

Komárom-Esztergom vármegye

Integrált Területi Programja 2021-2027

6.0 verzió

TOP-1.5.1-20-2020-00004

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Cím	Komárom-Esztergom Vármegye Integrált Területi Programja 2021-2027
Verzió	6.0
Vármegyei közgyűlési határozat száma és dátuma	48/2021 (VI.16.); 50/2022 (IV.28.) 20/2023.(III.09.) 18/2024.(III.14.) 125/2024.(XI.28.) 16/2026.(II.26.)
Kormánydöntés határozatszáma / IH jóváhagyó levél iktatószáma és dátuma:	1658/2021.(IX.24.) Korm. határozat 1086/2022 (II.23.) Korm. határozat 1196/2023.(V.15.) Korm. határozat 1274/2024. (IX.12.) Korm határozat 1044/2025. (III. 5.) Korm. határozat
Finanszírozó operatív program:	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP_Plusz)
Érintett földrajzi terület:	Komárom-Esztergom Vármegye

ITP felelős szervezet:	Komárom-Esztergom-Vármegye Önkormányzata
ITP felelős szervezet kapcsolattartó:	Popovics György vármegyei közgyűlés elnöke
ITP felelős szervezet címe:	2800 Tatabánya, Fő tér 4.

2026.02.26.

Tartalomjegyzék

0.	Verziókövetés	7
1.1.	Az ITP célja és tartalma.....	14
1.2.	Az ITP kapcsolódása a vármegyei területfejlesztési koncepció és program céljaihoz 14	
1.3.	Az ITP által kijelölt stratégiai célterületek és célkitűzések, összefüggések, kapcsolódások.....	16
1.4.	A területfejlesztési koncepció és program által feltárt vármegyei fejlesztési hiányosságok	21
1.5.	Az ITP kapcsolódása az Országos Fejlesztési- és Területfejlesztési Koncepcióhoz 23	
1.6.	Az ITP 2021-27 tervezési körülményeinek rövid bemutatása	23
2 .	A vármegye külső területi kapcsolatrendszerének vizsgálata	25
2.1.	Vármegyehatáron átnyúló együttműködések.....	25
2.2.	Ágazati programok, stratégiákhoz való kapcsolódás.....	28
2.3.	A vármegye országhatáron átnyúló együttműködései.....	28
3.	A vármegye belső területi kapcsolatrendszerének vizsgálata	30
3.1.	Város-vidék kapcsolatrendszer Komárom-Esztergom vármegyében	30
3.1.1.	Várostérségek, agglomerációk - térszervező települések.....	31
3.1.2.	Vidéki térségek.....	32
3.2.	Közlekedési tengely mentén elhelyezkedő településegüttesek	33
3.3.	A 290/2014.(XI.26.) Korm. rendelet alapján kedvezményezett eljárás	34
3.4.	Együtt kezelendő térségek.....	34
3.4.1.	Duna mente komplex beavatkozást igénylő térség.....	34
3.4.2.	Tatabánya-Esztergom Járműipari Központ térsége.....	35

3.4.3	Turisztikai térségek.....	35
3.5.	Kiemelt városok.....	36
3.5.1.	<i>Tatabánya megyei jogú város</i>	37
3.5.2.	Esztergom megyei jogú város	37
3.5.3.	A kiválasztás indokai	38
4.	Az ITP 2021-27 fejlesztési célterületeinek kijelölése – a vármegyei forrásfelhasználási módok	39
4.1.	Stratégiai fejlesztési célterületek.....	50
4.1.1.	A Városhálózati csomópont és településeggyüttes (T1).....	51
4.1.2.	A komáromi tengely és hídfőváros térség (T2).....	53
4.1.3.	Esztergomi tengely és hídfőváros térség (T3)	56
4.2.	Fejlesztési cél: aktív turizmus fejlesztése	59
4.3.	ERFA-rendelet alapján lehatárolt fenntartható városfejlesztés célterületek.....	60
4.4.	Tervezett kiemelt kedvezményezettek által koordinált fejlesztések kerete	66
4.4.1	Vármegyei önkormányzat.....	66
4.4.2.	Magyar Közút Nonprofit Zrt.	69
4.4.3.	Tankerületi Központok	69
4.4.4.	Kiemelt kedvezményezettek által koordinált fejlesztések kerete (Ft)	70
4.5.	Forrásallokáció TOP prioritásonként, intézkedésenként és célterületenként, a fenntartható városfejlesztés településeire és a kiemelt kedvezményezettek (Ft).....	71
4.6.	Forrásallokáció: a TOP Plusz intézkedésekhez tartozó felhívásokra allokált vármegyei források célterületenként (Ft)	72
4.7.	Visszahulló, fennmaradó források kezelése	73
4.7.1.	Fennmaradó, visszahulló források kezelése a célterületeken	73
4.7.2.	Fennmaradó, visszahulló források kezelése a kiemelt városokban.....	73
5.	Projekt kiválasztás és településdifferenciálás.....	73
5.1.	A projekt kiválasztás alapelvei a TOP Plusz intézkedései alapján	74

5.2.	Élhető vármegye prioritás.....	74
5.2.1	Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	74
5.2.2.	Élhető települések (TOP PLUSZ 1.2.1).....	75
5.2.3	Szociális városrehabilitáció.....	78
5.3.	Klímaparát vármegye.....	78
5.3.1	Önkormányzati középületek energetikai korszerűsítése (TOP_Plusz 2.1.1)	78
5.4.	Gondoskodó vármegye.....	80
5.4.1.	Vármegyei és térségi fejlesztések.....	80
5.4.2.	Helyi és térségi közszolgáltatások (ERFA).....	82
5.5.	Versenyképes vármegye	83
5.5.1.	Helyi gazdaságfejlesztés	83
5.5.2	4 és 5 számjegyű utak fejlesztése.....	84
5.5.3	Helyi és térségi turizmusfejlesztés	84
5.5.4	Aktív turizmus fejlesztése	85
6.	A Területspecifikus Kiválasztási Kritériumok szükségessége és kapcsolata az ITP 2021-27 dokumentummal.....	85
6.1.	A felhívás és a kiválasztási eljárásrend.....	88
6.2.	Támogatási kérelem benyújtásának folyamata	89
6.3.	A döntés-előkészítés folyamata.....	89
6.4.	A döntéshozatal folyamata	90
6.5.	Komárom-Esztergom vármegye által alkalmazott területspecifikus kiválasztási kritériumok.....	92
7.	Az ITP és az FVS városok 2021-27 monitoring és indikátorvállalásai.....	98
8.	Az ITP 2021-27 ütemezése (Ft).....	116
9.	AZ ITP 2021-27 monitoringja	117
10.	Mellékletek.....	118
10.1.	melléklet: Célterületekhez tartozó települések listája	118

10.2. melléklet: Területi prioritással, intézkedések célterületeivel érintett települések	
119	
10.3. melléklet: Települések differenciálása.....	120
10.4. melléklet: Forrásalloció	121
10.5. melléklet: A turizmusfejlesztés elvei és fókusz területei 2021-2027 között.....	122
10.6. melléklet: Kerékpárhálózat fejlesztés (Kivonat a Komárom-Esztergom Megyei Területfejlesztési Programból).....	124
10.7. melléklet: Táblázat és ábrajegyzék.....	125
10.8 melléklet: ITP félidei értékelés útmutatója és sablonja	126
1. sz. függelék Általános és felhívásspecifikus kiválasztási kritériumok.....	

0. Verziókövetés

Jelen tervdokumentum Komárom-Esztergom vármegye Integrált Területi Programja (2021-2027) 5.0-ás változata, ami a 2021-2027-es Európa Uniós fejlesztési ciklusra szóló Terület-és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) vármegyére eső keretének felhasználását szabályozza.

Jelen dokumentum az Európai Bizottság által 2022. december 22-én a C (2022) 10008 számú határozattal elfogadott TOP Plusz Operatív program és annak időközben történt 1. sz. módosítása alapján készült el.

Jelen dokumentum az ITP 4. számú módosítása, verziószáma 5.0. Az alapdokumentum a 48/2021.(V.16.) sz. közgyűlési határozattal került elfogadásra. Az 1. sz. módosítást elfogadó közgyűlési határozat száma: 50/2022.(IV.28.). A 2. számú módosítást elfogadó közgyűlési határozat száma: 20/2023.(III.09.). A 3.0 dokumentum tartalmazta a TOP Plusz Operatív programban időközben történt változások átvezetését és a vármegyei névváltozást is. A 3.0-ás változatban átvezetésre kerültek az egyes prioritásokat, azok intézkedéseit, illetve az azokhoz tartozó forráskereteket érintő változások is. A projekt-kiválasztási, a településdifferenciálási fejezetek és a területi kiválasztási rendszerváltozásokkal érintett részei kiegészítésre kerültek, részben az új intézkedések miatt, részben az eltelt időszakban megjelent pályázati felhívások, az OP változásai, az Irányító Hatóság által jóváhagyott forrásátcsoportosítási kérelmek okán. Történtek megnevezés pontosítások is. Bevezetésre került a programba, hogy Esztergom, mint a programban kiemelt egyik, fenntartható városfejlesztési eszközzel kezelt város, megyei jogú városi rangot kapott (2011. évi CLXXXIX. törvény 3. melléklet, hatályba lépett: 2022. május 1.) A turisztikai vonatkozású fejezetek az aktív turisztika megjelenésével még hangsúlyosabbá váltak. Új elem a „klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás” intézkedés. A változások az egyes fejezetekben kifejtésre kerültek.

Az ITP 3. sz. módosítása (4.0) a 2030-ig szóló Komárom-Esztergom Megyei Területfejlesztési Koncepció és a 2021-2027 közötti időszakra szóló megyei területfejlesztési program, valamint a Miniszterelnökség által kiadott „Útmutató a vármegyék integrált területi programjainak kidolgozásához és megvalósításához 2021-2027-5.0” dokumentum alapján készült.

A 3. sz. módosítás az alábbiakat tartalmazta:

- FVS városok forráskereteinek megbontása tématerületenként a TOP PLUSZ városfejlesztési programtervekkel összhangban
- fürdő/gyógyfürdő energetikai korszerűsítésére allokált források rögzítése felhívásonként/forrásfelhasználási módonként táblázatos formában, az érintett fürdők felsorolásával
- A TOP Plusz Monitoring Bizottság által elfogadott Kiválasztási Kritérium rendszer bevezetése
- FVS városok indikátorvállalásainak bevezetése
- A TOP Plusz 2.1.1, 2.1.2., 2.1.4., 2.1.6, 3.3.2., 6.1.3 és 6.1.4 felhívásokhoz kapcsolódó forrásátcsoportosítások

A 3.0-ás változatban már átvezetésre került az OP-ban bevezetett új 6. sz. prioritás (versenyképes vármegye). Ez egyben azt is jelentette, hogy a korábban az 1. prioritás 1.1 intézkedésén szereplő valamennyi felhívás átkerült a 6.1 intézkedésre (helyi

gazdaságfejlesztés). A változás érintette a fenntartható városokat is, hiszen a fenntartható városfejlesztési források egy része (helyi gazdaságfejlesztés, 4-5 számjegyű utak fejlesztése, helyi és térségi turizmusfejlesztés tevékenységcsoportjai) az 1.3 intézkedésről (fenntartható városfejlesztés) a 6.2 intézkedésre került átcsoportosításra (fenntartható versenyképes városfejlesztés).

Az ITP-ben nem került forrás allokálásra az 1.2.2 szociális célú városrehabilitáció felhívásra, tekintettel, hogy az érintett város Oroszlány nem tervezett ilyen tevékenységet. Ebből kifolyólag a TOP Plusz 1.2.4 felhívásra sem került forrás allokálásra. A szegregátummal érintett további városok (Tatabánya és Esztergom) pedig az FVS forrásaik terhére valósítanak meg ilyen tevékenységet. Ezek a források az a TOP Plusz 1.3.2 felhíváson kerültek allokálásra. A TOP Plusz 1.2.3 belterületi utak fejlesztésére azért nem került forrás allokálásra mert a vármegyében felmerült ilyen jellegű fejlesztési igény rendkívül magas és meghaladja az ITP kereteit.

Az ITP 4. sz. módosítása (ITP verziószáma: 5.0), az alábbiak miatt volt szükséges:

- A 2024.10.14-én benyújtott és az Irányító Hatóság által 2024.10.28-án jóváhagyott forrásátcsoportosítási kérelemben foglalt forrásátcsoportosítások átvezetése (TOP_PLUSZ-3.3.1, TOP_PLUSZ-3.3.2, TOP_PLUSZ-6.1.1 és TOP_PLUSZ-6.1.4 felhívásokhoz kapcsolódó forrásátcsoportosítások)
- FVS városokat érintő belső forrásátcsoportosítások (TOP_PLUSZ-1.3.2, TOP_PLUSZ-2.1.2, TOP_PLUSZ-2.1.6, TOP_PLUSZ-6.2.1)
- Az Irányító Hatóság 2024. júliusban felmérte a vármegyék és a fenntartható városfejlesztési eszközbe tartozó városok (FVS) átcsoportosítási igényeit, figyelembe véve, hogy kizárólag régiókatórián és alapon belül kerülhet sor módosításra. 19 vármegyéből 14, 42 FVS város közül 22 település jelzett átcsoportosítási igényt. A beérkezett igényeket az Irányító Hatóság ellenőrizte, összesítette és elkészítette a TOP Plusz 1. számú módosítását.

Az átcsoportosítás a TOP Plusz 1., 2., 3. (ERFA) és 6. prioritások keretösszegét és a kapcsolódó indikátorokat érinti. A TOP Plusz 3. (ESZA+), 4. (ERFA) és 5. (ESZA+) prioritások nem kerülnek módosításra. Az átcsoportosítás engedélyezésével nem változnak az 1086/2022. (II. 23.) Korm. határozatban rögzített vármegyei keretösszegek, az átcsoportosítások kizárólag az egyes területi szereplők saját keretén belül, a részükre allokált prioritási források között történik.

Az átcsoportosítások az alábbiak szerint alakultak a vármegye esetében:

- A TOP_Plusz-1.3.2-23 Fenntartható városfejlesztés keretösszege 1 000 000 000 forinttal növekedett,
- A TOP_Plusz-2.1.2-21 Fenntartható energiahatékonyság keretösszege 471 575 000 forinttal csökkent,
- TOP_Plusz-6.2.1-23 Fenntartható versenyképes városfejlesztés keretösszege 528 425 000 forinttal szintén csökkent.

A TOP Plusz 1. számú módosítását a TOP Plusz Monitoring Bizottság 2024. október 17-én elfogadta, Kormány elé történő beterjesztése folyamatban van.

Jelen módosítás az ITP 5. sz. módosítása (ITP verziószáma: 6.0). A TOP Plusz 2. számú módosítása elfogadásra került az Európai Bizottság által 2025.12.15-én. Jelen módosítás az abban foglalt változások és az időközben történt módosulások átvezetése, lekövetése, ezek az alábbiak:

1. Forrásátcsoportosítások

Az alábbi átcsoportosításokra az Irányító Hatóság jóváhagyása már megtörtént.

TOP PLUSZ-1.2.1-21 („élhető települések” felhívás)

120.000.000 Ft fel nem használt forrás átcsoportosítása az Esztergomi tengely és hídfőváros térség forrásfelhasználási módról a Komáromi tengely és hídfőváros térség forrásfelhasználási módra.

Így a forrásallokáció az alábbiak szerint változik:

- Komáromi tengely és hídfőváros térség: 3.852.754.939 Ft (korábbi keret: 3.732.754.939 Ft)
- Esztergomi tengely és hídfőváros térség: 4.281.871.656 Ft (korábbi keret: 4.401.871.656 Ft)
- A Városhálózati csomópont és településeggyüttes forrásfelhasználási mód keretösszege nem változik.

TOP PLUSZ-2.1.1-21 („önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése felhívás)

TOP_PLUSZ-2.1.1-21 „önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” felhívás esetében a Komáromi tengely és hídfőváros térség földrajzi célterületen (szabad forrás: 295.865.185 Ft) és Városhálózati csomópont és településeggyüttes földrajzi célterületen (szabad forrás: 57.359.997 Ft) lévő források átcsoportosítását kezdeményeztük az Esztergomi tengely és hídfőváros térség földrajzi célterületre. Az Irányító Hatóság a TSM módosításával hozzájárult az átcsoportosításokhoz.

Így a forrásallokáció az alábbiak szerint változik:

Komáromi tengely és hídfőváros térség: 769.134.457 Ft (korábbi keret: 1.064.999.642 Ft)

Városhálózati csomópont és településeggyüttes: 622.640.003 Ft (korábbi keretösszeg: 680.000.000 Ft)

Esztergomi tengely és hídfőváros térség: 517.225.182 Ft (korábbi keret: 164.000.000)

TOP PLUSZ 3.1.2-21 („Szociális célú városrehabilitáció ESZA+ felhívás)

100.000.000 Ft fel nem használt forrás átcsoportosítása a Komáromi tengely és hídfőváros térség forrásfelhasználási módról a Városhálózati csomópont és településeggyüttes forrásfelhasználási módra.

Így a forrásallokáció az alábbiak szerint változik:

- Komáromi tengely és hídfőváros térség: 0 Ft (korábbi keret: 100.000.000 Ft)
- A Városhálózati csomópont és településeggyüttes forrásfelhasználási mód: 300.000.000 Ft (korábbi keret: 200.000.000 Ft)

TOP PLUSZ 3.1.3-23 („Helyi humán fejlesztések” felhívás)

200.000.000 Ft átcsoportosítása a Komáromi tengely és hídfőváros térség forrásfelhasználási módról a Városhálózati csomópont és településeggyüttes forrásfelhasználási módra.

110.000.000 Ft átcsoportosítása a standard keretről (Városhálózati csomópont és településeggyüttes földrajzi célterület) a kiemelt keretre (kiemelt kedvezményezett vármegyei önkormányzat forrásfelhasználási mód).

Így a forrásallokáció az alábbiak szerint változik:

Standard keret:

- Komáromi tengely és hídfőváros térség: 204.478.690 Ft (korábbi keret: 404.478.690 Ft)
- A Városhálózati csomópont és településeggyüttes: 348.000.000 Ft (korábbi keret: 258.000.000 Ft)
- Esztergomi tengely és hídfőváros térség: 321.000.000 Ft (keret összege nem változott)

Kiemelt keret:

- kiemelt kedvezményezett vármegyei önkormányzat: 837.500.000 Ft (korábbi keret: 727.500.000 Ft)

TOP PLUSZ-3.3.1-21 („Gyermeknevelést támogató humáninfrastruktúra fejlesztése” felhívás)

A TOP_PLUSZ-3.3.1-21 „gyermeknevelést támogató humáninfrastruktúra fejlesztése” felhívás az Esztergomi tengely és hídfőváros térség forrásfelhasználási módra az alábbi átcsoportosítások történtek: 3.526.902 Ft átcsoportosítása a Városhálózati csomópont és településeggyüttes forrásfelhasználási módról, 22.040.519 Ft átcsoportosítása a TOP_PLUSZ-3.3.2 (helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése” felhívásról a Komáromi tengely és hídfőváros térség forrásfelhasználási módról, 1.256.303 Ft átcsoportosítása a TOP_PLUSZ-3.3.3 („köznevelési infrastruktúra fejlesztése”) a kiemelt kedvezményezett Tankerületi Központ forrásfelhasználási módról.

Így a forrásallokáció az alábbiak szerint változik:

- Komáromi tengely és hídfőváros térség: a forráskeret nem változik.
- A Városhálózati csomópont és településeggyüttes: 969.870.738 Ft (korábbi keret: 973.397.640 Ft)
- Esztergomi tengely és hídfőváros térség: 1.390.245.512 Ft (korábbi keret: 1.363.421.788 Ft)

TOP PLUSZ-3.3.2-21 („Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése” felhívás)

22.040.519 Ft átcsoportosítása a Komáromi tengely és hídfőváros térség forrásfelhasználási módról TOP_PLUSZ-3.3.1-21 „gyermeknevelést támogató humáninfrastruktúra fejlesztése” felhívás Esztergomi tengely és hídfőváros térség forrásfelhasználási módra.

Így a forrásallokáció az alábbiak szerint változik:

- Komáromi tengely és hídfőváros térség: 459.999.990 Ft (korábbi keret: 482.040.509 Ft)
- A Városhálózati csomópont és településeggyüttes: a forráskeret nem változott.
- Esztergomi tengely és hídfőváros térség: a forráskeret nem változott.

TOP PLUSZ-3.3.3-21 („Köznevelési infrastruktúra fejlesztése” felhívás)

1.256.303 Ft átcsoportosítása a TOP_PLUSZ-3.3.3 („köznevelési infrastruktúra fejlesztése”) a kiemelt kedvezményezett Tankerületi Központ forrásfelhasználási módról a TOP_PLUSZ-3.3.1-21 „gyermeknevelést támogató humáninfrastruktúra fejlesztése” felhívás Esztergomi tengely és hídfőváros térség forrásfelhasználási módra.

Így a forrásallokáció az alábbiak szerint változik:

- kiemelt kedvezményezett Tankerületi Központ: 1.558.743.697 Ft (korábbi keret: 1.560.000.000 Ft)

TOP PLUSZ-6.1.3 („helyi és térségi turizmus fejlesztése”)

260.967.098 Ft átcsoportosítása a TOP_PLUSZ-6.1.4 „aktív turizmus fejlesztése” felhívás fejlesztési cél-aktív turizmus fejlesztése forrásfelhasználási módról a TOP_PLUSZ-6.1.3 „helyi és térségi turizmus fejlesztése” felhívás kiemelt kedvezményezett vármegyei önkormányzat forrásfelhasználási módra. A vármegyei közgyűlés 81/2025.(VI.26.) sz. közgyűlési határozatával a TOP_PLUSZ-6.1.3 felhíváson belül kezdeményezte még 65.000.000 Ft átcsoportosítását a kiemelt kedvezményezett vármegyei önkormányzat forrásfelhasználási módról az esztergomi tengely és hídfőváros térség forrásfelhasználási módra. A forrásátcsoportosítást kezdeményeztük és az Irányító Hatóság a TSM módosításával hozzájárult az átcsoportosításokhoz. **Ezzel az átcsoportosítással jelen ITP módosításkor is élünk.**

Így a forrásallokáció az alábbiak szerint változik:

- Esztergomi tengely és hídfőváros térség: 825.000.000 Ft (korábbi keret: 760.000.000 Ft)
- kiemelt kedvezményezett vármegyei önkormányzat: 1.190.967.098 Ft (korábbi keret: 995.000.000 Ft)

TOP PLUSZ-6.1.4 („aktív turizmus fejlesztése” felhívás)

260.967.098 Ft átcsoportosítása a TOP_PLUSZ-6.1.4 „aktív turizmus fejlesztése” felhívás fejlesztési cél-aktív turizmus fejlesztése forrásfelhasználási módról a TOP_PLUSZ-6.1.3 „helyi és térségi turizmus fejlesztése” felhívás kiemelt kedvezményezett vármegyei önkormányzat forrásfelhasználási módra. A felhíváson többlettámogatási igény jelentkezett egy olyan projekt kapcsán, mely az aktív- és ökoturisztikai fejlesztéseket valósít meg. Így ezen összegű forrás átcsoportosításával a fentnevezett célokra reflektáló projekt megvalósulhat.

Így a forrásallokáció az alábbiak szerint változik:

- fejlesztési cél-aktív turizmus fejlesztése: 0 Ft (korábbi keret: 260.967.098)
- kiemelt kedvezményezett vármegyei önkormányzat forráskerete nem változott.

2. FVS várost érintő változás

4.3 Fejezet „ERFA-rendelet alapján lehatárolt fenntartható városfejlesztés célterületek” fejezetben törlésre kerül, hogy Esztergom megyei jogú város nem fog megvalósítani fürdőfejlesztést. A város a TOP_PLUSZ-2.1.2 felhívás keretében energetikai, a TOP_PLUSZ-6.2.1-es felhívás keretében turisztikai fürdőfejlesztést valósít meg. Az FVS városok 2.1.2, 2.16, 3.4.1 és 6.2 felhívások szerinti forrásallokációs táblázata változott, tekintettel arra, hogy Esztergom a 2.1.2-es forrását fürdő energetikai fejlesztésre kívánja fordítani. A táblázat ennek megfelelően változott.

3. „A Területspecifikus Kiválasztási Kritériumok szükségessége és kapcsolata az ITP 2021-27 dokumentummal” című 6. fejezet változása

Az értékelési szempontok meghatározása és értékelési módszertan rész pontosításra került.

4. Indikátorvállalások

A 2024-es célértékek a program 1. számú módosítása miatt indokolt esetben módosításra kerültek, ugyanakkor a vállalt értékeken ez már nem került átvezetésre, tekintettel a program előrehaladására. Kizárólag a 2029-es vármegye által vállalt célértékek felülvizsgálatára volt most lehetőség. Az FVS-ek esetén is módosultak a 2029-es célértékek a programmódosítás miatt, a vállalt értékeket szükséges volt az FVS településekkel közösen felülvizsgálni. Az FVS városokkal az egyeztetés megtörtént. Az FVS városok esetén a TVP-ben rögzített indikátorértékek az irányadóak.

5. Monitoring.

Ez a fejezet korábban még került feltöltésre. A fejezetben röviden bemutatjuk a TOP_PLUSZ értékelésének főbb eszközeit. A félidei értékeléshez kapcsolódó Útmutató és sablon külön az ITP mellékletében (10.8 számú melléklet) kerül csatolásra. A vármegyei ITP 2021-27 félidei értékelését az Útmutató alapján szükséges elkészíteni. A program záró értékeléshez kapcsolódó módszertan és melléklet a későbbiekben kerül kidolgozásra.

6. Általános és felhíváspecifikus kiválasztási kritériumok

Beemelésre kerültek a TOP_PLUSZ-3.1.2 és TOP_PLUSZ 6.1.3 felhívásokhoz kapcsolódó általános és felhíváspecifikus értékelési szempontok.

Az ITP 2021-27 forrástervezése az 1086/2022. (II. 23.) Korm. határozatban rögzített vármegyei keretek alapján történik. Az ITP 2021-27 forrásai nem tartalmazzák az újraértékelés miatt bevont hazai forrás összegét.

Fentiek alapján szükséges a vármegyei integrált területi programok (ITP) módosítása.

Integrált Területi Program (ITP 2021-27) viszonya a területfejlesztési program céljaihoz

1.1 Az ITP célja és tartalma

A 2014-20-as programozási időszakban elkészült Integrált Területi Programokhoz (továbbiakban: ITP) hasonlóan a 2021-27-es ciklusban is elkészülnek az ITP-k, melyeket a vármegyék állítanak össze saját területükre. Az ITP célja, hogy a racionális forrásfelhasználás tervezése érdekében a helyi igényekkel összhangban segítse a TOP Plusz Operatív Program által kínált források felhasználását. Az ITP integrált szemléletén keresztül összehangolja az operatív program prioritásait és intézkedéseit a megye különböző térségeire meghatározott átfogó, speciális, ágazati, horizontális célokkal és azokat területi szempontok szerint is áttekinti, a forrásallokációnál pedig figyelembe veszi a térségi sajátosságokat, helyi gazdasági társadalmi adottságokat, egyedi táji-földrajzi karaktereket is.

Az ITP-ben lehatárolásra került három, a vármegye teljes területét hézagmentesen lefedő stratégiai célterület, megtörtént e célterületek településeinek tematikus kategorizálása annak érdekében, hogy a vármegyei fejlesztési célok eléréséhez a leginkább hozzájárulni képes települések fejlesztései kerüljenek kiválasztásra. Az ITP meghatározza azokat a beavatkozási irányokat és tématerületeket, amelyek segítségével erősíthető a megye területén belül a város-vidék kapcsolat.

Az ITP tartalmazza a vármegye által megfogalmazott stratégiai és területi célokhoz és prioritásokhoz illeszkedő intézkedéseket a TOP Plusz szakmai tartalmának megfelelően; az egyes intézkedésekre allokált forrásokat; a vármegyén belül kialakított forrás felhasználási módokat; a vármegye által meghatározott kiválasztási kritériumokat; a számszerűsíthető indikátorvállalásokat; a végrehajtás ütemezését; az eredmények nyomon követését, monitorozását, valamint a következtetések tervezésbe történő visszacsatolását lehetővé tevő feladatokat, tevékenységeket.

A programozási időszakban az ITP 2021-27 része lesz az új ERFA rendelet 11. cikkelye szerint a fenntartható városfejlesztési intézkedés. Ennek keretében a megye által kijelölt két város, Tatabánya és Esztergom, az integrált településfejlesztési stratégiájuk alapján önálló forráskeretet kap azon fejlesztései megvalósítására, amelyek jelentősen hozzájárulnak a saját és a vármegye fejlesztési céljaihoz.

A 2021-27-es programozási ciklusban a pályázati felhívások jelentős része komplex módon kerül meghirdetésre, így a kiírások lehetőséget adnak összetett, több beavatkozási területet felölelő projektek megvalósítására, könnyebbé teszi az egymást szinergikusan erősítő fejlesztési komponensek megvalósítását és a komplex szemléletmód érvényesülését. Mindez azonban nem jelenti a kisebb komplexitású, néhány tevékenységet felölelő fejlesztések hátrányba kerülését. A támogatás megítélése a területi értékelési szempontoktól és a műszaki-szakmai követelményeknek való minél magasabb színvonalú megfeleléstől függ.

1.2. Az ITP kapcsolódása a vármegyei területfejlesztési koncepció és program céljaihoz

Komárom-Esztergom megye Területfejlesztési Koncepciója három átfogó cél, az azok elérését szolgáló területi és specifikus stratégiai fejlesztési célok, és a bármely fejlesztés során

érvényesítendő horizontális célok kitűzésével és megvalósításával tartja lehetségesnek a jövőképből felvázolt célállapotok elérését.

A vármegye területi, gazdasági és humán erőforrás-fejlesztésekkel kíván a kihívásokkal szembenézni: egyfelől új térszerkezeti erővonalak és térségi együttműködési hálózatok kiépítésére törekszik, másfelől a tudás- és információs társadalomba történő felzárkózással, illetve a tudásalapú húzóágazatok további erősítésével kívánja erős gazdasági és társadalmi pozícióit fenntartani a lakosság életminőségének emelése érdekében.

„Stabilan az élvonalban”, a STABILITÁS –EGYENSÚLY –MINŐSÉG jegyében			
ÁTFOGÓ CÉLOK			
1. Lépéstartás a tudásalapú társadalom és az IT vezérelt gazdaság fejlődésével (A1)	2. Városok – városegységek – urbanizált táj fejlesztése (A2)	3. A vidéki tájak új egyensúlyának elérése (A3)	
Cél a gazdaság pozíciójának stabilizálása, a húzóágazatok mellett a zöldipar és agrárium, a kutatás-fejlesztés- innováció megerősítése, a rekreációs és turisztikai ágazat és a helyi gazdaság fokozott térnyerésének megteremtése.	A cél városi környezet javítására, versenyképesebbé tételére és együttműködéseik bővítésére fókuszál, amelyben a városokat magába foglaló táj szerepe is kiemelkedő.	A Kisalföldi és dombvidéki tájak differenciált, de egymásra épülő komplex fejlesztése, a vidék vonzó élettérként való felértékelése, a fenntartható tájhasználat kialakítása a cél.	
Specifikus célok			
Gazdasági fókuszok – a gazdaság diverzifikációja (S1)	Válaszok az éghajlatváltozás kihívásaira - Integrált tájgazdálkodás (S2)	Kisvárosok átfogó modernizációja (S3)	Emberkincs óvása és erősítése – képzés – egészség – szociális gondoskodás (S4)
A városegységekben koncentrálódó 21. századi termelési kultúra és gyártókapacitás mellett, szükséges a gazdaság diverzifikációját támogatni a globális folyamatoknak kevésbé kitétt mezőgazdasági, élelmiszeripari ágazatokra, a K+F+I erősítésére is koncentrálni, továbbá a turisztikai és egyéb szolgáltatási kínálat bővítésével. hangsúlyosabban a belföldi és a lokális kereslet kielégítésére alapozni.	A klímaadaptáció az ellátó infrastruktúra fenntartható fejlesztésében, a komplex síkvidéki és dombvidéki tájfejlesztést, tájgazdálkodást célzó intézkedésekben jelenik meg.	A specifikus cél lényege, hogy a vármegyében meghatározó kisvárosokat komplex módon fejlessze, adottságaiknak megfelelő szerepeiket erősítse, szolgáltatási hiányait felfűszálja, elérhetőségüket, ezáltal város-hálózatba integrálódásukat is előmozdítsa.	A fókuszban az egészségmegőrzés és egészségügyi ellátás fejlesztése, a piacképes tudás, a digitális kompetenciák széleskörű megszerzése, a korszerű munkakultúra és a kreativitás erősítése, a szociális gondoskodás és társadalmi felzárkózás, a települési zárványok és szegregálódó területek innovatív megújítása áll.

1. táblázat: Komárom-Esztergom megye területfejlesztési koncepciójának célrendszere

A célok alapján **öt prioritás került kijelölésre** középtávon. Az egyes prioritások komplexitásuknak köszönhetően a koncepció célrendszerének elemeihez több szálon kapcsolódnak. Mind a területi, mind az átfogó prioritások számos integrált szemléletű intézkedést tartalmaznak, így azok kapcsolódási pontjai jóval szélesebb körűnek tekinthetők, így elősegítve a szinergiák kialakulását és a fejlesztések végeredményének nagyobb hatékonyságát (1. táblázat). Az **ITP adaptálja a területfejlesztési koncepció és program prioritásait, mint célkitűzéseket**, így az ITP célkitűzéseinek megvalósulása egyaránt hozzájárul a területfejlesztési koncepció specifikus és átfogó céljainak a megvalósulásához:

1. Versenyképes városegységek (területi prioritás)	2. Vidéki tájak környezeti gazda(g)sága (területi prioritás)	3. Dinamikus, vármegyei turisztika (átfogó prioritás)	4. Elérhető vármegye (átfogó prioritás)	5. Emberkincs óvása és erősítése (átfogó prioritás)
--	--	---	---	---

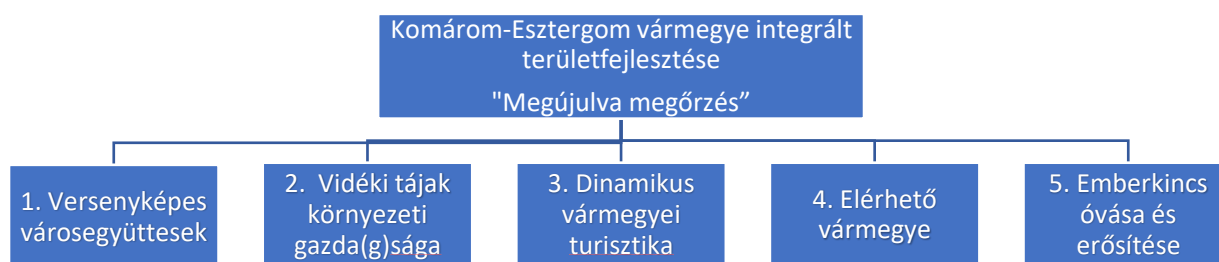
1.3. Az ITP által kijelölt stratégiai célterületek és célkitűzések, összefüggések, kapcsolódások

A megyei területfejlesztési koncepcióval összhangban az **ITP három stratégiai fejlesztési célterületet határol le**, melyek egyúttal az ITP megvalósításának földrajzi célterületei is:

- **Városhálózati csomópont térség**, a térségi és a belső integráció fókuszba állításával
- **Komárom tengely és hídfőváros térsége**, a kapcsolódások és a sokszektorú gazdaság erősítésének előtérbe helyezésével
- **Esztergom tengely és hídfőváros térsége**, többirányú integrációjának és örökséggazdálkodása erősítésének fókuszba állításával.

Ezek az új térszerkezeti erővonalak döntően a meghatározó, jelentős gyorsforgalmi úthálózati fejlesztések mentén kerültek lehatárolásra. (M1, 13,81-es és M10, M100 gyorsforgalmi utak)

Az ITP tervezésénél a vármegye kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a területfejlesztési koncepció és program, valamint a TOP Plusz prioritásai maximális összhangban legyenek, így az ITP mindhárom stratégiai célterülete kapcsolódik mind a négy TOP Plusz által meghatározott prioritástengelyhez. Az ITP-ben nincs olyan lehatárolt stratégiai fejlesztési célterület, melyben ne valósulhatna meg a 2021-27-es időszakban fejlesztés bármely TOP Plusz prioritástengelyből finanszírozva. Ennek érdekében az **ITP a területfejlesztési koncepció és programmal való maximális összhang érdekében a megfogalmazott prioritásokat tekinti célkitűzéseinek (1. ábra).**

1. ábra: Az Integrált Területi Program célkitűzései

Az ITP célkitűzései közül mindegyiket átszövi a területfejlesztési koncepcióban meghatározott horizontális elvrendszer, az **ITP közvetve vagy közvetlenül szolgálja az alábbi horizontális vármegyei elvek megvalósulását:**

- a reziliencia erősítése a halmozódó válságok ciklusában (H1)
- társadalmi és civil energiák hasznosítása (H2)
- hátrányos helyzetű társadalmi csoportok és térségek felzárkóztatása (H3)
- kompakt települések – települési térségek újrahasznosítása (H4)

Az ITP célja, hogy a vármegyében a 2021-27-es időszakban optimális forrásallokáció valósuljon meg, így az egyes vármegyei területfejlesztési prioritásokat megfelelteti a TOP Plusz prioritástengelyeiben kihirdetett intézkedéseknek. Az ITP célkitűzései, a vármegyei prioritások, a hozzájuk rendelt intézkedések és a TOP Plusz intézkedések szinergikus kapcsolatban állnak. Erőteljes a kapcsolat

- a versenyképes városegységek célkitűzés és a helyi gazdaságfejlesztés, valamint a fenntartható városfejlesztés a településfejlesztés, települési szolgáltatások intézkedések között;
- a vidéki tájak környezeti gazda(g)sága célkitűzés és a településfejlesztés, települési szolgáltatások, a klímabarát vármegye és a területi humánfejlesztések között;
- a dinamikus vármegyei turisztika célkitűzés és a helyi gazdaságfejlesztés, valamint a fenntartható városfejlesztés intézkedések közt;
- az emberkincs megóvása és fejlesztése célkitűzés és a Területi humán fejlesztések és a helyi és térségi közszolgáltatások fejlesztése intézkedések között.

A kapcsolódásokat és azok erősségét az alábbi 2. táblázat szemlélteti, melyben a piros szín az intenzív közvetlen, a halványabb szín a szinergikus, közvetett kapcsolatokat jelzi.

A táblázatban a TOP PLUSZ OP változásai átvezetésre kerültek.

Új intézkedések:

- 1.1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás
- 1.2.4 Szegregált városi területekről integrált területekre költözés támogatása (PILOT)
- 2.1.3 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombinált- projektelőkészítés)
- 2.1.4 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombinált)
- 2.1.5 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált- projektelőkészítés)

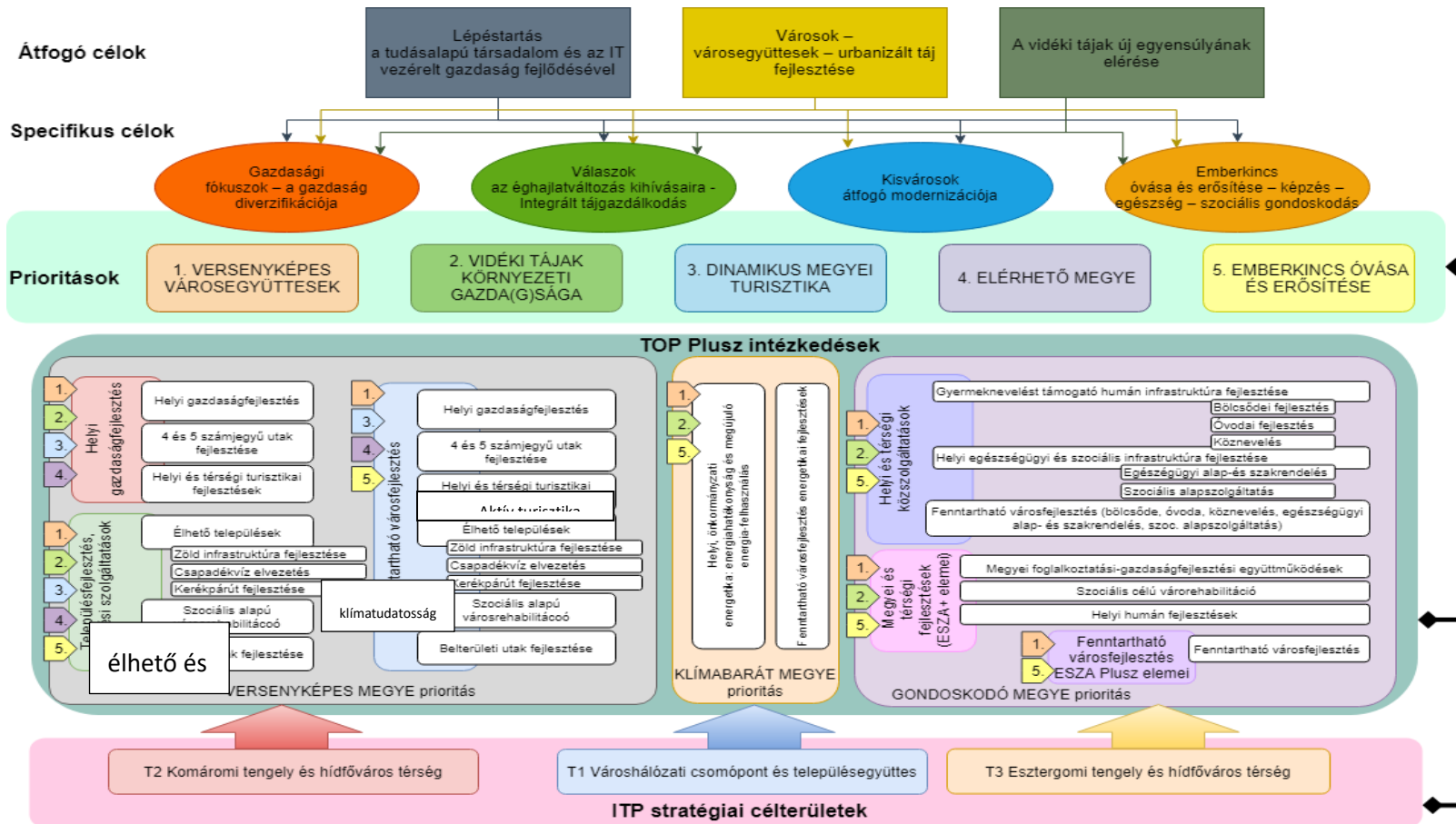
2.1.6 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált)

Az 1. prioritásból a helyi gazdaságfejlesztés, a 4-es ötszámjegyű utak fejlesztése, a helyi és térségi turizmus fejlesztése és az aktív turizmus fejlesztése intézkedések átkerültek a 6. (új) prioritásba (versenyképes vármegye). A fenntartható városok esetében ugyanezek a tevékenységek is átkerültek az 1. prioritásból (1.3.2: fenntartható városfejlesztés) 6. prioritásba önálló intézkedésként (6.2.1: fenntartható versenyképes városfejlesztés)

KOMÁROM-ESZTERGOM VÁRMEGYE INTEGRÁLT TERÜLETI PROGRAMJA 2021-27

		TOP PLUSZ beavatkozási területei																										
PRIORITÁS MEGNEVEZÉSE	TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM INTÉZKEDÉSI JAVASLATAI	1. PRIORITÁS: ELHETŐ VÁRMEGYE					2. PRIORITÁS: KLIMABARÁT VÁRMEGYE						3. PRIORITÁS: GONDOSKODÓ VÁRMEGYE				6. PRIORITÁS: VERSENYKÉPES VÁRMEGYE											
		1.1 Klímatudatosság, éghajlatvédelmi tudatos hazaválasztás alkalmazkodás	1.2 Településfejlesztés, településszolgáltatások			1.3 Fenntartható városfejlesztés	2.1 Klimabarát megye						3.1 Vármegyei és térségi fejlesztések (ESZA + elemei)		3.2 Fenntartható városfejlesztés (ESZA+ elemei)	3.3 Helyi és térségi közszolgáltatások (ERFA)		3.4 Fenntartható humán infrastruktúra	6.1 Helyi gazdaságfejlesztés			6.2 Fenntartható versenyképes városfejlesztés						
		1.1.1. Képzések, tanácsadás, éghajlatvédelmi tudatos hazaválasztás	1.2.1. Élhető települések	1.2.2. Élhető városok (ERFA)	1.2.3. Bérlő- (vagy más) tulajdonosok fejlesztése	1.2.4. Szociális, kulturális, egészségügyi szolgáltatások (ERFA)	1.3.1. Fenntartható városfejlesztési programok támogatás	1.3.2. Fenntartható városfejlesztés	2.1.1. Önkormányzati épületek energiatakarékos korszerűsítése	2.1.2. Fenntartható energiatakarékos épületek támogatás	2.1.3. Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombiáll.) (pr. előzetes kiírás)	2.1.4. Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombiáll.)	2.1.5. Fenntartható energiatakarékos épületek támogatás (kombiáll.)	2.1.6. Fenntartható energiatakarékos épületek támogatás (kombiáll.)	3.1.1. Megyei közszolgáltatások fejlesztése (ESZA+)	3.1.2. Szociális célú városfejlesztés (ESZA+)	3.1.3. Helyi humán fejlesztések	3.2.1. Fenntartható humán fejlesztések	3.3.1. Gyermeknevelési támogatás humán infrastruktúra fejlesztés	3.3.2. Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztés	3.3.3. Környezeti infrastruktúra fejlesztés	3.4.1. Fenntartható humán infrastruktúra	6.1.1. Helyi gazdaságfejlesztés	6.1.2. 46.5 számú egyedi szak fejlesztés	6.1.3. Helyi és térségi turizmusfejlesztés	6.1.4. 46.6 számú fejlesztés	6.2.1. Fenntartható versenyképes városfejlesztés	
1. VERSENYKÉPES VÁROSEGYÜTTÉSEK	1.1. A városi környezet, urbanizált tágjak és a lakóterületek vonzóvá fejlesztése	0	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	0	2	2	1	0	2	2	0	2	0	1	0	1	0	1
	1.2. Barnamezős területek újrahasznosítása	0	2	2	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	1	1	0	1
	1.3. Előző infrastruktúra fenntartható fejlesztése	0	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	0	2	2	0	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2
	1.4. K+F+I tevékenységek támogatása	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	1.5. Gazdasági kísérleti háttér fejlesztése	0	2	1	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
	1.6. Diverzifikált ipar és gazdaságfejlesztés	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0
	1.7. Megyei és térségi fejlesztéskoordinációs intézményi kapacitás megerősítése	0	1	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
	1.8. Városfejlesztési stratégiák integrált megvalósítása	0	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	0	2	1	1	2	1	2
2. A VIDÉKI TÁJAK KÖRNYEZETI GAZDA(G)SÁGA	2.1. Települési környezet minőségének fejlesztése	2	2	0	1	0	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	0	2	1	1	2	1	2
	2.2. Előző infrastruktúra fenntartható fejlesztése	1	2	0	2	0	2	2	1	1	1	1	1	1	0	0	2	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2
	2.3. Helyi adottságokon nyugvó gazdaságfejlesztés	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	1	0	0	0	2	1	2	2	2	2
	2.4. Komplex síkvidéki és dombvidéki tájfejlesztés, tájgazdálkodás	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
3. DINAMIKUS MEGYEI TURISZTIKA	3.1. Turisztikai szervezetei fejlesztés, együttműködések erősítése	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	2	2	
	3.2. Hálózatok, komplex turisztikai élménykínálat megteremtése	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	2	2	2	
	3.3. Változó rekreációs igényekhez történő innovatív alkalmazkodás	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2
4. ELÉRHETŐ MEGYE	4.1. Nagyterületi közlekedési infrastruktúra fejlesztése	1	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1
	4.2. Helyi és térségi szintű közlekedési infrastruktúra integrált fejlesztése	1	2	1	2	1	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	1	2
	4.3. Integrált közösségi közlekedés fejlesztése	1	2	2	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2
	4.4. Kerékpáros folyosók hálózatosítása	1	2	0	2	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	2	2
5. EMBERKINCSES ÖVÁSA ÉS ERŐSÍTÉSE	5.1. Szakmai tanácsok és képzési bizottságok megalapítása a tudásalapú társadalom megteremtéséért, a munkaadó-piaci kapcsolatok erősítésére	1	1	1	0	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	1
	5.2. Egészségügyi, szociális és közösségi ellátórendszer erősítése	0	1	1	0	1	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	1	2	0	0	0	0	0	0	0	1
	5.3. Mentális és fizikai egészségmegőrzés/fejlesztés	0	1	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	1	2	2	2
	5.4. Közösségépítés, identitásörökítés	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	1	1	1	0	0	0	1	1	1	2
	5.5. Képességfejlesztő támogató-hálózat felépítése	1	1	0	0	2	1	2	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1
	5.6. Gyermekváltás, gyermekes családok letelepedésének támogatása	0	2	1	1	1	2	2	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2	2	1	2	0	0	0	0	0	1

2. táblázat: ITP célkitűzései, a vármegyei prioritások, a hozzájuk rendelt intézkedések és a TOP Plusz intézkedések kapcsolata

2. ábra: az ITP 2021-27 viszonya a vármegyei területfejlesztési koncepcióhoz, területfejlesztési programhoz és a TOP Pluszhoz

A Komárom-Esztergom Megyei Területfejlesztési Koncepció, illetve a hozzá kapcsolódó Stratégiai Program több vármegyei hiányosságot feltárt, melyre az ITP keretében megvalósuló fejlesztések részben választ adhatnak, azokat mérsékelhetik, illetve orvosolhatják.

1.4. A területfejlesztési koncepció és program által feltárt vármegyei fejlesztési hiányosságok

Az ITP a 2021-27-es időszakban az alábbi területeken kíván a felvetett hiányosságokra megoldást találni:

1. A **szolgáltatások súlya országos összehasonlításban továbbra is alacsonynak tekinthető**, amely korlátot szabhat a minőségi üzleti fejlődésnek, a K+F+I tevékenységnek és a szereplők közötti interakciók fokozódásának, klaszteresedésnek. Ezt támasztja alá, hogy a vármegyében igen alacsony a K+F ráfordítások és ezzel összefüggésben a kutatás-fejlesztési tevékenységet végző foglalkoztatottak száma. Beavatkozás nélkül ez a lemaradás veszélyt jelent a jövő tudásra és innovációra épülő gazdaságában. A TOP Plusz forrásokból a szolgáltatásoknak helyet adó szolgáltató házak és inkubációs szolgáltatások, a vármegyei szintű vállalkozások elindítását támogató, befektetés-ösztönzést és terület- és gazdaságfejlesztési intézményrendszer fejlesztése, az együttműködések és munkamegosztást támogató programok támogatása valósulna meg.
2. A vármegye az egyik legiparosodottabbnak tekinthető az országban, azonban további fejlesztésekre van szükség. Az ez irányú fejlesztések a jövőben koncentráltan kell, hogy megjelenjenek, a vármegye nem kívánja az ipari területek további növekedését, csak nagyon indokolt esetben, sőt ezzel ellenkezőleg a környezetileg terhelt, szennyezett területek csökkenését irányozza elő a jövőben. Jelentős ugyanis a **gazdasági területi túlkínálat**. A már fejlett, **ipari területekkel rendelkező térségek kompakt fejlesztése** a cél (T1, T2) a városegységek térségeiben.
3. A vidéki térségben a helyi gazdaságokban előállított **termékek értékesítését elősegítő, nagyobb térséget is ellátó piacok állapota nem megfelelő**. Továbbra is vannak elmaradások a közétkeztetés megfelelő tárgyi feltételeinek biztosításában nem csak a községekben, hanem még városokban is.
4. A **barnamezős területek rehabilitációja** az elmúlt évtizedekben lassú ütemben zajlik, a nagyobb léptékű, városi területeken megkezdődött a rozsdaterületek megújítása, de jelentős a forrásigény miatt az önkormányzatok csak elütemezetten képesek kezelni. Kisebb léptékű, a TOP Plusz-ban is kezelhető hátralékok főként a kisvárosokban, és a volt bányász községekben jelentkeznek.
5. A vármegyében a **Duna** markáns szerepet tölt be, mind természeti, mind gazdasági, mind pedig társadalmi szempontból jelentős hatásokkal bír. Emellett lineáris jellegéből adódóan szervezi a vármegye északi, határ menti közlekedési hálózatát, településrendszerét. Kiváló turisztikai lehetőséget kínál, mely országos és nemzetközi szinten is érdeklődésre tarthat számot. Bár az elmúlt fejlesztési ciklusokban több, Dunához kapcsolódó fejlesztés is megvalósult, de **a folyóban és környezetében rejlő potenciál még nem megfelelően kiaknázott**.
6. A **turisztika** terén hiányosság a vármegyében, hogy a **turisztikai eszközök és fejlesztések nem integráltan kezeltek, hiányzik a desztináció - menedzsment**

szemlélet, melyen egy egységes, vármegyei koordináció segíthet a 2021-27-es időszakban. A vármegye fókuszál a belföldi turizmus, az itt élők szabadidő elöltésének kiszolgálására, a természeti környezet szépségeinek, adottságainak turisztikai hasznosítására, így új kínálatot kíván kiépíteni az aktív turisztika területén.

7. Elindult a települési és településközi **kerékpárutak** fejlesztése az elmúlt 10-15 évben, **hálózattá szervezése** azonban még csak megkezdődött és továbbra is foghíjas. A kerékpáros közlekedés iránt növekvő az igény, a munkába járás mellett a turisztikai, egészség-megőrzési szerepük is egyre inkább felértékelődik. Kiemelt cél a települések és a vármegyehatárokon átnyúló kapcsolatokat is biztosító összeköttetések felépítése.
8. A vármegye az ország közlekedési rendszerében kulcsfontosságú szerepet tölt be, azonban a vármegye több térségében a **belső közlekedési kapcsolatok elégtelenek**, fejlesztésre szorulnak. Ezek egyrészt szolgálják a települések közötti kapcsolatok erősítését, másrészt a gazdaságfejlesztésének is feltételei. Több településen nagyon rossz állapotban vannak a közutak településeken áthaladó belterületi szakaszai, a bekötő utak, a városok település részeinek összeköttetését biztosító utak. Ütemezetten fel kell számolni a kistelepülések elérhetőségét biztosító utak leromlott állapotát is.
9. A vármegyében a klímaváltozás hatásai kiemelten erőteljesen hatnak, a dombvidéki és városi területeken egyre gyakrabban fordulnak elő **villámárvizek**, míg az alföldi, mezőgazdasági karakterrel rendelkező területeken aszály és belvíz egyszerre jelent problémát. A vármegyében szükség van olyan zöld- és kékinfrastruktúra fejlesztésekre, melyek az Által-ér völgyében (T1), a Concó-patak (T2) és az Únyi-patak, Kenyérmezei patak (T3) völgyei mentén választ adhatnak a klímaváltozás kihívásaira.
10. Az **esélyegyenlőség** tekintetében továbbra is vannak elmaradások, és nem csak a hátrányos helyzetű térségben, ezt a vármegyei felzárkózási program keretében elkészült felmérés és terv is igazolta. Fokozottabb érvényesítése az oktatásban, az egészségügyi és egyéb közszolgáltatásokban, valamint a munkaerőpiacon a fennálló társadalmi konfliktusok enyhítését, a társadalmi együttműködések hatékonyságát kívánja előmozdítani.
11. A községekben, főként vidéki jellegű területek (T2, T3) esetében még **hiányos a gyermeknevelést támogató infrastruktúra**, illetve **nem megfelelőek a tárgyi feltételek**. Ezek esetében az önkormányzati (bölcsőde, óvoda) és az állami fenntartású (köznevelés) intézmények fejlesztését preferálja a vármegye.
12. A vármegyében a **kulturális, sport- és szabadidős szolgáltatások, egészségügyi- és szociális szolgáltatási** lehetőségek bár elérhetőek, azok **szintje, minősége** nem megfelelő, az épületállomány elavult, többletüzemeltetési költségeket okozva. A vármegye koordinált fejlesztése szükséges a hiányok mérséklésére mindhárom stratégiai célterületen.
13. Komárom-Esztergom vármegye, annak ellenére, hogy területe kicsi, mégis több szempontból széttagolt, a múltból eredő társadalmi konfliktusok napjainkban is befolyásolják a gazdasági, kulturális, emberi kapcsolatokat, olykor gátjai az együttműködéseknek, együtt gondolkodásnak. Ennek felszámolásához meg kell találni azokat a történelmi, természeti, kulturális, gazdasági múltunkból eredő és emocionális értékeket, amelyek képesek lebontani ezeket a gátakat, és összehozzák az embereket, új kapcsolatokat generálnak. A **helyi identitás** fejlesztése forrásnál a vármegye, a

városok és a vármegye egésze mellett a kisebb térségekre is fókuszál helyi hagyományaik megőrzése érdekében.

1.5. Az ITP kapcsolódása az Országos Fejlesztési- és Területfejlesztési Koncepcióhoz

A korábban, 2015-ben elkészült, majd felülvizsgált megyei területfejlesztési koncepció a 2021-es év elején megújult, kiegészült és az új EU-s költségvetési prioritások alapján átstrukturálódott. A vármegyei tervezéskor a vármegyei önkormányzat kiemelt figyelmet fordított az országos tervekre, stratégiákra és a nemzeti hosszú távú fejlesztési és területfejlesztési célokat integrálta az elkészült fejlesztési dokumentumaiba, így a Komárom-Esztergom Vármegyei Integrált Területi Program is az országos rendszerek fejlesztési céljaival összhangban, azok figyelembevételével készült el.

Az Országos Fejlesztési- és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) területi specifikus céljainak megvalósításához a Komárom-Esztergom vármegyei ITP több pontban is hozzájárul, többek között az alábbi országos célokban:

1. *A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat:* Tatabánya és Esztergom integrált, fenntartható városfejlesztésével, a többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat erősítésének támogatása egyezik az OFTK-ban megjelölt T1 (Városhálózati csomópont) és T3 (Esztergom tengely) területi céllal, valamint kapcsolódnak az A2 (Városok – városegységek – urbanizált táj fejlesztése) átfogó célhoz.
2. *A vidéki népességmegtartó képesség növelése* országos cél kapcsolódik az A3 (A vidéki tájak új egyensúlyának elérése) átfogó célhoz. Ehhez több specifikus cél is, mint például az S2 (Válaszok az éghajlatváltozás kihívásaira – Integrált tájgazdálkodás), S3 (Kisvárosok átfogó modernizációja), S4 (Emberkincs óvása és erősítése – képzés – egészség – szociális gondoskodás) is kapcsolódik.
3. *Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés* országos cél a vármegyei területfejlesztési koncepció és program horizontális céljaihoz, valamint kapcsolódik az A1 (Lépéstartás a tudásalapú társadalom és az IT vezérelt gazdaság fejlődésével) átfogó célhoz és az S1 (Gazdasági fókuszok – a gazdaság diverzifikációja) specifikus célhoz.
4. *Az összekapcsolt terek célkitűzése, az elérhetőség és a mobilitás biztosítása* minden átfogó és specifikus, valamint területi célban megjelenik.

1.6. Az ITP 2021-27 tervezési körülményeinek rövid bemutatása

Az új integrált területi programban (ITP 2021-27) Komárom-Esztergom vármegye területi szereplői a koncepcionális és programszintű fejlesztési elképzeléseket vezetik össze a TOP Plusz végleges tartalma alapján támogatható intézkedésekkel. Szerepe, hogy az egyes vármegyékben követhetővé váljon a TOP Plusz forrásainak területi szintű felhasználása és eredményessége. A TOP Plusz forrásának biztosítása a 2021-2027 programozási időszak elindításával összefüggő egyes intézkedésekről szóló Korm. rendelet 2. §. alapján történik.

A vármegyék ITP-jének tervezési folyamata az alábbi lépésekből és feladatokból állt:

1. megyei szintű helyzetfeltáró dokumentumok elkészítése (2020. október – 2021. január)

2. megyei területfejlesztési koncepció felülvizsgálata (2020. november- 2021. február)
3. megyei területfejlesztési program elkészítése (2020. november – 2021. április)
  - a. Stratégiai program elkészítése (2021. január – március)
  - b. Operatív program (2020. december – 2021. április)
4. megyei Stratégiai környezeti vizsgálat elkészítése (2020. november – április)
5. 2021-2027 időszak forrásfelhasználását segítő Integrált Területi Program (2021. január - május)

Tervfázisok egyeztetési folyamatai

Téma, résztvevők	Időpont
Települési önkormányzatok fejlesztési igényeinek felmérése	2020. május; 2020. október – november
Többszöri egyeztetés Tatabánya és Esztergom önkormányzataival	2021. 01.04-01.08
Pénzügyminisztérium – megyék egyeztetése	2021.01.12.
Tervezői-vezetői egyeztetés: ITP tervezésének alapelvei	2021.03.10.
Tervezői, területfejlesztési munkacsoport egyeztetés: Integrált Területi Program illeszkedése a megyei fejlesztéspolitikába, belső és külső kapcsolódás, célterület lehatárolás	2021.03.24.
Tervezői, területfejlesztési munkacsoport egyeztetés: Településdifferenciálás alapelvei, célterület lehatárolás	2021.03.29
Megyei Területfejlesztési Konzultációs Fórum egyeztetés Tatabánya MJV-vel	2021.04.08.
PM - KEM egyeztetés: településdifferenciálás, célterület lehatárolás	2021.04.13
Előzetes ITP Verzió1	2021.04.21
Előzetes ITP Verzió1 minőségbiztosítása	2021. május
Előzetes ITP társadalmasítása: Platformjai: vármegyei honlap (ITP tervezet); YouTube csatorna (ITP –t bemutató videó); elektronikus kiküldés (ITP tervezet és video elérhetősége)	2021. június

Bevont célcsoportok: <ul style="list-style-type: none"> - vármegyei közgyűlés tagjai - Terület-és Vidékfejlesztési Kollégium (tagjai közt a vármegyei hatóságok, gazdasági szervezetek képviselői és a HACS-ok is) civilek, lakosság 	
Előzetes ITP közgyűlési elfogadása	2021. június 16.
Előzetes ITP 1.sz módosítása (2.0 verzió)	2022. április 28.
Komárom-Esztergom Vármegye Integrált Területi Programja (az ITP 2. sz. módosítása, 3.0-ás verzió)	2023. március 9.
Komárom-Esztergom Vármegye Integrált Területi Programja (az ITP 3. sz. módosítása, 4.0-ás verzió)	2024.02.29.
Komárom-Esztergom Vármegye Integrált Területi Programja (az ITP 4. sz. módosítása, 5.0-ás verzió)	2024.11.22.
Komárom-Esztergom Vármegye Integrált Területi Programja (az ITP 5. sz. módosítása, 6.0-ás verzió)	2026.02.26.

Az ITP és módosításai a vármegyei önkormányzat honlapján az alábbi elérési úton és linken tekinthetők meg:

[www.kemoh.hu/területfejlesztés/Megyefejlesztés 2021-2027/Megyei területfejlesztési tervek](http://www.kemoh.hu/teruletfejlesztés/Megyefejlesztés%202021-2027/Megyei%20területfejlesztési%20tervek)

<https://www.kemoh.hu/index.php?fmp=4&masoldal=1&oldal=statikusoldalak/soldal679.inc>

2. A vármegye külső területi kapcsolatrendszerének vizsgálata

Komárom-Esztergom vármegye földrajzi elhelyezkedése, az országos térszerkezetben elfoglalt helye alapvetően meghatározza a vármegyén átívelő fejlődési tengelyeket, illetve kapcsolódási, együttműködési lehetőségeket. Az „arany háromszögeként” is aposztrofált **Budapest, Bécs és Pozsony** által közrefogott metropolisztérség integráns részét képezi a vármegye, az M1-es autópálya fejlődési tengelyként funkcionálva vonzza a külföldi működő tőke beruházásokat, erősítve ezzel a vármegye makroregionális beágyazódását.

2.1. Vármegyehatáron átnyúló együttműködések

Komárom-Esztergom vármegye területi kapcsolatrendszere összetett, emiatt a négy szomszédos vármegyével (Pest vármegye, Veszprém vármegye, Fejér és Győr-Moson-Sopron vármegye) történő együttműködések vizsgálata elengedhetetlen. Az **érintett magyarországi vármegyék területfejlesztési koncepcióinak célkitűzéseiben, -**

illeszkedve az OFTK 2030-ig megvalósítandó területpolitikai irányaihoz - többnyire hasonló célokat fogalmazznak meg, természetesen a helyi adottságok figyelembevételével.

E fókuszterületek alapján jelölhetők ki elsősorban a regionális együttműködések fontosabb csapásirányai. A térségi fejlődést szolgáló gazdaságfejlesztés alappillére a megye és az országhatáron átnyúló **klaszterek** (feldolgozóipari, agrár, energetikai, egészségügyi) és **beszállítói hálózatok erősítése**, amely közvetlen módon hozzájárul egy beruházás-ösztönző makrotérségi térszerkezet megvalósításához, ennek érdekében elengedhetetlen a **közlekedési - elsősorban közúti - hálózatok** összehangolt fejlesztése is. A regionális együttműködés sarokpontja lehet továbbá egy közös, megyéken átívelő **turisztikai keretrendszer** kialakítása is, aminek alapját képezi a kerékpáros gerinchálózat kiépítése (Eurovelo6). A megújuló energiákra épülő **zöldgazdaság** megvalósítása, valamint a klímavédelemmel kapcsolatos **zöld és kék infrastruktúra**-fejlesztések szintén megkövetelik a regionális léptékű gondolkodást, amihez a **Duna** kapcsolati tőkájének erősítése is kulcsfontosságú.

Komárom-Esztergom Megye Területfejlesztési Programjának operatív programrésze által meghatározott, szomszédos közigazgatási egységeket közvetlenül érintő projektek, együttműködések, ITP kapcsolódással:

Helyi gazdaságfejlesztés:

- Közös, akár határon átnyúló vármegyei turisztikai keretrendszer kialakítása (Győr-Moson-Sopron vármegye, Fejér vármegye, Veszprém vármegye, Pest vármegye); borvidéki, termálturisztikai, vízi turisztikai együttműködések (Győr-Moson-Sopron vármegye);
- Ipari-logisztikai klaszter és beszállítói hálózat kialakításának ösztönzése Tatabánya - Mór-Székesfehérvár – Dunaújváros – Paks - Kecskemét ipari/logisztikai nagyterületben: A települési üzleti infrastruktúra, gazdasági területek elérhetőségét, a logisztikát és a munkavállalók mobilitását támogató térségi és helyi közlekedési infrastruktúra fejlesztése. Többségi önkormányzati és állami tulajdonban lévő üzleti infrastruktúra, köztük iparterületek, ipari parkok, technológiai parkok, inkubátorházak, innovációs központok, logisztikai központok fejlesztése;
- Energetikai és élelmiszeripari klaszter felépítése (Győr- Moson-Sopron vármegye);
- Közlekedés, tervezett nyomvonalas létesítmények megvalósítása, hiányzó kapcsolatok kiépítése, a Magyar Közút prioritáslistája alapján (pl.: Veszprém vagy Fejér vármegye felé);

Településfejlesztés, települési szolgáltatások:

- kerékpárút hálózat fejlesztése megyehatáron átnyúlóan (Fejér, Győr-Moson-Sopron és Pest vármegye)
- Körforgásos gazdaság határon és iparágakon átívelő gazdaság a versenyképesség és termelékenység növelésére (RDV EGTC működési területe): hulladékgazdálkodási rendszerek fejlesztése, klímastratégiák összehangolása, közös projektek

Területi humán fejlesztések:

- Foglalkoztatási programok, szakképzés összehangolása (Mór, Kisbér, Oroszlány, Tatabánya/Tata térségben);
- Egyetemi együttműködések kiszélesítése a K+F+I fejlesztések bővítése érdekében (Győr-Moson-Sopron és Veszprém vármegye)

Fenntartható városfejlesztés:

A vármegyén belüli szereplők (elsősorban Tatabánya és Esztergom, mint megyei jogú városok, illetve egyéb jelentősebb térszervező képességgel rendelkező városok) együttműködéseinek vizsgálata és megteremtése a 2021-2027-es fejlesztési ciklusban a TOP Plusz forrásainak felhasználásában különösen fontos. Az Integrált Településfejlesztési Stratégiával (ITS) rendelkező települések esetében a célkitűzéseknek illeszkedniük kell a megyei területfejlesztési koncepció, valamint az OFTK célrendszeréhez is, ezzel biztosítva a településközi együttműködés ideális feltételeit. A vármegye esetében méretükből és funkcionális jelentőségükből adódóan regionális szempontból jelentős szereplőnek tekinthetők a nagyobb városok. Ezek a települések, **Tatabánya, Komárom és Esztergom**, a vármegye számára reprezentatív jelleggel bírnak, **képviselhetik a vármegyét külső kapcsolódási pontok felé. Ezért ezen szereplők szerepének, a megye többi településével összehangolt fejlesztésének kérdése mind a külső, mind a belső szempontokból kiemelt jelentőségű.** Ezen települések méretüknél és szakmai hátterüknél fogva önállóan is pályázhatnak közvetlen európai forrásokra, melyeket minden esetben a vármegyei irányvonalakkal összhangban szükséges megvalósítani. Azt ITP keretében megvalósítandó vármegyei nagyvárosok fejlesztések esetében elsősorban az alábbi területeken indokolt a fejlesztések összehangolása:

- gazdasági infrastruktúra összehangolt fejlesztése (különösen az ipari területek/parkok esetében)
- turisztikai attrakciók összehangolt fejlesztése
- közösségi és kerékpáros közlekedés infrastrukturális fejlesztése
- foglalkoztatási paktumok
- közszolgáltatások fejlesztése
- barnamezős területek felmérése, kármentesítése, hasznosítása
- identitás erősítése, felzárkózás politika

A vármegye külső kapcsolódási pontjaiban fontos szerepe lesz az új programozási időszakban az **Északnyugat-Magyarországi Gazdaságfejlesztési Zónának**, amely hat vármegyét – Vas, Zala, Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Fejér, Veszprém – és tíz megyei jogú várost foglal magában. Ez a térség gazdasági potenciálját tekintve Budapest és agglomerációja után Magyarország legerősebb térsége. A zóna fejlesztéseinek egy része uniós forrásokból valósul majd meg, így a vármegyei ITP-hez erőteljesen kapcsolódnak a zóna fejlesztési elképzelései. Kiemelt jelentőségű a vármegye szempontjából a zóna stratégiai céljai közül a környezetbarát technológiák kialakítása és elterjesztése, a digitalizáció és a digitális transzformáció támogatása, a felsőoktatás, az egyetemi bázisok és a gazdaság együttműködéseinek kiszélesítése, a kutatóhelyek fejlesztése, a közlekedési hálózat és a gazdaságot is kiszolgáló infrastruktúra bővítése, megújítása. Ezen célokhoz alkalmazkodva az ITP-ben a forrásallokációnál a kapcsolódási pontok:

- vármegyéket összekötő közlekedési hálózat fejlesztése

- környezetbarát technológiák elterjesztése és digitalizáció, körforgásos gazdaság
- turisztikai fejlesztések
- gazdasági diverzifikáció, foglalkoztatás
- településfejlesztés, lakhatás

2.2 Ágazati programok, stratégiákhoz való kapcsolódás

A vármegye külső **kapcsolatrendszerét erősítik a nemzeti ágazati programok**, melyek az ország teljes területét különböző ágazati szempontok mentén kapcsolják hálózatba. Ezek a hálózatok, mint például a Nemzeti Vár- és Kastélyprogram vagy a Magyar Falu Program, Modern Városok Program jó gyakorlatokkal, pályázási know-how kiépítésével segítik a településeket az országos fejlesztési és területfejlesztési célok elérésében. A vármegye szerepe ebben az esetben a vármegye településeinek ösztönzése minél több nemzeti ágazati programban való részvételre.

Fontosabb szükséges ágazati fejlesztési igények illeszkedése a TOP Plusz intézkedésekhez:

Helyi gazdaságfejlesztés:

- A Tatabánya-Esztergom Járműipari Központ fejlesztése kiemelt kormányzati támogatással, járműipari innovációs központ létrehozása
- A tatabányai volt Bánhidai Erőmű területén multifunkcionális szabadidő központ és science park kialakítása
- Nemzeti Kastély- és Várprogram folytatása (pl. Tatai Vár, Várgesztesi Vár fejlesztése, vármegyei kastélyok fejlesztésének folytatása); aktív turisztika, kerékpárút hálózat, világörökség várományos helyszínek fejlesztése
- Nagytérségi elérhetőséget javító közlekedési fejlesztések (M1, M10, M100, 13-as, 81-es gyorsforgalmi utak, esztergomi új Duna-híd)
- Településközi úthálózat felújítása, zsáktelepülések megnyitása, csomópontok fejlesztése.

Településfejlesztés, települési szolgáltatások:

- Vízellátás és szennyvízgyűjtés és tisztítás fejlesztése, rekonstrukciós és kapacitásbővítési, ellátásbiztonsági beruházások (Tatabánya, Oroszlány, Tata, Komárom, Esztergom és térségük)
- Dunai árvízi biztonság fejlesztése, mellékágak rehabilitációja, vízfolyások fejlesztése, jókarba helyezése, Által-ér vízgyűjtő rehabilitációja II. ütem, visszatérő karsztforrások kezelése, hasznosítása
- Barnamezős területek fejlesztése komplex program keretében, azbesztmentesítési program ütemezett támogatása a városok lakótelepein, közintézményeiben

2.3 A vármegye országhatáron átnyúló együttműködései

A vármegye **határmentisége** miatt Szlovákiával (Nyitra, Nagyszombat, részben Pozsony megyével) való területi kooperációk is kiemelendők. Az elmúlt, 2014-2020-as, valamint a jelenlegi, 2021-2027-es programozási időszakban megvalósuló közlekedési infrastruktúrafejlesztéseknek köszönhetően a Duna elválasztó szerepe egyre inkább

mérséklődik, a kapcsolatok intenzitásának növekedésében jelentős fejlesztési potenciál mutatkozik. Komárom és Esztergom a határon átnyúló kapcsolatokban kiemelt szerepet kapnak a Dunát átszelő közforgalmú hídjaik révén. A határon is átnyúló térszervező erejük és foglalkoztatási központi szerepük miatt a területfejlesztési dokumentumokban, mint hídfővárosok kerültek megnevezésre. Ezt a szerepüket erősíti az Észak-Komárom székhellyel létrehozott Pons Danubii, valamint az Esztergom központtal működő Ister-Granum ETT is. Emellett a területfejlesztési programban és az ITP-ben is egy-egy fejlesztési célterület lehatárolásának alapját is képezik. A két város jelentős kapcsolatteremtő és összekötő Szlovákia és Magyarország között, azonban a bennük rejlő potenciál kiaknázása tovább fokozható. Az országhatáron átnyúló együttműködésben, az ITP keretein belül megvalósuló fejlesztések révén, és az ehhez szinergikusan kapcsolódó határon átnyúló források, szlovák és hazai fejlesztési források felhasználásának segítségével kiemelt területeknek minősülnek a 2021-27-es fejlesztési ciklusban.

Komárom-Esztergom Megye Területfejlesztési Programjának operatív programrésze által meghatározott, országhatáron átnyúló projektek, együttműködések, közvetlen vagy közvetett ITP kapcsolódással, építve a Rába-Duna-Vág EGTC terveire, humánerőforrásaira, kapcsolati tőkájére és az INTERREG forrásokra:

Településfejlesztés, települési szolgáltatások:

- A Területfejlesztési Programban a 2021-27-es fejlesztési ciklusban megvalósításra javasolt kerékpáros gerinchálózat kiépítése az EuroVelo6 útvonallal együtt (Nyitra/Nagyszombat megye, Pozsony);
- Körforgásos gazdaság határon és iparágakon átívelő versenyképességének és termelékenységének növelésére
- Határon átnyúló közösségi közlekedés összehangolt fejlesztése, egészségügyi, szociális, oktatási együttműködések

Helyi gazdaságfejlesztés:

- Határon átnyúló klaszterek fejlesztése (különös tekintettel az élelmiszeriparra és mezőgazdaságra) Nyitra megyével;
- 2019-ben megalakult Duna mente turisztikai térség, mint határon átnyúló, egységes turisztikai fogadóterület fejlesztése és turisztikai tematikák fejlesztése (termálturizmus, egészségturizmus, aktív turizmus, ökoturisztika, kastélyok, várak);
- Borvidéki együttműködések;
- Ezüstgazdaság mentén való együttműködések: a népesség előregedéséből fakadó termelés és szolgáltatások (RDV EGTC működési területe);

Vármegyei fejlesztések ESZA Plusz elemei:

- Foglalkoztatási paktumok együttműködése.
-

3. A vármegye belső területi kapcsolatrendszerének vizsgálata

Komárom-Esztergom vármegye belső kapcsolatrendszerének vizsgálata érdekében fontos ismertetni a vármegyén belüli térbeli folyamatokat. A jelen fejezet célja, hogy feltárja azokat a kapcsolódási pontokat, melyekben a vármegye különböző tematikus terület egységei kapcsolódnak, átlapolnak, szinergikus hatást gyakorolnak egymásra. A megyei területfejlesztési koncepció célrendszeréhez igazodva, 3 stratégiai célterület (5. ábra) került kijelölésre az ITP-ben. E stratégiai célterületek a vármegye új térszerkezeti erővonalai, a meghatározó, jelentős gyorsforgalmi úthálózati fejlesztések mentén kerültek lehatárolásra (13-as, 81-es utak és M1, M10, M100 gyorsforgalmi utak):

- Városhálózati csomópont és településegysége (T1)
- Komáromi tengely és hídfőváros térség (T2)
- Esztergomi tengely és hídfőváros térség (T3)

A stratégiai célterületek különböző tematikus célterületekre bonthatók, melyek mindhárom célterületen belül megjelennek, egymással különböző módon és terjedelemben kapcsolódnak. A stratégiai célterületeken kívül az ITP útmutató alapján külön területi egységként kezelendő az ERFA 11. cikk alá tartozó kiemelt városok (és várostérségeik), melyekre az ITP stratégiai forráskeretet allokál, és az érintett városok fenntartható városfejlesztési stratégiáik mentén használhatják fel.

3.1 Város-vidék kapcsolatrendszer Komárom-Esztergom vármegyében

A város és vidéke kapcsolatban fontos szerepet kapnak a régiót szervező **térbeli áramlások, illetve interakciók**. Egy ilyen térség létrejöttéhez azonban elengedhetetlen **a városi központ valós térszervező karaktere**, a város és térsége közötti **kölcsönös kapcsolatrendszer**. Ennek egyik legegyszerűbb mérőszáma a vármegyei foglalkoztatási és ingázási súly. A vármegyében több olyan központi, foglalkoztatási közigazgatási-szolgáltatási centrum szereppel bíró település van, melyek foglalkoztatási súlyuk alapján meghatározó áramlásszervezők, illetve mikroszintű gazdasági ökoszisztémák. A vármegye policentrikusságának köszönhetően más vármegyékhez képest kiegyensúlyozottabb településhálózattal és gazdasági-foglalkoztatási súllyal rendelkezik, ennek ellenére a vármegyében Tatabánya szerepe kiemelkedőnek tekinthető. Tatabánya vármegyei foglalkoztatási súlya a helyben foglalkoztatottak terén 55% volt, ami a környező városok, Tata és Oroszlány jelentős alközponti szerepére mutat rá a várostérségben. Az ingázás intenzitásának adatai Tatabánya térségében 75 %-os értéket mutattak, mely szintén a térség nagymértékű összekapcsolódását mutatja. A kapcsolatok erősödését, a központi szerepek centralizálódását jelezheti, hogy a 2001-es népszámláláshoz képest a megyében több foglalkoztatási központ (Lábatlan-Nyergesújfalu, Nagyigmánd, Bábolna) beolvadt a környező foglalkoztatási központba, illetve új foglalkoztatási központ is megjelent (Kisbér). A megyei területfejlesztési koncepció és a program is nagy hangsúlyt fektet **a fenntartható és harmonikus város-vidék kapcsolat megteremtésére**. A vármegye mérete, **sűrű településhálózata, a városok elhelyezkedése miatt várostérségbe tartozik jelentős számú vidéki település**. Erre tekintettel **a város-vidék kapcsolatrendszer nem választható külön a várostérségekben megjelenő folyamatoktól és fejlesztési céloktól sem**.

3.1.1. Várostérségek, agglomerációk - térszervező települések

A vármegye urbánus térségéhez tartozó települések a megyei területfejlesztési program első prioritásának, a „**Versenyképes városegységek**” alapján, az **ITP első célkitűzése mentén került meghatározásra**. A várostérségeken belül, tematikus lehatárolások mentén a következő térstruktúrák emelhetők ki:

Városhálózati csomópont, agglomerálódó térség

A városhálózati csomópont területén él a vármegye lakosságának több mint fele, foglalkoztatási, oktatási, kereskedelmi, kulturális és szolgáltatási központ. A városhálózati csomóponti térségben a városok és térségük között a **funkció és munkamegosztás** folyamatai elkezdődtek. A térség városait és községeit felfűző Által-ér-völgy komplex fejlesztésében kiemelten fontossá vált a gazdaságot is kiszolgáló és felfűző **infrastrukturális hálózatok fejlesztése**, bővítése, a lakóterületek, közösségi terek megújítása, a szakképzés, felsőoktatás és a gazdaság kapcsolatának erősítése, a turizmus hálózatos, tematikus kínálati fejlesztése, a területfejlesztést és a vállalkozásokat segítő, **befektetés-ösztönzést** koordináló szervezetrendszer felállítása, a közlekedés rendszerbe szervezése, a közösségi közlekedés optimalizálása. Városai: Oroszlány, Tatabánya, Tata, (Komárom)

Az Esztergom és Komárom köré szerveződő kisvárosok térsége

A térség településeinek kapcsolatrendszere lazább, elsősorban a városok kínálta szolgáltatásokra épül. E várostérségekben is fontos a **lakóterületek megújítása** mind a városokban, mind a községekben, az elérhetőség javítása, a funkció nélküli felhagyott épületek hiányzó új funkciókkal való feltöltése, a közterületek, a rekreáció lehetőségeinek fejlesztése.

Esztergom térségében a Suzukira épülő gazdaság mellett a gyógyszeripar, vegyipar, építőanyag ipar, a gépipar egyéb alágazatai vannak jelen, de megkezdődött a **zöld és a kreatív ipar** betelepülése is. A gazdaságban a munkamegosztás a városok között tetten érhető, a városok múltja, eltérő fejlődési pályája a jövőre nézve is biztosítja az önálló arculatot. A tömegközlekedés, a szolgáltatások összehangolásáé a jövő. A felsőoktatás jelenléte és nyitása a gazdaság felé, hasonlóan Tatabányához, biztató.

Komárom esetében dinamikus fejlődést mutat a város ipara, az elektromos járműgyártás terén a jövőipar vármegyei bázisává válhat. Komárom turisztikai potenciája jelentős, vonzáskörzete az országhatáron túl is kimutatható. A több lábon álló gazdaság egyik húzóágazata az **élelmiszeripar**, a város az agrárvárostérség meghatározó szereplője. Mindkét várostérség kitörési pontja a határ menti fekvés, a **kapu szerep és a határon átnyúló térség** gazdaságszervező ereje, melyhez nagy lendületet adott a Monostori híd. Esztergom esetében az M100 közeljövőben várható megépítése kiemelendő fejlesztés, ami a térszerkezetileg bezárt térség oldása szempontjából elengedhetetlen.

Városai: Látatlan, Nyergesújfalu, Tát, Dorog, valamint Komárom, Ács, Bábolna

Kisbér várostérség

Kisbér központi szerepe nagyban köszönhető főúti elérhetőségének. Regionális munkaerő-piaci bekapcsolódása erősödik, Győr, Mór, Székesfehérvár Komárom munkaerő-piaci vonzása kihat a településre, a térség munkaerő tartaléka e központoknak. A lakófunkciók és annak minősége, a turisztika, a szolgáltatások fejlesztése, a **feldolgozóipar, agrárgazdaság**

és a kapcsolódó élelmiszeripar jelöli ki a város és vidéke fejlesztési lehetőségeit. A 13-as és 81-es utak kapacitásbővítésével a jelenleg **periférikus helyzetben** lévő térség pozícióját megerősítik majd. (Az út része lesz a fővárost és a nagyvárosokat elkerülő körgyűrűnek is). Érintett települések: Kisbér, Ászár, Ete, Vérteskethely.

Síkvidéki agrárvárostérség

A síkvidéki agrárvárostérség gazdasági szinergiái az agrárium és az élelmiszeripar együttműködésekben érvényesül a leglátványosabb módon. A mikrotérség a Budapest - Pozsony-Bécs metropolisztérség **élelmiszerellátó bázisának** integráns részévé válhat a programozási időszak végére. A térségnek meghatározó szereplője Komárom is, ahol az élelmiszeripar nagy hagyományokkal bír. Az érintett települések: Komárom, Ács, Bábolna, Csém, Kisigmánd, Nagyigmánd.

Funkcionális várostérségek községei

A megyei területfejlesztési koncepció és a program is nagy hangsúlyt fektet a fenntartható és harmonikus város-vidék kapcsolat megteremtésére. A város és vidék egységes rendszert alkot, a vármegyében a településtípusok közötti szinergiák jelentősek. A funkcionális várostérségekhez tartozó községek a kibontakozó agglomerálódási folyamatok elsődleges színterévé válnak.

- Komárom központtal: Almásfüzitő, Csém, Kisigmánd, Nagyigmánd,
- Tata központtal: Baj, Naszály, Szomód,
- Oroszlány központtal: Bokod, Kecskéd,
- Tatabánya központtal: Környe, Szárliget, Vértesszőlős
- Esztergom központtal: Pilismarót, Dömös, Kesztlőc, Tokod, Tokodaltáró, Leányvár,
- Kisbér központtal: Ászár, Ete, Vérteskethely

3.1.2. Vidéki térségek

Ebbe a tércategóriába azok a községek tartoznak, amelyek nem kapcsolódnak funkcionális várostérségekhez, a vármegye rurális térségét alkotják. A térséghez tartozó települések a megyei területfejlesztési program második prioritásának, a „Vidéki tájak környezeti gazda(g)sága” területi hatóköre alapján került meghatározásra, mely az ITP azonos nevű célkitűzését is jelenti. Az előző ciklusokban kibontakoztak e települések **megújulási folyamatai**, indokolt ezek folytatása. A településkép és közterületek alakítása során az identitáshordozó, a helyi értékeket előtérbe állító, helyi anyagokat, hagyományokat is figyelembe vevő megoldásokat kell megvalósítani.

A vidék gazdasági konszolidációja a **kék- és zöldinfrastruktúra fejlesztésével**, a **komplex tájgazdálkodásra** épülően, a lakóterület kínálatok és minőség fejlesztésével, a modern KKV-k és családi farmgazdaságok magas minőségű, saját előállítású termékeivel, a különféle turisztikai ágazatok regenerálódásával, új kínálatok kialakításával képzelhető el. Közös célkitűzésként fogalmazható meg a **népességmegtartó- és jövedelemtermelő képesség** növekedésének elérése, a települések élhetőségének jobbítása, a szolgáltatások fejlesztése. Itt is fontos a települések együttműködése, amely a helyi adottságokon nyugvó gazdaságfejlesztés, településüzemeltetés, illetve a foglalkoztatási paktumok keretében valósulhat meg elsősorban. A vármegye rurális térségén belül, tematikus lehatárolások mentén a következő térszerkezetek emelhetők ki:

Síkvidéki agrárközségek

A síkvidéki agrárközségek esetében a rövid ellátási láncok és az élelmiszeripari vertikumok kapcsolatainak erősítésével egyre jelentősebb szerepet vállalhatnak a várostérségek **élelmiszerellátásában**. Elérhetőségük minősége, **települési szolgáltatásaik, munkamegosztásuk** fejlesztendők, fontos a térségben a komplex vízgazdálkodási szemlélet térnyerése, megvalósítása.

Települései: Bana, Szákszend, Tárkány, Császár^{1*}, Csép*, Dad*, Kerékteleki*, Kocs*, Kömlőd*, Mocsa

Dombvidéki községek

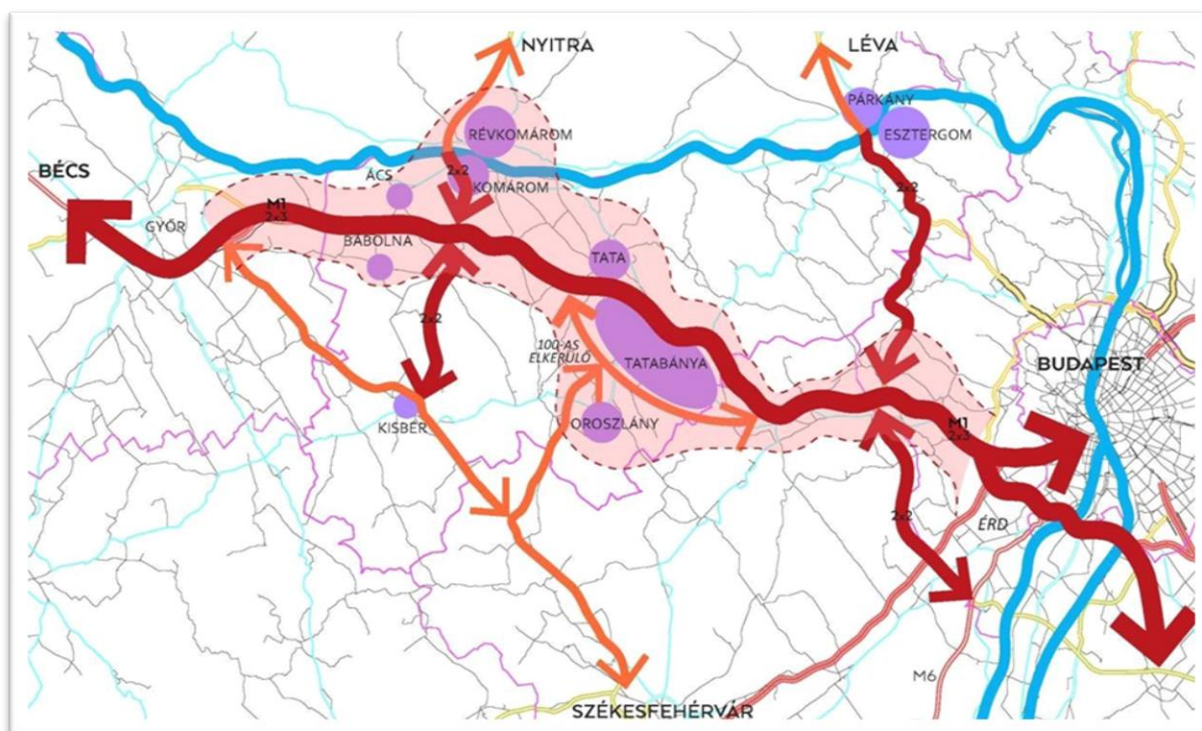
A dombvidéki községek **a turizmus-rekreáció, a települési szolgáltatások fejlesztésében**, zöld és kékinfrastruktúra fejlesztésekben, a turizmus, illetve az ökológiai hálózatok biztosításában érdekeltek.

A célterületen a naturparkok kínálnak a helyi hagyományokra és termékekre, szolgáltatásokra, a táji adottságokra épülő aktív turisztikai kínálatot. Bajót és Máriahalom turisztikai aspektusból külön kiemelendő, mivel a Budapest környéke turisztikai térség részét képezik. Települései: Tarján, Héreg, Bajna, Tardos, Dunaszentmiklós, Bajót, Annavölgy, Nagysáp, Csép*, Csolnok, Dad*, Dág, Úny, Máriahalom, Szomor, Gyermely, Epöl, Sárisáp, Piliscsév, Vértessomló, Vértestolna, Várgesztes, Bársonyos, Bakonybánk, Kerékteleki*, Kocs*, Kömlőd*, Bakonyszombathely, Réde, Csatka, Súr, Aka, Bakonysárkány, Ácsteszer, Császár*

3.2. Közlekedési tengely mentén elhelyezkedő településegységek

Külön tércategóriát alkotnak a fontosabb **közlekedési tengelyek mentén fekvő települések**. A nemzetközi/országos/regionális jelentőségű közlekedési tengelyek generatív hatásainak köszönhetően nagymértékben tudják dinamizálni mikrotérségüket. Az M1-es autópálya, mint a TEN-T folyosó integráns része, a legmeghatározóbb fejlődési tengelye a megyének, jelentős vállalkozási szándékot terel az érintett településekre. Az észak-dél irányú közúthálózati fejlesztéseknek köszönhetően, az M10, M100 és az M1 kapcsolat, tovább vezetve az M6 irányába, valamint a Monostori híd, 13-as, 81-es számú főutak Székesfehérvár irányába **új növekedési pólusokat prognosztizálnak a vármegyében, amelyek a periférikus térségek (Kisbéri járás) felzárkózását is segíthetik**. A közlekedési tengelyek mentén elhelyezkedő települések esetében a térségi összekapcsoltság, a gazdasági és települési infrastruktúrák, szolgáltatások **fejlesztése, a belső közlekedési kapcsolatok fejlesztése kiemelt cél**, mely rákapcsolja a térséget az országos közlekedési hálózatra, ezáltal bekapcsolja az ország gazdasági vérkeringésébe, javítva a térségi mobilitást és a munkához jutás feltételeit. A vármegyében a közlekedési tengelyek mentén való együtt-gondolkodás megjelenik a stratégiai célterületek lehatárolásában is (lásd: Városhálózati csomóponti térség és Komárom, Esztergom tengelytérségek). A területek fejlesztése elősegíti a Területfejlesztési koncepció és az ITP 4. prioritásának és célkitűzésének, az „elérhető vármegye” megvalósulását a TOP Plusz Helyi gazdaságfejlesztés, Településfejlesztés és települési szolgáltatások támogatása intézkedései segítségével.

^{1*} Tájak találkozásánál fekvő települések

3. ábra: Fejlődési folyosók (forrás: Komárom-Esztergom vármegye területfejlesztési Konceptiója, tervező: Város-Teampannon Kft)

3.3 A 290/2014.(XI.26.) Korm. rendelet alapján kedvezményezett járás

A vármegyében egyedül a **Kisbéri járás** tartozik a 290/2014. Korm. rendelet szerint a kedvezményezett járasok körébe, a komplex mutató szerinti rangsorban a 78. helyezett az ország 110 kedvezményezett körbe tartozó járasa között. A járás – Győr, Székesfehérvár és Tatabánya között -, vidéki térben, a vármegye határtérségében helyezkedik el. Ez a pozíció jelentősen befolyásolja helyzetét. Egyrészt a nagyobb gazdasági központok – Tatabánya, Komárom, Győr, Székesfehérvár és a kisebb, de közeli Mór– elszívó ereje érvényesül, másrészt viszont a járás a környező nagyvárosok egyik jelentős munkaerő-piaci tartalékát kínálja. A 17 településből álló térség központja Kisbér, melynek szerepe az oktatásban és az egészségügy vonatkozásában túlmutat a járás határán. Az elmúlt évtizedek kiemelt támogatásainak köszönhetően a járás intézményhálózata, szolgáltatásai jelentős fejlődésen mentek keresztül. Elérhetősége és a munkalehetőségek vonatkozásában azonban már korántsem ilyen kedvező a helyzet, továbbra is sokan ingáznak a környező városokba. Intézményhálózata, annak műszaki állapota még továbbra is fejlesztendő; kulturális, közösségi terei hiányosak, a sportolási lehetőségek korlátozottak. Természeti gazdagsága jelentős potenciált rejt a turizmus szempontjából a fenntarthatóság messzemenő figyelembevétele mellett.

3.4 Együtt kezelendő térségek

3.4.1. Duna mente komplex beavatkozást igénylő térség

A Duna-menti települések városai esetében meghatározók a posztindusztriális gazdasági kihívások. A térség átfogó fejlesztéséhez szükséges beavatkozások azonban túlmutatnak a

TOP Plusz határain. Integrált fejlesztési program megvalósítására lenne szükség, amely kiemelten kezel gazdaságfejlesztési, infrastrukturális, zöld-központú területfejlesztési kérdéseket. Az érintett településeknél a barna- és rozsdaovezetek fejlesztése, revitalizációja, funkcióváltása komplex lehetőségeket kínálnak. A Duna, mint nemzetközi jelentőségű folyosó integrált védelme és fejlesztése a Duna menti közlekedési rendszerek (közút, vasút, vízi út) megújítása, az új Duna híd megvalósítása, világörökség-várományos terület védelme, a víziturizmus lehetőségeinek kiaknázása, a tájkaraktert megőrző több funkciójú tájgazdálkodás feltételeinek megteremtése révén lehetséges. A közösségi közlekedés elővárosi jellegű fejlesztése a hídfővárosok közötti (Győr felől is megnyitva a lehetőséget) nagyban elősegítené a térség fejlődését.

3.4.2. Tatabánya-Esztergom Járműipari Központ térsége

A Kormány 1206/2014. (IV.1.) sz. Kormányhatározatában Tatabánya és Esztergom térségét kiemelt járműipari központtá nyilvánította a járműipar fejlesztése érdekében. Cél új, az autóiiparban érdekelt vállalatok letelepedésének ösztönzése, a vármegyei autóiipari és beszállító cégek fejlesztési törekvéseinek támogatása, a térség kisvállalkozóinak bekapcsolása a nagyvállalati termelési láncolatokba, a térség közép és felsőfokú oktatás szintjén a duális képzés megerősítése, összehangolt fejlesztése, az autóiipari beszállítói kör szakember utánpótlásának biztosítása, a gazdaság és a felsőoktatás kapcsolatának kiszélesítése a K+F+I fejlesztése érdekében. A célkitűzések megvalósításához stabil alapot biztosítana egy Járműipari Innovációs Központ kialakítása.

3.4.3 Turisztikai térségek

Ezen térségek turisztikai fejlesztése elősegíti a területfejlesztési koncepcióban és az ITP-ben meghatározott 1. Versenyképes városegysétek, a 2. „Vidéki térségek gazda(g)sága”, a 3. „Dinamikus vármegyei turizmus” prioritások és célkitűzések megvalósulását a TOP Pluszban meghatározott Helyi gazdaságfejlesztés, Településfejlesztés és szolgáltatások, valamint a Fenntartható városfejlesztés, és Területi humán fejlesztések intézkedéseinek integrált megvalósítása révén.

Aktív turisztikai térségek (Duna mente, Által-ér mente)

Duna mente turisztikai térség, mint határon átnyúló, egységes turisztikai fogadóterület fejlesztése (*Almásfüzitő, Dunaalmás, Neszmély, Süttő, Lábatlan, Nyergesújfalú, Tát, Esztergom, Pilismarót, Dömös*) és az Által-ér völgy, melyben az aktív, ökoturisztikai és a kulturális turisztikai termékfejlesztés kombinációja kell, hogy megjelenjen. A területen megvalósuló fejlesztések célozzák az aktív kikapcsolódáshoz tartozó infra- és szuprastruktúra (kerékpáros- és vízi utak, szálláshely szolgáltatás, vendéglátás) fejlesztést és bővítik az aktív turisztikai szolgáltatások, akár tematikus kínálati csomagok körét.

Szelíd turisztikai térség

A szelíd turizmusra kijelölt célterületeken elsősorban a meglévő és szerveződő natúrparkok kínálnak a helyi hagyományokra és termékekre, szolgáltatásokra, a táji adottságokra épülő kínálatot. Cél a térségek pozicionálása a Bécs-Pozsony-Győr-Budapest-Nyitra interregionális térben, kapcsolódásuk a szomszédos turisztikai térségekhez, kiemelt helyszínekhez (például Budapest környéke, Dunakanyar, Pannónia Szíve, Székesfehérvár, Mór, Pannonhalma, Győr,

Veszprém, Balaton), a tematikus együttműködésekhez (például: világörökség-Limes, Császárok és Királyok Útja, Ipari Örökségek Európai Útvonala, SacraVelo, natúrparkok hálózata) Érintett települések az ITP 2. mellékletében kerültek felsorolásra.

Budapest környéke turisztikai térség

A mindhárom stratégiai fejlesztési célterületet átkötő 429/2020. (IX. 14.) Korm. rendelet alapján létrehozott Budapest környéke turisztikai térség néhány települést leszámítva (Ács, Bábolna, Dunaszentmiklós, Tokod, Tokodaltáró, Dorog, Piliscsév, Keszthely) gyakorlatilag egybeesik a vármegye által már a területrendezési tervbe is kijelölt Duna mente komplex turisztikai térséggel. Magába foglalja a Dunakanyar térségét is. Turisztikai potenciálja a jövőben még inkább kiaknázható a vármegye fókuszált, koordinált és integrált fejlesztése által. A terület fejlesztése olyan komplex turisztikai kínálat kialakítását célozza, mely kiegészíti a budapesti városi turizmus kínálatát.

Az érintett települések: *Esztergom hídfőváros és tengely stratégiai fejlesztési célterület (Pilismarót, Dömös, Mogyorósbánya, Esztergom, Tát, Nyergesújfalu, Lábatlan, Bajót, Máriahalom és Süttő), Városhálózati csomópont és településeggyüttes stratégiai fejlesztési célterület (Neszmély, Dunaalmás), Komárom hídfőváros és tengely stratégiai fejlesztési célterület (Almásfüzitő, Komárom).*

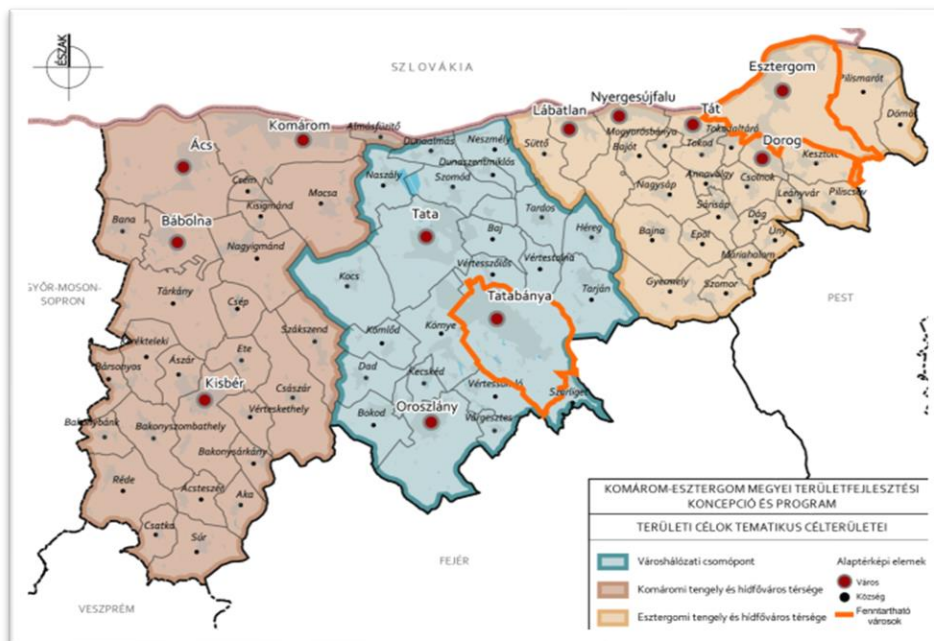
3.5 Kiemelt városok

A 2021-2027-es programozási időszakban a tagállamoknak hozzá kell járulniuk az új ERFA rendeletben megjelenő, fenntartható városfejlesztési eszközökhöz kapcsolódó kötelezettségek teljesítéséhez. Ennek értelmében az ERFA-források legalább 8 %-át fenntartható városfejlesztésre irányuló olyan integrált intézkedésekre kell fordítani, amelyekért a városfejlesztési stratégiák megvalósításában résztvevő városok felelnek. A városok körét, a fejlesztésekre fordítandó indikatív összeget a vármegyék határozzák meg, listájukat a TOP Plusz is tartalmazza. Komárom-Esztergom vármegye esetében a fenntartható városfejlesztési célterületek Esztergom és Tatabánya. Mindkét város a közigazgatási határa mentén került lehatárolásra az egyfókuszú kijelölési elv alkalmazásával (kizárólag megyei jogú városok kerültek kiválasztásra).

Tatabánya és Esztergom a vármegye két meghatározó városa. A versenyképes vármegye TOP Plusz prioritás keretében a két város fejlesztésének fő célja, hogy a vármegye két legnépesebb városa továbbra is a vármegye fő gazdasági pólusa legyen, de emellett a megvalósuló fejlesztések tovább gyűrűző hatása a településhálózat többi elemére is kedvező hatással legyen. A fejlesztések hozzájáruljanak a város és térsége együttműködésének intenzívebbé válásához, javuljanak és bővüljenek a város és tágabb térsége számára nyújtott szolgáltatások. A városok fejlesztése esetében cél a városrészek összehangolt fejlesztése, a gazdasági prosperitás, a társadalmi jólét és az egészséges környezet megteremtése, az egész vármegyére kiterjedő közszolgáltatások fejlesztése, mindkét megyei jogú város tekintetében.

A TOP Plusz Gondoskodó vármegye prioritása keretében mind Tatabánya, mind Esztergom kulturális, épített és természeti értékeinek, hagyományainak megőrzése a következő fejlesztési időszak kiemelt célja, hiszen mindkét város markáns és egyedi arculattal rendelkezik. További cél, hogy a jövőben megvalósuló fejlesztések hozzájárulnak a helyi

közösségek, a társadalmi szerepvállalás megerősödéséhez, a hátrányos helyzetű rétegek életkörülményeinek javításához, felzárkóztatásához.

4. ábra: Fenntartható városfejlesztési célterületként kijelölt városok (narancsszínű kontúrral jelölve Tatabánya és Esztergom közigazgatási határa)

3.5.1. Tatabánya megyei jogú város

Tatabánya a vármegye legnépesebb települése és egyben legfőbb tér- és áramlásszervező ereje, a vármegye meghatározó foglalkoztatási, közigazgatási, oktatási és szolgáltatási központja. Az elmúlt évtizedekben a város komoly gazdasági szerkezetváltozáson esett át, a korábbi szocialista iparvárosból a globális vérkeringésbe bekapcsolt, dinamikus fejlődő iparú, húzóágazatokkal jellemezhető településsé vált. A 2021-27-es fejlesztési ciklusban a település elsődleges célja a magas hozzáadott értéket előállító versenyképes gazdaság feltételeinek megteremtése, a meglévő ipari központ továbbfejlesztése, az infrastrukturális környezet fejlesztése.

A települési versenyképesség egyik alapfeltétele a piacképes tudást biztosító oktatási- és képzési rendszer kialakítása, az egészségfejlesztés és az innovációs területek támogatása. A város kiemelt feladatának tekinti a „vonzó arculat” létrehozását, a XXI. századi vonzó városi környezet kialakítását, az otthonteremtés fellendítését. A felsoroltak mellett további cél a vármegyeszékhelyi és városi szolgáltatások komplex fejlesztése. Utóbbi cél inkább a környező települések kiszolgálására fordít nagyobb hangsúlyt mind a szolgáltatások, mind humán infrastruktúra szempontjából.

3.5.2. Esztergom megyei jogú város

A vármegye Tatabánya megyei Jogú város mellett Esztergom városát kezeli az ERFA-rendelet 11. cikke alá tartozó, a TOP Plusz keretében a Fenntartható városfejlesztés intézkedések keretében fejlesztéseket megvalósító településként. A város a Duna-mente tematikus térség kapuja, a vármegye keleti felének meghatározó foglalkoztatási központja, a magyar kultúra ezeréves múltjának, történelmi örökségének egyik megtestesítője, iskolaváros, a Budapest

környéke turisztikai térség meghatározó turisztikai desztinációja, valamint a vármegye három turisztikai „csomópontjának” egyike. A város a szomszédos szlovákiai Párkány településsel szinte összenőtt és a 170 ezer fős népességet számláló Ister-Granum ETT térség központja. Esztergom az elmúlt 30 év során soha korábban nem tapasztalt fejlődésen ment keresztül, aminek eredményeként több tízezer fős földrajzi egység társadalmi kulturális-gazdasági központjává vált. Mindezek alapján a 2011. évi CLXXXIX. törvény 3. melléklete 2022. május 1-jei hatállyal törvény erejénél fogva megyei jogú várossá nyilvánította Esztergomot.

Esztergom számos történelmi emléket, hagyományt őriz, ezáltal kíván a Városok városává, a történelmi fővárossá válni, 2030-ig. A város a 2021-27 fejlesztési ciklusban nagy hangsúlyt kíván fektetni az értékmegőrzésre, közösségépítésre, az épített- és természeti környezet megővésére. A város számára fontos a gazdasági stabilitás. A város célja hagyományörző, de megújuló társadalom megteremtése. Esztergom térszerkezetben betöltött sokszínű szerepe (Közép-dunántúli régió, Budapest környéke turisztikai térség, Dunakanyar kiemelt turisztikai fejlesztési térség) megkérdőjelezhetetlen, az ebben rejlő lehetőségek kiaknázása kulcsfontosságú.

Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata kiemelt feladatának tekinti a vármegye területén fekvő megyei jogú városokkal való aktív párbeszédet. Ennek legfőbb platformja a vármegyei területfejlesztési konzultációs fórumok. A kiemelt városok fenntartható városfejlesztési stratégiái a vármegyei ITP keretrendszerébe illeszkedően, azzal teljes szinergiában készülnek. A kapcsolódás a vármegyei önkormányzat illeszkedési nyilatkozat kiadásával igazolja. A vármegyei önkormányzat és a kijelölt kiemelt városok között együttműködések fókuszterületei a gazdaságfejlesztési, munkaerőpiaci, továbbá turisztikai és klímavédelmi fókuszterületek mentén képzelhető el.

3.5.3 A kiválasztás indokai

Kiemelt szerepkör

A Duna mentéről Budapest - Tatabánya – Győr – Pozsony - Bécs (BPB) tengelyre helyeződött át a városhálózat súlypontja, melyben **a vármegyeszékhely, Tatabánya, kiemelkedő pozíciót tölt be, a** vármegye gazdasági motorja. A város munkaerő-piaci vonzáskörzete nagy kiterjedésű, vármegyehatáron is átnyúló. Közigazgatási és kulturális, művelődési központ, vármegyei vonzáskörzetű foglalkoztatási központ, továbbá vármegyei jelentőségű oktatási, egészségügyi és szociális intézményekkel, illetve üzleti és kereskedelmi szolgáltatásokkal rendelkezik.

Az Európai Unióhoz való csatlakozás, majd a schengeni határnyitás felértékelte a határvárosokat, gazdasági pozíciójuk erősödött, vonzáskörzetük bővült egykori megyéjük (a mai szlovákiai Nyitra megye) területén is. A két hídfőváros közül **Esztergom** (Párkány) jóval nagyobb hatókörben, több várost és térségét érintően gyakorol térszervező erőt, gazdasági hatást, és nyújt szolgáltatásokat. A volt vármegyeszékhely Esztergom a történelmi tradíciókon, a vallási központ szerepén túl, kedvező fővárosi és Pest vármegyei kapcsolatai okán a Budapesti agglomeráció felé egyre erőteljesebben kapcsolódik, ugyanakkor munkaerő-piaci vonzáskörzete is bővült. A tatabányai vonzáskörzethez hasonlóan szintén több központú, Dorog mellett (itt kétirányú ingázás van) Nyergesújfalu-Lábatlan térségét is vonzza.

Tatabánya és Esztergom térségének kiemelt járműipari központtá nyilvánítása a várostérség nemzetközi és makrotérségi beágyazódását erősíti, a vármegyei területfejlesztési célok között

szereplő klaszteresedés elősegítése és a beszállítói hálózatok fejlesztésével a méretgazdaságossági elvek is jobban érvényesülnek a térségben.

Közlekedési kapcsolatok

Mind **Esztergom**, mind **Tatabánya** esetében **jelentős közlekedési fejlesztések várhatók** (M1 bővítése, M10 és M100), e fejlesztések és a városok gazdaság- és szolgáltatásfejlesztési elképzeléseinek megvalósítása **hozzájárulhat a városok és térségük további fejlődéséhez, a két város járműiparban betöltött kiemelt szerepének erősítéséhez.** (Tatabánya-Esztergom Járműipari Központ térség)

Illeszkedés a vármegyei és országos fejlesztési célokhoz

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió megalapozta a stratégiai, többközpontú várostérség fejlesztést. A **városhálózati jövőképben Tatabánya és Esztergom a Budapesti metropolisztérség szélső városai**, a főváros körüli csapágyváros-rendszer (hub) nyugat-magyarországi elemei. Tatabánya a főváros körüli ipari-logisztikai gyűrű része, Esztergom a Pest vármegye határán is átnyúló budapesti agglomerációs térség peremvárosa, rekreációs övezetének fontos színhelye, önálló arculattal és kínálattal.

Mindkét város jelenlegi és tervezett fejlesztései hozzájárulnak a vármegyei fejlesztési dokumentumokban megjelenő **jövőkép és célok eléréséhez**, amiket a települések ITS-ei is megalapoznak.

Tatabánya és Esztergom települések méretüknél és gazdasági súlyuknál fogva is **képesek nagyobb léptékű, akár integrált fejlesztéseket is megvalósítani**, melyek segíthetik a vármegyébe érkező források hatékony felhasználását és az előírt vármegyei indikátorok teljesítését is.

4. Az ITP 2021-27 fejlesztési célterületeinek kijelölése – a vármegyei forrásfelhasználási módok

A TOP Plusz országos forráskerete, így a Komárom-Esztergom vármegyei keret is változott az eltelt időszakban. A változás oka, hogy a finanszírozó alapok (ERFA, ESZA+) egymáshoz viszonyított aránya a Partnerségi Megállapodás tervezetének Európai Bizottsággal történő egyeztetése során módosult, továbbá a 2021-2027 időszak hazai operatív programjainak összehangolása során új feladatok és források kerültek a területi uniós programhoz és pénzeszközeihez. A lezajlott egyeztetések nyomán a TOP Plusz országos keretösszege az operatív programok közötti átcsoportosításoknak köszönhetően 163 Mrd Ft-tal növekedett. 2022. február 23-án megjelent a Magyar Közlöny 34. számában a Kormány 1086/2022. (II. 23.) Korm. határozata a 2021–2027 időszakra vonatkozó Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz pénzügyi keretének területi felosztásáról. E szerint **az új vármegyei keret 53.628.000.000 Ft.**

Az eltelt időszakban új felhívásként került betervezésre a TOP_Plusz-6.1.4.21 „Aktív turizmus fejlesztése”. A 1.782.552.147 Ft a vármegyei önkormányzatnál, mint kiemelt kedvezményezett került allokálásra a 3.0-ás változatban, majd a forráskeret megnövelésével a 4.0-ás változatban a keretösszeg megbontásra került a „Kiemelt kedvezményezett” vármegyei

önkormányzat (1.440.000.000 Ft) és a „Fejlesztési cél-aktív turizmus fejlesztése „(350.000.000 Ft) forrásfelhasználási mód között.

Szintén az elmúlt időszakban növekedett, illetve csökkent egyes felhívások kerete, valamint bővült egy meghirdetett felhívás támogatható tevékenységeinek köre és forrása az alábbiak szerint:

1. Keretnövekedés:

- a TOP_Plusz 6.1.2. 4 és 5 számjegyű utak fejlesztési kerete 1.414.723.926 Ft-tal; így a teljes forráskeret 6 382 723 926 Ft lett.

Mivel az elfogadott TOP Plusz Operatív Program a 4 és 5 számjegyű utak fejlesztését a kedvezményezett járások területén engedélyezi, továbbá a fenntartható városok területén preferálja, ezért a forráskeretet az alábbiak szerint került allokálásra:

- Kedvezményezett járás: 2.830.000.000 Ft
- Kiemelt fenntartható városok (Tatabánya, Esztergom): 2.800.000.000 Ft

A fennmaradó 752.723.926 Ft a TOP_Plusz 1.2.1 „Élhető települések” intézkedésen lakosságáryanosan került szétosztásra a 3 fejlesztési célterület között.

Fontos hangsúlyozni, hogy a közútfejlesztési keret a kedvezményezett járás vonatkozásában a Magyar Közút Nzrt-nél, a fenntartható városok esetében a két városnál került allokálásra.

- a köznevelési infrastruktúra fejlesztésére elvárt keretösszeg érdekében belső forrásátcsoportosítások történtek. Az új vármegyei keret: 540.000.000 Ft-ról 2.360.000.000 Ft-ra emelkedett. Ebből a vármegyei fejlesztési célterületekre allokálható forráskeret: 1.560.000.000 Ft, a két kiemelt fenntartható városra allokált fejlesztési forrás 800.000.000 Ft.

2. Forráscsökkenések

Csökkent a TOP_Plusz 3.1.1 megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések tárgyú és a TOP_Plusz 3.1.3 Helyi humánfejlesztéseket támogató felhívás kerete, azok köznevelési célokra történő átcsoportosításával:

Korábbi keret	Új keret
TOP_Plusz 3.1.1: 3.105.000.000 Ft	2.417.021.310 Ft
TOP_Plusz 3.1.3: 2.243.000.000 Ft	1.710.978.690 Ft (ez tartalmazza a fenntartható városok ESZA keretéből átcsoportosított összeget)

3. Támogatható tevékenységek bővülése forrásnöveléssel kombinálva:

- a TOP_Plusz 2.1.1 intézkedésben támogatott tevékenységek köre a gyógyfürdők energetikai fejlesztési lehetőségével bővült. Az erre a célra fordítható plusz forrás 1.414.723.926 Ft vármegyei szinten, így a teljes forráskeret 3.323.723.926 Ft lett.

4. Új intézkedések:

A TOP Plusz OP elfogadásával új intézkedések jelentek meg a 3.0-ás változatban, ezek az alábbiak:

- 1.1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás
- 1.2.4 Szegregált városi területekről integrált területekre költözés támogatása (PILOT)
- 2.1.3 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombinált)
- 2.1.4 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált)

A 4.0-ás változatban az energetikai felhívások összetétele változott, bejött két új felhívás is, ezek az „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombinált- projektelőkészítés)” és a „Fenntartható energiahatékonyság (kombinált- projektelőkészítés)”. Ez a változás érintette a korábbi sorszámozást is.

2.1.1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése
2.1.2 Fenntartható energiahatékonyság
2.1.3 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombinált- projektelőkészítés)
2.1.4 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombinált)
2.1.5 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált- projektelőkészítés)
2.1.6 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált)

Fenti intézkedések közül a 4.0-ás változatban a TOP_Plusz 2.1.4 és a TOP_Plusz 2.1.6-os felhívásra kerültek források allokálásra. Az OP árfolyam kompenzációjából várható keretemelése után, a felmerülő fejlesztési igények tükrében várható további új intézkedésekhez források rendelése. 8

5. Az Irányító Hatóság által jóváhagyott forrásátcsoportosítási kérelmek 10 db

A vármegye az előzetes ITP 1. sz. módosítása óta - a sorra megjelenő pályázati felhívások és a projektfejlesztések ismeretében - forrásátcsoportosításokat kezdeményezett a TOP Plusz Irányító Hatóságánál az egyes intézkedések között,

Az átcsoportosítások és az ebből következő stratégiai fejlesztési célterületekre allokált keretek eddiggi változásai az ITP 1. sz. módosítása során figyelembevételre kerültek, a további már felismert átcsoportosítási szándékok pedig az alábbiak voltak:

2022

1) A vármegye a TOP_Plusz 6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés felhívás keretén visszahulló források esetében azokat döntően a TOP_Plusz 1.2.1 Élhető települések intézkedésre kívánja átcsoportosítani, kisebb részben a TOP_Plusz 1.1.3 Helyi és térségi turizmus fejlesztés felhívás keretére. A TOP_Plusz 1.2.1 felhívásra átcsoportosítani kívánt visszahulló forrásokat az alábbi tématerületek között osztotta fel:

- Kékinfrastruktúra fejlesztése (A)
- Közösségi kulturális, sportolási infrastruktúra IKT és okos települési fejlesztések (C)
- Fenntartható közlekedés-fejlesztés (D)

A TOP_Plusz 1.2.1 felhívás tématerületei között belső átmozgatások keretében csökkenteni kívánta a Zöldinfrastruktúra fejlesztésre (B) fordítandó forrásokat a felhívás A-D keretei javára.

A TOP_PLUSZ 6.1.1-es intézkedésről (helyi gazdaságfejlesztés) 170.000.000 Ft az 6.1.3 (helyi és térségi turizmus fejlesztése) intézkedésre, 765.000.000 Ft a TOP_Plusz 1.2.1-es intézkedésre (élhető települések) került allokálásra. Ezzel a TOP_Plusz 6.1.1 intézkedés keretösszege 1.350.000.000 Ft-ra, a TOP_Plusz 1.2.1-es intézkedés keretösszege 12.415.000.000 Ft-ra, míg a TOP_Plusz 6.1.3 (standard) kerete 1.560.000.000 Ft-ra változott.

A TOP_Plusz 1.2.1-es intézkedés tématerületek szerinti felosztása az alábbiak szerint változott:

- A. Települési kékinfrastruktúra fejlesztése 3.640.000.000 Ft
- B. Belterületi zöldinfrastruktúra fejlesztése 2.610.000.000 Ft
- C. Közösségi, kulturális és sportinfrastruktúra, IKT és okos település fejleszt. 4.250.000.000 Ft
- D. Fenntartható közlekedésfejlesztés 1.855.000.000

Fenti forrásátcsoportosításokat az ME-TFPHÁT/54/1/2022 iktatószámú 2022.augusztus 2-ai keltezésű IH engedély hagyta jóvá.

Megjegyezzük, a TOP_Plusz 1.2.1-es forráskeret a 4-és ötszámjegyű utak forráskeretéből történő átcsoportosítással 752.723.926 Ft-tal megemelkedett. A forrástöbblet a B.) tématerületre került allokálásra.

Fenti IH engedély hagyta jóvá a TOP_Plusz 3.3.2 (egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése) intézkedésen belüli forrásátcsoportosításokat, ami alapján a két tématerület közötti forrásarány a következő lett:

egészségügyi alap-és szakrendelés: 1.040.000.000 Ft

szociális alapszolgáltatás: 100.000.000 Ft

2.) Az Irányító Hatóság az ME_TFPHÁT-2037-1/2022 iktatószámú 2022. december 19-án kelt levelében a 120/2022.(X.17.) számú közgyűlési határozat alapján engedélyezte, hogy a TOP Plusz 3.3.1 (Gyermeknevelést támogató humáninfrastruktúra fejlesztése) intézkedésen belül 20.660.547 Ft összeg kerüljön átcsoportosításra a „Városhálózati csomópont és településeggyüttes” tengelytérsegről az ”Esztergomi tengely és hídfővárostérség” tengelytérsegre.

2023

1.) Az Irányító Hatóság 2023. október 11-én kelt, ME_TFPHAT/3278/1/2023 iktatószámon kelt levelében engedélyezte, hogy a 6.1. Helyi gazdaságfejlesztés intézkedésen belül a TOP_Plusz 6.1.4 „Aktív turizmus fejlesztése” felhívás esetében 350.000.000 Ft kerüljön átcsoportosításra a „Kiemelt kedvezményezett” (Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata) forrásfelhasználási módról a „Fejlesztési cél - aktív turizmus fejlesztése”

forrásfelhasználási módra. Az átcsoportosítás révén a „Kiemelt kedvezményezett” forrásfelhasználási mód kerete 1.782.552.147 Ft-ról 1.432.552.147 Ft-ra csökkent.

2024

1.) Az ITP 4.0-ás változatban végrehajtott módosítások, amelyek a következők:

- A TOP_Plusz 2.1.1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése keret 2.380.574.642 Ft-ról lecsökkent 1.908.999.642 Ft-ra. Ez a csökkenés a „Komáromi tengely és hídfőváros térsége” forrásfelhasználási módot érintette, így annak kerete 1.536.574.642 Ft-ról 1.064.999.642 Ft-ra csökkent. A különbség (471.575.000 Ft) átkerült a TOP_Plusz 2.1.4 az Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítés (kombinált) felhívásra. A változás oka, hogy a komáromi gyógyfürdőfejlesztés kombinált forrásból lett tervezve a „Komáromi tengely és hídfőváros térség” forrásfelhasználási módon”.
- A TOP_Plusz 2.1.2 Fenntartható energiahatékonyság kerete 3.385.749.285 Ft-ról 2.914.500.000 Ft-ra csökkent. A különbség (471.249.285 Ft) átkerült a TOP_Plusz 2.1.6 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált) felhívásra. A változás oka, hogy a tatabányai fürdőfejlesztés kombinált forrásból lett tervezve a „fenntartható városfejlesztés” forrásfelhasználási módon.
- A TOP_Plusz 3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése felhívás keretén belül a „Komáromi tengely és hídfőváros térség” forrásfelhasználási mód kerete 490.000.000 Ft-ról 540.000.000 Ft-ra emelkedik (az 50.000.000 Ft növekmény a „Városhálózati csomópont és településeggyüttes” forrásfelhasználási módról kerül átcsoportosításra). A fentiek alapján a TOP Plusz 3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése felhívás keretén belül a „Városhálózati csomópont és településeggyüttes” forrásfelhasználási mód kerete 550.000.000 Ft-ról 500.000.000 Ft-ra csökken.
- Az ME TFPHAT/3278/1/2023 iktatószámra kelt levele alapján a TOP_Plusz 6.1.4 Aktív turizmus fejlesztése felhívás keretén belül 350.000.000 Ft a Fejlesztési cél-aktív turizmus fejlesztése forrásfelhasználási módra allokálásra került. A Kiemelt kedvezményezett forrásfelhasználási mód kerete így 1.782.552.147 Ft-ról 1.432.552.147 Ft-ra csökkent.
- A TOP_Plusz 6.1.4 Aktív turizmus fejlesztése felhívás keretén belül 7.447.853 Ft átcsoportosításra került (kérelem száma: VI/23-7/2024) a „Fejlesztési cél-aktív turizmus fejlesztése” forrásfelhasználási módról a „Kiemelt kedvezményezett” (Komárom-Esztergom Vármegyei Önkormányzat) forrásfelhasználási módra. Az előzőek alapján a TOP_Plusz 6.1.4 felhívás „Kiemelt kedvezményezett” (Komárom-

Esztergom Vármegye Önkormányzata) forrásfelhasználási mód keretösszege 1.432.552.147 Ft-ról 1.440.000.000 Ft-ra, míg a „Fejlesztési cél-aktív turizmus fejlesztése” forrásfelhasználási mód keretösszege 350.000.000 forintról 342.552.147 forintra módosul.—A „Fejlesztési cél-aktív turizmus fejlesztése” forrásfelhasználási módról így kieső 7.447.853 Ft forrás a TOP Plusz 6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztése felhívásról kerül visszapótlásra.

- A TOP_Plusz 6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés felhívás forráskerete 2.555.000.000 Ft-ról 2.547.552.147 Ft-ra csökkent. A csökkenés a „Városhálózati csomópont és a településeggyüttes” forrásfelhasználási módot érinti. Annak kerete 300.000.000 Ft-ról 292.552.147 Ft-ra csökkent. A különbség (7.447.853 Ft) átkerült a TOP_Plusz 6.1.4 Aktív turizmus fejlesztése felhívásra, a „Fejlesztési cél-aktív turizmus fejlesztése” forrásfelhasználási módra.
- Az előzőekben foglaltak alapján a TOP_Plusz 6.1.4 Aktív turizmus fejlesztése felhívás kerete 1.782.552.147 Ft-ról 1.790.000.000 Ft-ra emelkedett. A TOP_Plusz 6.1.4 Aktív turizmus fejlesztése felhívás keretén belül a „Fejlesztési cél-aktív turizmus fejlesztése” forrásfelhasználási mód kerete 350.000.000 Ft-ra emelkedett.

2.) Az Irányító Hatóság által 2024. október 28-án NFK-TFPFOIG/846-1/2024 iktatószámon jóváhagyott forrásátcsoportosítási kérelem, ami az alábbiakat tartalmazta:

42.959.491 Ft összeg átcsoportosítása a TOP_PLUSZ-3.3.2 „Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése” felhívás „Komáromi tengely és hídfőváros” földrajzi célterületről a TOP_PLUSZ-3.3.1 „Gyermeknevelést támogató humáninfrastruktúra fejlesztése” felhívásra a „Komáromi tengely és hídfőváros” földrajzi célterületre.

Ennek alapján a TOP_PLUSZ-3.3.1 felhíváson a „Komáromi tengely és hídfőváros térség” forrásfelhasználási mód keretösszege 1.283.180.572 Ft-ról 1.326.140.063 Ft-ra emelkedik. A felhívás teljes keretösszege 3.620.000.000 Ft-ról 3.662.959.491 Ft-ra változik.

A TOP_PLUSZ-3.3.1 felhíváson a „Komáromi tengely és hídfőváros térség” forrásfelhasználási mód keretösszege 540.000.000 Ft-ról 497.040.509 Ft-ra változik. A felhívás teljes keretösszege 1.140.000.000 Ft-ról 1.097.040.509 Ft-ra változik.

A forrásátcsoportosítás indoka a következő volt: Komárom-Esztergom Vármegye közgyűlése 90/2024.(IX.26.) sz. határozatával előzetesen támogatta a TOP_PLUSZ-3.3.1-21-KO1-2022-00009 azonosítószámú „Férőhelybővítés és felújítás az Ácsi Bóbita Óvodában” című projekt kapcsán felmerült 42.959.491 Ft összegű többlettámogatási igényt. A költségnövekményt Ács Város Önkormányzata nem tudja finanszírozni. A többlettámogatás elmaradása veszélyezteti a projekt megvalósítását és a vármegyei indikátórvállalások teljesülését. A szükséges forrás a TOP_PLUSZ-3.3.1 „Gyermeknevelést támogató humáninfrastruktúra fejlesztése” felhívás „Komáromi tengely és hídfőváros” földrajzi célterületen nem állt rendelkezésre. A többlettámogatási kérelem fedezete ugyanakkor a TOP_PLUSZ-3.3.2 „Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése” felhívás „Komáromi tengely és hídfőváros” földrajzi célterületén rendelkezésre áll, így a hiányzó összeg

onnan átcsoportosítható. Az átcsoportosítással fent megnevezett projekt többlettámogatási kérelme az Irányító Hatóság részéről támogathatóvá válik.

89.032.902 Ft összeg átcsoportosítása a TOP_PLUSZ-6.1.4 „Aktív turizmus fejlesztése” felhívás „Fejlesztési cél - aktív turizmus fejlesztése” forrásfelhasználási módról a TOP_PLUSZ-6.1.1 „helyi gazdaságfejlesztés” felhívás „Komáromi tengely és hídfőváros térség” földrajzi célterületre.

Ennek alapján a TOP_PLUSZ-6.1.1 felhíváson a „Komáromi tengely és hídfőváros térség” forrásfelhasználási mód keretösszege 250.000.000 Ft-ról 339.032.902 Ft-ra változik. A felhívás teljes keretösszege 1.350.000.000 Ft-ról 1.439.032.902 Ft-ra változik.

A TOP_PLUSZ-6.1.1 felhíváson a „Fejlesztési cél-aktív turizmus fejlesztése” forrásfelhasználási mód keretösszege 350.000.000 Ft-ról 260.967.098 Ft-ra változik

A forrásátcsoportosítás indoka az alábbi volt:

Komárom-Esztergom Vármegye közgyűlése 92/2024.(IX.26.) sz. határozatával előzetesen támogatta a TOP_PLUSZ-1.1.1-21-KO1-2022-00001 azonosítószámú „A kistérségi városi piac infrastrukturális fejlesztése” című projekt kapcsán felmerült többlettámogatási kérelmet. A költségnövekményt Kisbér Város Önkormányzata nem tudja finanszírozni. A többlettámogatás elmaradása veszélyezteti a projekt megvalósítását és a vármegyei indikátorvállalások teljesülését. A szükséges forrás a TOP_PLUSZ-6.1.1 „Helyi gazdaságfejlesztés” felhívás „Komáromi tengely és hídfőváros térség” földrajzi célterületén nem állt rendelkezésre.

A többlettámogatási kérelem fedezete ugyanakkor a TOP_PLUSZ-6.1.4 „Aktív turizmus fejlesztése” felhívás „Fejlesztési cél - aktív turizmus fejlesztése” forrásfelhasználási módon rendelkezésre áll, így a hiányzó összeg onnan átcsoportosítható. Ezen forrásfelhasználási módra vonatkozóan felhívás még nem került meghirdetésre. Az átcsoportosítással fent megnevezett projekt többlettámogatási kérelme az Irányító Hatóság részéről támogathatóvá válik.

2025

1.) Az Irányító Hatóság az NFK_TFP_FOIG/834/2/2025 iktatószámú, 2025. március 18-án kelt levelében engedélyezte az alábbi forrásátcsoportosításokat:

260.967.098 Ft átcsoportosítása a TOP_PLUSZ-6.1.4 „aktív turizmus fejlesztése” felhívás fejlesztési cél-aktív turizmus fejlesztése forrásfelhasználási módról a TOP_PLUSZ-6.1.3 „helyi és térségi turizmus fejlesztése” felhívás kiemelt kedvezményezett vármegyei önkormányzat forrásfelhasználási módra.

Így a forrásallokáció az alábbiak szerint változik:

TOP_PLUSZ-6.1.4 „aktív turizmus fejlesztése”

- fejlesztési cél-aktív turizmus fejlesztése: 0 Ft (korábbi keret: 260.967.098)

TOP_PLUSZ-6.1.3 „helyi és térségi turizmus fejlesztése”

kiemelt kedvezményezett vármegyei önkormányzat: 1.255.967.098 Ft (korábbi keret: 995.000.000 Ft)

2). Az Irányító Hatóság az NFK_TFP_FPIG/1405/2 iktatószámú 2025.május 20-án kelt levelében engedélyezte az alábbi forrásátcsoportosításokat:

TOP PLUSZ-1.2.1-21 („élhető települések” felhívás)

120.000.000 Ft fel nem használt forrás átcsoportosítása az Esztergomi tengely és hídfőváros térség forrásfelhasználási módról a Komáromi tengely és hídfőváros térség forrásfelhasználási módra.

Így a forrásallokáció az alábbiak szerint változik:

- Komáromi tengely és hídfőváros térség: 3.852.754.939 Ft (korábbi keret: 3.732.754.939 Ft)
- Esztergomi tengely és hídfőváros térség: 4.281.871.656 Ft (korábbi keret: 4.401.871.656 Ft)
- A Városhálózati csomópont és településeggyüttes forrásfelhasználási mód keretösszege nem változik.

TOP PLUSZ 3.1.2-21 („Szociális célú városrehabilitáció ESZA+ felhívás)

100.000.000 Ft fel nem használt forrás átcsoportosítása a Komáromi tengely és hídfőváros térség forrásfelhasználási módról a Városhálózati csomópont és településeggyüttes forrásfelhasználási módra.

Így a forrásallokáció az alábbiak szerint változik:

- Komáromi tengely és hídfőváros térség: 0 Ft (korábbi keret: 100.000.000 Ft)
- A Városhálózati csomópont és településeggyüttes forrásfelhasználási mód: 300.000.000 Ft (korábbi keret: 200.000.000 Ft)

TOP PLUSZ 3.1.3-23 („Helyi humán fejlesztések” felhívás)

200.000.000 Ft átcsoportosítása a Komáromi tengely és hídfőváros térség forrásfelhasználási módról a Városhálózati csomópont és településeggyüttes forrásfelhasználási módra.

Így a forrásallokáció az alábbiak szerint változik:

Standard keret:

- Komáromi tengely és hídfőváros térség: 204.478.690 Ft (korábbi keret: 404.478.690 Ft)
- A Városhálózati csomópont és településeggyüttes: 458.000.000 Ft (korábbi keret: 258.000.000 Ft)

- Esztergomi tengely és hídfőváros térség: 321.000.000 Ft (keret összege nem változott)

TOP PLUSZ-3.3.1-21 („Gyermeknevelést támogató humáninfrastruktúra fejlesztése” felhívás)

A TOP_PLUSZ-3.3.1-21 „gyermeknevelést támogató humáninfrastruktúra fejlesztése” felhívás az Esztergomi tengely és hídfőváros térség forrásfelhasználási módra az alábbi átcsoportosítások történtek: 3.526.902 Ft átcsoportosítása a Városhálózati csomópont és településeggyüttes forrásfelhasználási módról, 22.040.519 Ft átcsoportosítása a TOP_PLUSZ-3.3.2 (helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése” felhívásról a Komáromi tengely és hídfőváros térség forrásfelhasználási módról, 1.256.303 Ft átcsoportosítása a TOP_PLUSZ-3.3.3 („köznevelési infrastruktúra fejlesztése”) a kiemelt kedvezményezett Tankerületi Központ forrásfelhasználási módról.

Így a forrásallokáció az alábbiak szerint változik:

TOP PLUSZ-3.3.1-21 („Gyermeknevelést támogató humáninfrastruktúra fejlesztése” felhívás)

- Komáromi tengely és hídfőváros térség: a forráskeret nem változik.
- A Városhálózati csomópont és településeggyüttes: 969.870.738 Ft (korábbi keret: 973.397.640 Ft)
- Esztergomi tengely és hídfőváros térség: 1.390.245.512 Ft (korábbi keret: 1.363.421.788 Ft)

Fenti változások érintik az ITP forrásösszesítő táblázatot, ami az alábbiakra módosul:

3.3.1 Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése	3 686 256 313 Ft korábbi összeg: 3 662 959 491
<i>Bölcsődei fejlesztés</i>	259 990 114 Ft (változatlan)
<i>Óvodai fejlesztés</i>	3 426 266 199 Ft korábbi összeg: 3 402 969 377

TOP PLUSZ-3.3.2-21 („Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése” felhívás)

- Komáromi tengely és hídfőváros térség: 459.999.990 Ft (korábbi keret: 482.040.509 Ft)
- A Városhálózati csomópont és településeggyüttes: a forráskeret nem változott.
- Esztergomi tengely és hídfőváros térség: a forráskeret nem változott.

Fenti változások érintik az ITP forrásösszesítő táblázatot, ami az alábbiakra módosul:

3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	1 074 999 990 korábbi összeg: 1 097 040 509
<i>Egészségügyi alap-és szakrendelés</i>	1 009 999 990 korábbi összeg_ 1 032 040 509
<i>Szociális alapszolgáltatás</i>	65 000 000 az összeg nem változott

TOP PLUSZ-3.3.3-21 („Köznevelési infrastruktúra fejlesztése” felhívás)

kiemelt kedvezményezett Tankerületi Központ: 1.558.743.697 Ft (korábbi keret: 1.560.000.000 Ft)

3.). TOP PLUSZ 3.1.3-23 („Helyi humán fejlesztések” felhívás)

Az irányító Hatóság a kapcsolódó Terüleetspecifikus melléklet módosításával hozzájárult 110.000.000 Ft átcsoportosításához a standard keretről (Városhálózati csomópont és településeggyüttes földrajzi célterület) a kiemelt keretre (kiemelt kedvezményezett vármegyei önkormányzat forrásfelhasználási mód).

Így a forrásallokáció az alábbiak szerint változik:

Standard keret:

- Komáromi tengely és hídfőváros térség: 204.478.690 Ft (korábbi keret: 404.478.690 Ft)
- A Városhálózati csomópont és településeggyüttes: 348.000.000 Ft (korábbi keret: 258.000.000 Ft)
- Esztergomi tengely és hídfőváros térség: 321.000.000 Ft (keret összege nem változott)

Kiemelt keret:

- kiemelt kedvezményezett vármegyei önkormányzat: 837.500.000 Ft (korábbi keret: 727.500.000 Ft)

4.) **TOP PLUSZ-2.1.1-21 („önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése felhívás)**

Az irányító Hatóság a kapcsolódó Területspecifikus melléklet módosításával hozzájárult a Komáromi tengely és hídfőváros térség földrajzi célterületen (szabad forrás: 295.865.185 Ft) és Városhálózati csomópont és településeggyüttes földrajzi célterületen (szabad forrás: 57.359.997 Ft) lévő források átcsoportosításához az Esztergomi tengely és hídfőváros térség földrajzi célterületre.

Így a forrásallokáció az alábbiak szerint változik:

- Komáromi tengely és hídfőváros térség: 769.134.457 Ft (korábbi keret: 1.064.999.642 Ft)
Városhálózati csomópont és településeggyüttes: 622.640.003 Ft (korábbi keretösszeg: 680.000.000 Ft)
- Esztergomi tengely és hídfőváros térség: 517.225.182 Ft (korábbi keret: 164.000.000 t)

5.) **TOP PLUSZ-6.1.3 („helyi és térségi turizmus fejlesztése”)**

A vármegyei közgyűlés 81/2025.(VI.26.) sz. közgyűlési határozatával a TOP_PLUSZ-6.1.3 felhíváson belül kezdeményezte még 65.000.000 Ft átcsoportosítását a kiemelt kedvezményezett vármegyei önkormányzat forrásfelhasználási módról az esztergomi tengely és hídfőváros térség forrásfelhasználási módra. A forrásátcsoportosítást kezdeményeztük és az Irányító Hatóság a TSM módosításával hozzájárult az átcsoportosításokhoz. **Ezzel az átcsoportosítással jelen ITP módosításkor is élünk.**

Így a forrásallokáció az alábbiak szerint változik:

- Esztergomi tengely és hídfőváros térség: 825.000.000 Ft (korábbi keret: 760.000.000 Ft)
- kiemelt kedvezményezett vármegyei önkormányzat: 1.190.967.098 Ft (korábbi keret: 995.000.000 Ft)

6. Egyéb a területi szereplő által kezdeményezett változtatások

A 2021-2027-es időszakban a TOP_PLUSZ költség-növekmények kielégítése az ITP keret terhére történik. Egyes szociális alapinfrastruktúra fejlesztését célzó költség-növekmény forrásigényének kielégítése miatt szükséges 15 000 000Ft átcsoportosítása a TOP_PLUSZ-3.3.2 „Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése” felhíváson belül a „Komáromi tengely és hídfőváros földrajzi célterületről” az „Esztergomi Tengely és hídfőváros földrajzi célterületre”. Az egészségügyi és szociális fejlesztések forrás megoszlása is változik még – tekintettel az egészségügyi fejlesztések túlsúlyára -. E módosítás során ezt is rendezzük az alábbiakra:

Egészségügyi alap-és szakrendelés: 1.032.040.509 Ft
Szociális alapszolgáltatás: 65.000.000 Ft

A forrásallokáció mindezekre tekintettel az alábbiak szerint változik:

3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése 1.097.040.509 Ft

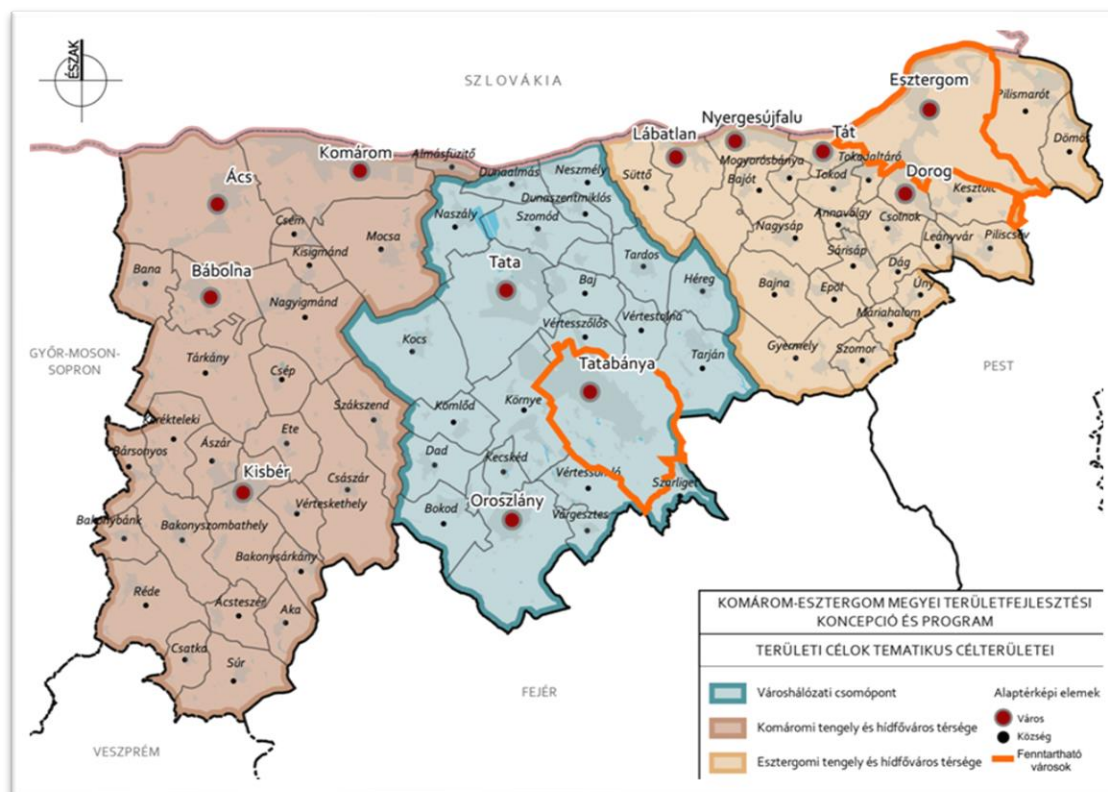
Egészségügyi alap-és szakrendelés: 1.032.040.509 Ft
Szociális alapszolgáltatás: 65.000.000 Ft

Ebből Komáromi tengely és hídfőváros földrajzi célterület: 482.040.509 Ft
Városhálózati csomópont és településeggyüttes földrajzi célterület: 500.000.000 Ft
Esztergomi tengely és hídfőváros földrajzi célterület: 115.000.000 Ft

4.1. Stratégiai fejlesztési célterületek

A vármegye számos térszerkezeti kategóriára osztható, azonban mindegyik település egy- vagy két legjellemzőbb tércategóriába besorolható. Ezek alapján egy olyan integrált térszerkezeti ábra rajzolódik ki, melyen a legfőbb kapcsolódási pontok megjelennek a téregységek – települések között, és ahol potenciálisan szinergikus hatást lehet elérni a fejlesztéssel. Ezeken a területeken az ITP-nek kiemelt feladata van, hiszen ezek azok a területek, ahol nagy valószínűséggel több, a területfejlesztési koncepcióban is említett prioritás és intézkedés összekapcsolva, együttesen valósítható meg. Az ITP három stratégiai fejlesztési célterületet határol le, mely a vármegye teljes területét - beleértve az ERFA rendelet 11. cikke alá eső településeket is – hézagmentesen lefedi:

- 1. Városhálózati csomópont és településeggyüttes (T1)**
- 2. Komáromi tengely és hídfőváros térség (T2)**
- 3. Esztergomi tengely és hídfőváros térség (T3)**

5. ábra: Az ITP-ben meghatározott stratégiai fejlesztési- valamint fenntartható városfejlesztési célterületek

4.1.1. A Városhálózati csomópont és településeggyüttes (T1)

A térség Oroszlány-Tatabánya-Tata városeggyüttest és térségét foglalja magába. A városhálózati csomópont területén él a vármegye lakosságának több mint fele, munkaerő-piaci vonzáskörzet, közigazgatási, oktatási, kereskedelmi, kulturális és szolgáltatások központja, a városok és a községek közötti szoros funkcionális és gazdasági kapcsolatok miatt a vármegye (és egyben a régió) legjelentősebb agglomeráló várostérsége, dinamikusan fejlődő ipari parkokkal, melyekben jelentős multinacionális cégek működnek, egyre bővülő beszállítói körrel, kapcsolódó iparági szereplőkkel. Az OFTK-ban és a területfejlesztési koncepció helyzetelemző munkarészben nevesített stratégiai ágazatok közül a feldolgozóipari - azon belül a gépipar, járműipar, elektronika - ágazatok jelentősek, de kiemelkedő potenciállal rendelkezik az elektronika, gyógyászati segédeszközök, zöldipar területén is. A térség energiagazdálkodás különböző szintű tevékenységeiben történő részvétele is erősödik, a korszerű technológiájú energiatárolási eszközök gyártásába való bekapcsolódással. A turisztikai kínálat változatos, Tata a vármegye kiemelkedő turisztikai központja. A városeggyüttes községei vonzó lakóhelyekké váltak, rekreációs szerepük erősödik. A városvidék integráció erősítésével a fejlesztési ciklus végére az ország egyik meghatározó növekedési pólusává válhat a városhálózati csomópont, azonban ehhez szükséges:

- a gazdaságot is kiszolgáló és felfűző infrastrukturális hálózatok fejlesztése, bővítése,
- a turizmus hálózatos, tematikus kínálati fejlesztése,
- az Átalér völgy komplex fejlesztése, kiemelt tekintettel a vízrendezésre

- a lakóterületek, közösségi terek megújítása, barnamezős területek rehabilitációja
- a közlekedés rendszerbe szervezése, a közösségi közlekedés optimalizálása,
- a közszolgáltatások minőségének fejlesztése,
- a szakképzés, felsőoktatás és a gazdaság kapcsolatának erősítése,
- a humánerőforrás támogatása, helyben tartása, jólétének fokozása, képzettségének növelése
- a területfejlesztést és a vállalkozásokat segítő, befektetés-ösztönzést koordináló szervezetrendszer felállítása

Települései: ld. 1 sz. melléklet

A térségben megjelenő egyéb tércategóriák:

- Versenyképes városegységek
- Vidéki tájak térségei
- Turisztikai térségek
- Zöld és kék infrastruktúrával fejlesztendő komplex vízgazdálkodási célterületek – Általér vízgyűjtő
- Tatabánya-Esztergom Járműipari Központ
- Települések területének újrahasznosítása - barnamezős területekkel érintett térségek

FEJLESZTÉSI CÉLTERÜLET ÖSSZESÍTETT TOP PLUSZ FORRÁSAI (Ft)

TOP Plusz intézkedések	ERFA 1.		ERFA 2.	ERFA 3.	ESZA	ERFA 6
	Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	Településfejlesztés és, települési szolgáltatások	Helyi, önkormányzati energetika	Helyi és térségi közszolgáltatások	Vármegyei és térségi fejlesztések ESZA Plusz elemei	Helyi gazdaságfejlesztés, turisztika
Városhálózati csomópont és településegységek keretösszege	0	5.033.562.331	622.640.003	1.469.870.738	648.000.000	1.392.552.147

TOP Plusz – Élhető vármegye prioritás ERFA 1. keretből használható forrás (Ft)

Városhálózati csomópont és településegységek (T1)	Tervezhető összeg a célterületre
Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	0
Településfejlesztés, települési szolgáltatások intézkedésre fordítható összeg	5.033.562.331

Megjegyzés: az egyes tématerületek szerinti forrásfelosztás már nem elvárás. Az „A” (kékinfrastruktúra fejlesztése), „B” (zöldinfrastruktúra fejlesztése) és „D” (fenntartható

közlekedésfejlesztés) tématerületek forráskeretei forrásfelhasználási módokként összesítve szerepelnek (lásd forrásallokációs tábla).

TOP Plusz Klímabarát vármegye ERFA 2. keretből felhasználható forrás Ft)

Városhálózati csomópont és településeggyüttes	Tervezhető összeg a célterületre
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	622.640.003

TOP Plusz Gondoskodó vármegye prioritás ERFA 3. keretből felhasználható forrás (Ft)

Városhálózati csomópont és településeggyüttes (T1)	Tervezhető összeg a célterületre	
Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése	969.870.738	
Helyi és térségi közszolgáltatások	Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	500.000.000
	köznevelési infrastruktúra fejlesztése	0
Helyi és térségi közszolgáltatások intézkedésre fordítható összeg	1.469.870.738	

TOP Plusz Gondoskodó vármegye ESZA keretből felhasználható források (Ft)

Városhálózati csomópont és településeggyüttes (T1)	Tervezhető összeg a célterületre	
Vármegyei és térségi fejlesztések ESZA Plusz elemei	Helyi humánfejlesztések	348.000.000
	Vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések	0
	Szociális célú város-rehabilitáció	300.000.000
Vármegyei és térségi fejlesztések ESZA Plusz elemei		648.000.000

TOP Plusz - Versenyképes vármegye prioritás ERFA 6. keretből használható forrás (Ft)

Városhálózati csomópont és településeggyüttes (T1)	Tervezhető összeg a célterületre	
Helyi gazdaságfejlesztés (ERFA)	Helyi gazdaságfejlesztés	1.100.000.000
	Helyi és térségi turisztikai fejlesztések	292.552.147
A helyi gazdaságfejlesztés intézkedésre fordítható forrás		1.392.552.147

4.1.2. A komáromi tengely és hídfőváros térség (T2)

A nyugati vármegyehatár mentén Komárom hídfővárosától Bakonyaljáig tart, mely az Oroszlány-Tatabánya-Tata csomóponti térség mellett Győr és Székesfehérvár vonzáskörzetéhez is kapcsolódik. A tengely jelentőségét adja a Komárom-Révkomárom ikervárosok szoros együttműködése, közösen használt infrastruktúráik, a nagy kapacitású teherforgalmi kikötők, mely kisugárzik a várospárhoz hagyományosan kapcsolódó Duna mentére is. Komárom hídfővárosban zajló fejlesztések mindkét térség irányába pozitívan hatnak ki (jövő technológiák, elektromobilitás, turisztika, látogatóközpontok, régészet - egyetemi szintű oktatás, gyógyvíz, gyógyfürdő, EuroVelo 6). A tengely része a kedvezményezett Kisbéri járás (Kisbér központtal). A komáromi tengely gazdasága diverz és

több lábon áll, az élelmiszergazdaság mellett sok vegyes profilú járműiparhoz is kapcsolódó KKV, az energiaszektor ágazatai is megtalálhatók. Az agrárágazat korszerű létesítményei, termelési rendszerei a táj-, erőforrás-, kiemelten a nedvességgazdálkodás és az ökológiai hálózatok éghajlatváltozást egyensúlyozó új eszközeivel, a BPB (Bécs-Pozsony-Budapest) metropolisz térség egyik élelmiszerellátó bázisává válhat országhatáron átnyúlóan. A térség turisztikai szempontból is változatos adottságokkal bír. Az előző ciklusokban kibontakoztak a települések megújulási folyamatai, indokolt ezek folytatása. A fejlesztési ciklus végére a tengely diverz fejlesztésével a térség megőrizheti összetett karakterét és stabil növekedést produkálhat akár határon átnyúló vonzáskörzetet kiépítve, azonban ehhez szükséges:

- *a meglévő ipari területek infrastrukturális fejlesztését célzó támogatás*
- *a helyi termékek piacra jutásának támogatása*
- *a helyi adottságokra épülő, határon átnyúló turisztikai kínálat fejlesztése,*
- *a térségi vízrendezés*
- *a helyi közösségeket szolgáló települési környezet fejlesztése*
- *a helyi (közösségi) közlekedés fejlesztése*
- *a közszolgáltatások minőségének fejlesztése*
- *az emberkincs életkörülményeinek javítása, rekreációjának elősegítése*
- *szociális, oktatási és egészségügyi beavatkozások*

Települései: ld. 1. sz melléklet

A térségben megjelenő egyéb tércategóriák:

- Versenyképes városeyüttesek, agrártelepülések (Ács, Bábolna, Kisigmánd, Nagyigmánd, Csém)
- Vidéki tájak térsége – síkvidéki és dombvidéki községek
- Kedvezményezett járás települései
- Komplex turisztikai térségek
- Szelíd turisztikai térségek
- Zöld és kék infrastruktúrával fejlesztendő komplex vízgazdálkodási célterületek – Cuhai Bakony-ér és Concó vízgyűjtője
- Mozaikos és dombvidéki gazdálkodás célterületei, intenzív termőtáj
- Mikrotérségi központok (Nagyigmánd, Császá, Ászár, Bakonyszombathely)

FEJLESZTÉSI CÉLTERÜLET ÖSSZESÍTETT TOP PLUSZ FORRÁSAI (Ft)

TOP Plusz intézkedések	ERFA 1.		ERFA 2.	ERFA 3.	ESZA	ERFA 6
	Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	Településfejlesztés és, települési szolgáltatások	Helyi, önkormányzati energetika	Helyi és térségi közszolgáltatások	Vármegyei és térségi fejlesztések ESZA Plusz elemei	Helyi gazdaságfejlesztés, turisztika
Komáromi tengely és hídfőváros térség	0	3.852.754.939	1.240.709.457	1.786.140.053	204.478.690	839.032.902

TOP Plusz - Versenyképes vármegye prioritás ERFA 1. keretből használható forrás (Ft)

Komáromi tengely és hídfőváros térség (T2)	Tervezhető összeg a célterületre
Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	0

Komáromi tengely és hídfőváros térség (T2)	Tervezhető összeg a célterületre
Településfejlesztés, települési szolgáltatások intézkedésre fordítható összeg	3.852.754.939

Megjegyzés: az egyes tématerületek szerinti forrásfelosztás már nem elvárás. Az „A” (kékinfrastruktúra fejlesztése), „B” (zöldinfrastruktúra fejlesztése) és „D” (fenntartható közlekedésfejlesztés) tématerületek forráskeretei forrásfelhasználási módokként összesítve szerepelnek (lásd forrásallokációs tábla).

TOP Plusz Klímabarát vármegye ERFA 2. keretből felhasználható forrás (Ft)

Komáromi tengely és hídfőváros térség (T2)	Tervezhető összeg a célterületre
	1.240.709.457
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	769.134.457
önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombinált)	471.575.000

TOP Plusz Gondoskodó vármegye prioritás ERFA 3. keretből felhasználható forrás (Ft)

Komáromi tengely és hídfőváros térség (T2)		Tervezhető összeg a célterületre
	Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése	1.326.140.063
Helyi és térségi közszolgáltatások	Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	459.999.990
	köznevelési infrastruktúra fejlesztése	0
Helyi és térségi közszolgáltatások intézkedésre fordítható összeg		1.786.140.053

TOP Plusz Gondoskodó vármegye ESZA keretből felhasználható források (Ft)

Komáromi tengely és hídfőváros térség (T2)		Tervezhető összeg a célterületre
Vármegyei és térségi fejlesztések ESZA Plusz elemei	Helyi humánfejlesztések	204.478.690
	Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések	0
	Szociális célú város-rehabilitáció	0
Vármegyei és térségi fejlesztések ESZA Plusz elemei		204.478.690

TOP Plusz - Versenyképes vármegye prioritás ERFA 6. keretből használható forrás (Ft)

Komáromi tengely és hídfőváros térség (T2)		Tervezhető összeg a célterületre
Helyi gazdaságfejlesztés (ERFA)	Helyi gazdaságfejlesztés	339.032.902
	Helyi és térségi turisztikai fejlesztések	500.000.000
A helyi gazdaságfejlesztés intézkedésre fordítható forrás		839.032.902

4.1.3. Esztergomi tengely és hídfőváros térség (T3)

Jelentős urbanizációs sűrűsödés a 75 ezer lakosú **Esztergom**-térség. A korábbi vármegyeszékhely önálló kisugárzása mellett igen erősen **összekapcsolódik a budapesti agglomerációval**, valamint fejlődik kapcsolata a határon túli történelmi vonzáskörzetével. A keleti vármegyerész fejlődésének meghatározó eleme lesz az új **esztergomi Duna híd**, valamint az **észak-déli regionális léptékű közlekedési folyosó (M100 - 2x2 sávós autópálya, Esztergom-M1 autópálya közötti kapcsolat) megépítése**, de a város 2022. május 1-jével megyei jogúvá nyilvánítása is új lehetőségeket teremt. A hídfőtérségben a feldolgozóipari kapacitások jelentősek, a járműgyártás, mint húzóágazat az egész mikrotérséget képes dinamizálni, de jelentősek a hagyományos iparágak, a vegyipar, gyógyszeripar, építőanyag ipar, gépgyártás is. Kiemelendő a fejlesztési célterület turisztikai potenciálja is, mivel szerves részét képezi a **Budapest környéke turisztikai térségnek, illetve a Dunakanyar és a Pilis kiváló lehetőséget nyújt az aktív és szelíd turizmusnak**. A dombvidéki községek is meghatározó térségi elemei az esztergomi tengelynek, itt elsősorban az alulról szerveződő LEADER közösségek vidékfejlesztéssel összefüggő tevékenységeiknek, valamint koordinálásuknak köszönhetően alakulhatnak ki helyi erőforrásokra, adottságokra építkező

gazdasági ökoszisztémák, az Ister-Granum ETT által kialakított védjegyrendszer keretében határon átnyúló jelleggel is. A térség motorjának számító Esztergom kiemelt település, térségszervező ereje határon átnyúló. A célterület 2021-27-es ciklusban történő fejlesztésével a kialakult vonzáskörzet tovább növelhető és Budapest agglomerációjához kapcsolódva komplex rekreációs térségként és önfenntartó gazdasági mikrokörzetként működhet. Ehhez azonban szükséges:

- *a Duna mente komplex programmal történő megújítása, a Duna és a Gerecse-Dunazug-Pilis térség turisztikai hasznosítása*
- *a lakóterületek megújítása mind a városokban, mind a községekben,*
- *az elérhetőség javítása, a közlekedési rendszerek fejlesztése, a térség vasúti közlekedésének elővárosi rendszerű megoldása (Győr)-Komárom-Esztergom-(Budapest)között*
- *a funkció nélküli felhagyott épületek hiányzó új funkciókkal való feltöltése, a barnamezős területek kármentesítése és revitalizációja,*
- *a közterületek, a rekreáció lehetőségeinek fejlesztése,*
- *az örökséggazdálkodás, identitásörzés és kultúragazdaság fejlesztése*
- *a társadalmi konfliktusokkal terhelt települések szociális, egészségügyi fejlesztése, az emberkinccs megóvása*

A térségben megjelenő egyéb tércategóriák:

- Versenyképes városegyüttesek
- Vidéki tájak térségei
- Komplex turisztikai térségek
- Budapest környéke turisztikai térség
- Szelíd turisztikai térségek
- Zöld és kék infrastruktúrával fejlesztendő komplex vízgazdálkodási célterületek – Kenyérmezei és Únyi patakok vízgyűjtője
- Tatabánya-Esztergom Járműipari Központ
- Települések területének újrahasznosítása - barnamezős területekkel érintett térségek

FEJLESZTÉSI CÉLTERÜLET ÖSSZESÍTETT TOP PLUSZ FORRÁSAI (Ft)

TOP Plusz intézkedések	ERFA 1.		ERFA 2.	ERFA 3.	ESZA	ERFA 6
	Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	Településfejlesztés, települési szolgáltatások	Helyi, önkormányzati energetika	Helyi és térségi közszolgáltatások	Vármegyei és térségi fejlesztések ESZA Plusz elemei	Helyi gazdaságfejlesztés, turisztika
Esztergomi tengely és hídfőváros térség keretösszege	0	4.281.871.656	517.225.182	1.505.245.512	321.000.000	825.000.000

TOP Plusz - Versenyképes vármegye prioritás ERFA 1. keretből használható forrás (Ft)

Esztergomi tengely és hídfőváros térség (T3)	Tervezhető összeg a célterületre
Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	0

Esztergomi tengely és hídfőváros térség (T2)	Tervezhető összeg a célterületre
Településfejlesztés, települési szolgáltatások intézkedésre fordítható összeg	4.281.871.656

Megjegyzés: az egyes tématerületek szerinti forrásfelosztás már nem elvárás. Az „A” (kékinfrastruktúra fejlesztése), „B” (zöldinfrastruktúra fejlesztése) és „D” (fenntartható közlekedésfejlesztés) tématerületek forráskeretei forrásfelhasználási módokként összesítve szerepelnek (lásd forrásallokációs tábla).

TOP Plusz Klímabarát vármegye ERFA 2. keretből felhasználható forrás (Ft)

Esztergomi tengely és hídfőváros térség (T3)	Tervezhető összeg a célterületre
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	517.225.182

TOP Plusz Gondoskodó vármegye prioritás ERFA 3. keretből felhasználható forrás (Ft)

Esztergomi tengely és hídfőváros térség (T3)	Tervezhető összeg a célterületre	
Helyi és térségi közszolgáltatások	Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése	1.390.245.512
	Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	115.000.000
	köznevelési infrastruktúra fejlesztése	0
Helyi és térségi közszolgáltatások intézkedésre fordítható összeg	1.505.245.512	

TOP Plusz Gondoskodó vármegye ESZA keretből felhasználható források (Ft)

Esztergomi tengely és hídfőváros térség (T3)		Tervezhető összeg a célterületre
Vármegyei és térségi fejlesztések ESZA Plusz elemei	Helyi humánfejlesztések	321.000.000
	Vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések	0
	Szociális célú város-rehabilitáció	0
Vármegyei és térségi fejlesztések ESZA Plusz elemei		321.000.000

TOP Plusz - Versenyképes vármegye prioritás ERFA 6. keretből használható forrás (Ft)

Esztergomi tengely és hídfőváros térség (T3)		Tervezhető összeg a célterületre
Helyi gazdaságfejlesztés (ERFA)	Helyi gazdaságfejlesztés	0
	Helyi és térségi turisztikai fejlesztések	825.000.000
A helyi gazdaságfejlesztés intézkedésre fordítható forrás		825.000.000

4.2. Fejlesztési cél: aktív turizmus fejlesztése

Új intézkedésként került bevezetésre a TOP_Plusz 6.1.4 „Aktív turizmus fejlesztése” felhívás 1.782.552.147 Ft kerettel, amit a vármegyei önkormányzat, elsősorban, mint kiemelt kedvezményezett kíván megvalósítani. A teljes keretből 350.000.000 Ft került allokálásra még a „Fejlesztési célterület-aktív turizmus fejlesztése” forrásfelhasználási módra.

A forrásátcsoportosítások miatt a „Fejlesztési célterület-aktív turizmus fejlesztése” forrásfelhasználási mód forráskerete megszűnt.

A keretösszeg kiemelt eljárásrendben kerülhet felhasználásra, fenntartható városfejlesztés keretében nem tervezhető.

Cél, hogy a vármegye területrendezési tervében, illetve területfejlesztési koncepciójában is külön nevesített turisztikai térségi övezetekben (komplex turisztikai térségek: Duna mente, Által-ér völgy, illetve a szelíd turizmus övezetei) az aktív és ökoturisztikai fejlesztések vármegyei önkormányzati koordináció mellett valósuljanak meg annak érdekében, hogy a korábbi és jelen fejlesztési ciklusokban létrehozott, megvalósítani tervezett vonzerők, szolgáltatások összekapcsolásával, a hiányzó szolgáltatások kialakításával egy aktív-turisztikai hálózat alakuljon ki, és ezeknek egységes márkafejlesztése valósuljon meg, fenntartható, működőképes módon.

E célok megvalósítására a garanciát a vármegye elsősorban saját megvalósításban (kiemelt kedvezményezettként) látja, leginkább biztosíthatónak, amennyiben erre lehetősége nyílik.

A vármegye szerepe és lehetőségei, valamint a projektek végleges szakmai-műszaki tartalma a pályázati felhívás ismeretében kerülhet véglegezésre és kidolgozásra az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központtal (AÖFK) és további potenciális konzorciumi partnerekkel egyeztetve.

4.3. ERFA-rendelet alapján lehatárolt fenntartható városfejlesztés célterületek

Az ERFA-rendelet alapján, a városok urbanizált övezeteit érintő gazdasági, környezetvédelmi, éghajlati, demográfiai és társadalmi kihívások kezelésére, integrált intézkedések mentén fenntartható városfejlesztési programot valósítanak meg **Tatabánya megyei jogú város és Esztergom** (2022. május 1-jétől szintén megyei jogú) **Önkormányzatai**. A két város a vármegye legnépesebb települése, a fővárost körbe ölelő belső városgyűrű - OFTK által is nevesített - gazdasági központjai. A fejlesztéseket rendszerbe szervezett, együttműködésen alapuló településfejlesztési stratégiák keretében célszerű megvalósítani. Mind Esztergom, mind pedig Tatabánya esetében szükséges a várostérség szintű gondolkodás, még akkor is, ha az ERFA-rendelet alapján a két város önállóan, nem térségükben kíván megvalósítani fejlesztéseket. Ebben az esetben a vármegyének kiemelt szerep jut a 2021-27-es programozási időszakban, hiszen a környező városi települési térségek, az említett városokkal való összehangolt fejlesztésének feladata a vármegyére hárul. Erre integrált szemléletű egyeztetési mechanizmusnak kell megvalósulnia, melyet a vármegye részben írásban, részben személyes egyeztetések révén bonyolít. A két város kiemelt partnere volt a vármegyének a területi tervezés során is, mind a koncepció, mind a területfejlesztési program esetében, mind a városok kiválasztásakor és forráskereteiknek a kialakításakor. A vármegye a fejlesztéseknél figyelmet fordít a tematikus kapcsolódásra és a szinergikus hatások érvényesítésére, és ezt a két város integrált településfejlesztési stratégiáinak felülvizsgálatakor a városoktól is elvárja.

Fontos kitétel, elvárás Tatabánya esetében a TOP-1.2.2 intézkedés keretében szereplő szociális városrehabilitációs beavatkozás megvalósítása a város saját ERFA 1 és ESZA 3.1.2 forrásai terhére.

Amennyiben további források nyílhatnak a vármegye számára a TOP pluszból, a két város forrásait is tervezi felülvizsgálni.

Az előzetes ITP elfogadása óta újabb támogatási források megtervezésére nyílt lehetőség (2. prioritás: gyógyfürdők energetikai fejlesztése az épületenergetika beruházások mellett, 3. prioritás: önálló felhívással és külön kerettel bíró köznevelési infrastruktúra fejlesztése), amelyekből a két fenntartható város számára az alábbi többletforrások allokálása tervezett, az ESZA források egyidejű csökkentése mellett, a két várossal történt egyeztetéseket követően (26/2022 (III.16.) KGy határozat):

Intézkedés	TOP_Plusz 2.1.2. „Fenntartható energia- hatékonyság” (Ft)	TOP_Plusz 3.3.3 „Fenntartható humán- infrastruktúra” (Ft)	TOP_Plusz 3.2.1 Fenntartható humán fejlesztések ESZA keretből elvonó összeg (Ft)
Tatabánya	471.575.000*	400.000.000 **	-300.000.000 ***
Esztergom	471.575.000 *	400.000.000 **	-300.000.000 ***
Összesen:	+943.150.000	+ 800.000.000	-600.000.000

* Csak gyógyfürdők energetikai fejlesztéseire fordítható, melyre a Magyar Turisztikai Ügynökség „Turizmus 2.0” stratégiájában nevesített településeken működő fürdők fenntartói pályázhatnak majd a két város esetében.

** csak köznevelési infrastruktúra fejlesztésére, melyre az állami fenntartású intézmények fenntartói pályázhatnak a TOP_Plusz 3.4.1 felhívás keretében.

*** az ESZA forrás átkerül a vármegye többi települése számára felhasználható TOP Plusz 3.1.3 humán erőforrás fejlesztésekre fordítható keretbe.

KOMÁROM-ESZTERGOM VÁRMEGYE INTEGRÁLT TERÜLETI PROGRAMJA 2021-27

A fenntartható városfejlesztésre tervezett TOP Plusz források

Az Irányító Hatóság 2023.december 15-én kelt levelében kérte a FVS városok forráskereteinek megbontását tématerületenként a TOP PLUSZ városfejlesztési programtervekkel összhangban az alábbiak szerint:

7 éves keret (350Ft/EUR árfolyamon)										
Fenntartható város	1.3.1 Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása (Ft)	1.3.2 Fenntartható városfejlesztés (Ft)	2.1.2 Fenntartható energiahatékonyság (Ft)	2.1.6 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált)	3.2.1 Fenntartható humán fejlesztések (Ft)	3.4.1 Fenntartható humán infrastruktúra (Ft)	6.2.1 Fenntartható versenyképes városfejlesztés (Ft)	Fenntartható ERFA összesen (Ft)	Fenntartható ESZA összesen (Ft)	Fenntartható összesen (Ft)
Tatabánya	80 000 000	4 071 955 000	1 713 000 000	471 249 285	1 564 000 000	400 000 000	4 000 000 000	10 736 204 285	1 564 000 000	12 300 204 285
Esztergom	80 000 000	1 337 980 000	1 201 500 000		494 000 000	400 000 000	3 000 000 000	6 019 480 000	494 000 000	6 513 480 000
								-	-	-
								-	-	-
Összesen	160 000 000	5 409 935 000	2 914 500 000	471 249 285	2 058 000 000	800 000 000	7 000 000 000	16 755 684 285	2 058 000 000	18 813 684 285

Témerületre allokált forrás bemutatása*:					
Fenntartható város	2.1.2 Fenntartható energiahatékonyság (Ft)	2.1.6 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált)	3.4.1 Fenntartható humán infrastruktúra (Ft)		6.2.1 Fenntartható versenyképes városfejlesztés (Ft)
	Ebből: Fürdő/gyógyfürdő energetikai fejlesztésére tervezett forrás (Ft)	Ebből: Fürdő/gyógyfürdő energetikai fejlesztésére tervezett forrás (Ft)	Ebből: Állami alap- és középfokú köznevelési intézmények, illetve kollégiumok fejlesztésére tervezett forrás (Ft)	Ebből: Pedagógiai Szakszolgálat fejlesztésére tervezett forrás (Ft)	Ebből: 4-5 számjegyű utak fejlesztésére tervezett forrás (Ft)
Tatabánya	0	471249285	400000000	0	1300000000
Esztergom	471575000	0	400000000	0	1500000000
Összesen	471575000	471249285	800000000	0	2800000000

Az FVS városok forráskereteinek megbontását tématerületenként a TOP PLUSZ városfejlesztési Programtervek legújabb változatainak figyelembevételével végeztük el, egyeztetve a két érintett fenntartható várossal. Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata részéről 2024. február 1-jén Esztergom Megyei Jogú Város Önkormányzata részéről 2024. február 6-án történt meg a fenti táblázatokban szereplő számadatok egyeztetése és e-mail-es visszaigazolása.

Kiegészítés: A gazdaságfejlesztési, turisztikai tevékenységek kikerültek az TOP_Plusz 1.3.2 fenntartható városfejlesztési intézkedésből és átkerültek az újonnan létrehozott TOP_Plusz 6.2.1 fenntartható versenyképes városfejlesztés intézkedésbe. Ebbe az intézkedésbe kerültek a két kiemelt városra allokált 2.800.000.000 Ft is, ami 4 és 5 számjegyű utak felújítására fordítható.

A kiemelt fenntartható városokkal való egyeztetések platformjai a szakértő kollégák telefonos/e-mail-es egyeztetésein túl a vármegyei területfejlesztési konzultációs Fórumok (Tatabánya: 2022. február 29., május 25.) voltak. Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata mindkét város fenntartható városfejlesztési stratégiáját és városfejlesztési programtervét véleményezte.

A véleményezések időpontjai:

Tatabánya:

- előzetes vélemény megküldése: 2022.június 27.
- visszamutatott FVS-TVP véleményezése 2022. július 7.
- illeszkedési nyilatkozat kiadása 2022. július 12.

Esztergom:

- FVS-TVP előzetes vélemény megküldése: 2022.július 26.
- FVS-TVP illeszkedési nyilatkozat kiadása: 2022. augusztus 4.

Az FVS városok TVP módosításait illetően illeszkedési nyilatkozat már nem került kiadásra.

ITP 4. sz. módosítása (5.0)

Jelen módosítás keretében az FVS városokat érintően újabb forrásátcsoportosításokat vezettünk át. Ennek két oka volt. Egyrészt a 2024.07.23-án a VI/21-10/2024 iktatószámon jelzett prioritások közötti forrásátcsoportosítások és az FVS városok időközben felmerült további forrásátcsoportosítási igényei.

Tatabánya

2024.07.23-án az Irányító Hatóság felé prioritások közötti forrásátcsoportosítást Tatabánya esetében nem jeleztünk. Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata 2024.11.04-én kelt levelében kezdeményezte a területi szereplőnél a teljes fenntartható energiahatékonyságra (TOP_PLUSZ-2.1.2) tervezett összeget (1 713 000 000 Ft) a 2.1.6 „Fenntartható energiahatékonyság (kombinált) felhívásra átcsoportosítani, melynek keretösszege így 2 184 249 285 Ft-ra változott.

Esztergom

2024.07.23-án (VI/21-10/2024) az Irányító Hatóság felé Esztergom esetében a következő prioritások közötti átcsoportosítást jeleztük:

1. TOP_Plusz-6.2.1-23 Fenntartható versenyképes városfejlesztés felhívásról **1.000.000.000 Ft** átcsoportosítása a TOP_Plusz-1.3.2-23 Fenntartható városfejlesztés felhívásra
2. Fenntartható energiahatékonyság felhívásról **471.575.000 Ft** átcsoportosítása a TOP_Plusz-6.2.1-23 Fenntartható versenyképes városfejlesztés felhívásra.

A TOP_Plusz-2.1.2-21 Fenntartható energiahatékonyság felhívásról átcsoportosítandó 471.575.000 Ft összeg Esztergom esetében a helyi fürdőfejlesztési forrás. Esztergom a TOP_PLUSZ-6.2.1-23-as felhívásban turisztikai fejlesztést fog megvalósítani. E mellett a TOP_PLUSZ-2.1.2-21-es felhívás keretében energetikai fejlesztést is megvalósít.

Az összes átcsoportosítandó összeg: 1.471.575.000 Ft

Fenti forrásátcsoportosítási igény az Irányító Hatóság által 2024.10.30-án megküldött kimutatásában már átvezetésre került.

Esztergom Megyei Jogú Város Önkormányzata 2024.11.07-én kelt levelében fentiekén túl további forrásátcsoportosításokat kezdeményezett, ezek közül az alábbi vezethető át most:

A TOP_PLUSZ-2.1.2 (fenntartható energiahatékonyság) felhívás összegét 69.925.000 Ft-tal kérték csökkenteni, ezt az összeget a TOP_PLUSZ-2.1.6 (fenntartható energiahatékonyság, kombinált) felhívásra kérték átcsoportosítani.

Fentek alapján Tatabánya és Esztergom fenntartható városok forrásallokációja az alábbiakra módosult:

Fenntartható város	1.3.1 Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása (Ft)	1.3.2 Fenntartható városfejlesztés (Ft)	2.1.2 Fenntartható energiahatékonyság (Ft)	2.1.6 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált)	3.2.1 Fenntartható humán fejlesztések (Ft)	3.4.1 Fenntartható humán infrastruktúra (Ft)	6.2.1 Fenntartható versenyképes városfejlesztés (Ft)	Fenntartható ERFA összesen (Ft)	Fenntartható ESZA összesen (Ft)	Fenntartható összesen (Ft)
Tatabánya	80 000 000	4 071 955 000	-	2 184 249 285	1 564 000 000	400 000 000	4 000 000 000	10 736 204 285	1 564 000 000	12 300 204 285
Esztergom	80 000 000	2 337 980 000	660 000 000	69 925 000	494 000 000	400 000 000	2 471 575 000	6 019 480 000	494 000 000	6 513 480 000
Összesen	160 000 000	6 409 935 000	660 000 000	2 254 174 285	2 058 000 000	800 000 000	6 471 575 000	16 755 684 285	2 058 000 000	18 813 684 285

BIZTONSÁGI HÁLÓ

Fenntartható város	1.3.1 Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása (Ft)	1.3.2 Fenntartható városfejlesztés (Ft)	2.1.2 Fenntartható energiahatékonyság (Ft)	2.1.6 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált)	3.2.1 Fenntartható humán fejlesztések (Ft)	3.4.1 Fenntartható humán infrastruktúra (Ft)	6.2.1 Fenntartható versenyképes városfejlesztés (Ft)	Fenntartható ERFA összesen (Ft)	Fenntartható ESZA összesen (Ft)	Fenntartható összesen (Ft)
Összesen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Témerületek allokált forrás bemutatása*:

Fenntartható város	2.1.2 Fenntartható energiahatékonyság (Ft)	2.1.6 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált)	3.4.1 Fenntartható humán infrastruktúra (Ft)	6.2.1 Fenntartható versenyképes városfejlesztés (Ft)
	Ebből: Fürdő/gyógyfürdő energetikai fejlesztésére tervezett forrás (Ft)	Ebből: Fürdő/gyógyfürdő energetikai fejlesztésére tervezett forrás (Ft)	Ebből: Állami alap- és középfokú köznevelési intézmények, illetve kollégiumok fejlesztésére tervezett forrás (Ft)	Ebből: Pedagógiai Szakszolgálat fejlesztésére tervezett forrás (Ft)
Tatabánya	0	471 249 285	400 000 000	0
Esztergom	0	0	400 000 000	0
Összesen	0	471 249 285	800 000 000	0

Az FVS városok 2.1.2, 2.1.6, 3.4.1 és 6.2 felhívások szerinti forrásallokációs táblázata változott, tekintettel arra, hogy Esztergom a 2.1.2-es forrását fürdő energetikai fejlesztésre kívánja fordítani. A táblázat ennek megfelelően az alábbiak szerint változott:

Fenntartható város	2.1.2 Fenntartható energiahatékonyság (Ft)	2.1.6 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált)	3.4.1 Fenntartható humán infrastruktúra (Ft)	6.2.1 Fenntartható versenyképes városfejlesztés (Ft)
	Fürdő/gyógyfürdő energetikai fejlesztésére tervezett forrás (Ft)	Fürdő/gyógyfürdő energetikai fejlesztésére tervezett forrás (Ft)	Állami alap- és középfokú köznevelési intézmények, illetve kollégiumok fejlesztésére tervezett forrás (Ft) (Pedagógiai szakszolgálat nélkül)	Pedagógiai Szakszolgálat fejlesztésére tervezett forrás (Ft)
Tatabánya		471 249 285	400 000 000	
Esztergom	660 000 000		400 000 000	
Összesen	660 000 000	471 249 285	800 000 000	0

4.4. Tervezett kiemelt kedvezményezettek által koordinált fejlesztések kerete

4.4.1 Vármegyei önkormányzat

A vármegyei önkormányzat koordinált fejlesztést kíván megvalósítani három kiemelt témakörben annak érdekében, hogy azok integrált szemléletűek legyenek, általa megvalósuljon a forráskoncentráció elve és a racionális forrásfelhasználás, a célterületek fejlesztésének tematikus kapcsolódása. Fontos szempont a kiemelt kedvezményezettek védett keretének odaítélésénél, hogy a megvalósuló fejlesztések maximálisan illeszkedjenek a vármegyei közép-hosszútávú fejlesztési célokhoz, a célterületek célkitűzéseit a lehető legjobban összehangolják. A négy stratégiai terület a következő:

1. Helyi gazdaságfejlesztés intézkedés, helyi és térségi turisztikai fejlesztések keretén belül turisztikai együttműködés kialakítása több szereplős konzorciumi együttműködési formában. Ennek a koordinált fejlesztésnek a célja a vármegye egész területét érintő, ugyanakkor kisebb földrajzi térségenként eltérő és egyedi kínálatot jelentő aktív turisztikai infrastruktúra és szolgáltatásfejlesztések, valamint ezeket egységes termékként megjeleníthető hálózat létrehozása. Az elmúlt programozási időszak(ok)ban megvalósult fejlesztések tapasztalatai alapján olyan új projektekre van szükség:

- melyek nem pontszerű, elszigetelt fejlesztéseket jelentenek, hanem csatlakoznak Komárom-Esztergom vármegye és tágabb térsége turisztikai termékfejlesztési céljaihoz,
- szolgáltatói együttműködésekben alapulnak,
- tematikus kínálati hálózatok kiépítéséhez járulnak hozzá,
- az alapszolgáltatásokon és elsődleges funkción felül a teljes vendégélmény elérését lehetővé tevő kiegészítő szolgáltatásokkal is rendelkeznek.

A fejlesztések megvalósíthatósági tanulmányának és üzleti tervének előkészítése megtörtént. Az egyik fejlesztési csomagban több helyszín fejlesztése tervezett, melyek azonban egymáshoz, és a térségben korábban TOP-ból már kialakított, üzemelő ökoturisztikai látogatóközpontokhoz kapcsolódnak, azokat kiegészítik, összefűzik, amellett, hogy új turisztikai attrakciókat is nyújtanak, ami a turisztikai kínálat spektrumát szélesíti majd. A másik fejlesztési csomag célja kettős, egyrészt a meglévő turisztikai létesítményeknek a kisléptékű szolgáltatás-fejlesztése/bővítése, innovatív elemekkel ötvözve a komplex vendég-élmény, valamint a hosszú távú működtetés biztos alapjainak megteremtése céljából, másrészt a még turistafogadási infrastruktúrával nem rendelkező térségben egy aktív turisztikai információs- és szolgáltatási központ létrehozása.

Összege a TOP_Plusz 6.1.3 keretből: 1.190.967.098 Ft

A keretösszeg az ITP módosítás során 25 Millió Ft-tal megemelkedett, tekintettel arra, hogy egy korábban települési szinten tervezett fejlesztési igény teljes körűen beépül a vármegyei projektbe. A keretösszeg az időközbeni forrásátcsoportosítások miatt 260.967.098 Ft-tal emelkedett, majd 65.000.000 Ft-al csökkent, összességében 195.967.098 Ft-tal emelkedett.

2. Aktív turisztika fejlesztések

A vármegyei önkormányzat a 2021-27-es fejlesztési ciklusban a vármegyei területfejlesztési terveire alapozottan, továbbá a vármegye ipari-bányászati múltjára, az Eszterházy örökségre és a vármegyei természeti adottságaira épülő termék-és szolgáltatásfejlesztési stratégiájában foglaltakra tekintettel, mint kiemelt kedvezményezett, kíván aktív turisztikai fejlesztéseket megvalósítani. Tervezetten ezek az alábbiak:

- több megállópontra tartalmazó a vármegyét érintő aktív turisztikai hálózatok fejlesztése (pl. gyalogos, kerékpáros, vízi). A vármegyei turisztikai adottságaihoz kapcsolódó hálózatok létrehozása bányászati-ipartörténeti örökség, ökoturisztika tematikához igazodóan. Potenciális célterületek: Bakonyalja, Gerecse és Vértesi Natúrpark területei, Budapest környéke turisztikai térség vármegyei települései, Esztergomi tengely és hídfőváros fejlesztési célterület települései, Által-ér völgye

- Országos jelentőségű, egyedi aktív- és ökoturisztikai fejlesztések

A vármegyében már működő turisztikai látogatóközpontok szolgáltatásaihoz kapcsolódó és vármegyei turisztikai fejlesztésekre, attrakciókra felfűzött egyedi attrakciók létrehozása vízi-kerékpáros jármódokra alapozottan. Potenciális célterületek: Által-ér völgye, Budapest környéke turisztikai térség vármegyei települései

- Nemzeti parkok, többségi állami tulajdonú erdőgazdaságok, natúrparkok, geoparkok komplex ökoturisztikai infrastruktúrális fejlesztései: erdészeti látogatóközpont, túraútvonalak kialakítása, kapcsolódó szolgáltatás-és marketingfejlesztések. Potenciális célterület: Budapest környéke turisztikai térség vármegyei települései, Tatai medence, Által-ér menti komplex turisztikai térség

A teljes forráskeretből a „Kiemelt kedvezményezett” Vármegyei önkormányzat mellett 350.000.000 Ft allokálásra került a Fejlesztési cél - aktív turizmus fejlesztése forrásfelhasználási módra.

Jelen ITP 4. sz. módosításban (5.0) fenti összegből 89.032.902 Ft átcsoportosításra került a TOP_PLUSZ-6.1.1 (Helyi gazdaságfejlesztés) felhívásra a „Komáromi tengely és hídfőváros tengely” forrásfelhasználási módra. Így a TOP-Plusz-6.1.4 keretből a „Fejlesztési cél - aktív turizmus fejlesztése” forrásfelhasználási mód keretösszege 260.967.098 Ft-ra változott. A forrásfelhasználási módról további 260.967.098 Ft került átcsoportosításra (TOP_PLUSZ-6.1.3, kiemelt kedvezményezett vármegyei önkormányzat), így a forráskeret 0 Ft-ra csökkent.

A vármegyei önkormányzat az aktív turisztikai fejlesztésekhez a szükséges szakmai, koordinációs és desztinációmenedzsment kapacitásokkal rendelkezik, ami a legfőbb biztosítéka a források hatékony, célzott és fenntartható hasznosításának.

A potenciális partnerekkel a kapcsolatfelvétel - beleértve az AÖFK-t is – az ITP 3.0-ás változatának elkészítéséig megtörtént.

Összege a TOP_Plusz 6.1.4 keretből: 1.440.000.000 Ft

3. Vármegyei és térségi fejlesztések (ESZA elemei) intézkedésen belül vármegyei foglalkoztatási –gazdaságfejlesztési együttműködések: a vármegye a TOP_Plusz 3.1.1. ESZA forrás terhére folytatni kívánja a Megyei Foglalkoztatási Paktumot a vármegyei kormányhivatallal konzorciumban. A koordinált együttműködés célja a vármegye teljes területére kiterjedően, a hátrányos helyzetű munkát kereső társadalmi csoportok munkaerő-piacra történő be- és visszavezetése képzéssel, mentorálással, a foglalkoztató cégek bérköltségének támogatásával. A vármegyei önkormányzat a 2014-2020-as időszakban már két sikeres paktum-projektet valósít(ott) meg partnerével, ebből az egyik fenntartási időszakba lépett, a másik tervezett 2023. októberében zár. A projekt folytatása a pandémiás helyzetet követően különösen aktuális.

Összege a TOP_Plusz 3.1.1. kerete: 2.417.021.310 Ft

4. Helyi humán fejlesztések keretében a vármegyei önkormányzat tervezi a már meglévő Szolgáltatási Út Térképének és Vármegyei Esélyteremtő Paktumának a felülvizsgálatát, módosítását a Vármegyei Felzárkózási Fórumok bevonásával. A vármegyei önkormányzat e tervekre alapozottan a vármegyei szolgáltatáshiányokra reflektálva tervezi közösségépítési, szemléletformálási, identitásmegőrzési-erősítési tevékenységek megvalósítását kiemelten a hátrányos helyzetű célcsoportokra fókuszálva. A vármegyei önkormányzat mind esélyegyenlőségi, mind identitás-erősítést szolgáló projekteket is valósított már meg, így széles partnerséggel és ismeretekkel bír. A projektek megvalósítását a vármegyei önkormányzat kiemelt kedvezményezettként kívánja megvalósítani. A vármegyei önkormányzat, mint kiemelt kedvezményezett forráskerete 110.000.000 Ft-tal emelkedett, köszönhetően a standard keret Városhálózati csomópont és településeggyüttes forrásfelhasználási módról való átcsoportosításnak.

Összege a TOP_Plusz 3.1.3 keretből: 837.500.000 Ft

5. Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás

Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata messzemenően elkötelezett a környezetvédelem mellett. Elfogadott környezet-védelmi programmal birtokában, a 2014-2020-as fejlesztési ciklusban megyei klímastratégiát, a megyében működő LEDAER Vidékfejlesztési Közösségek településeire pedig fenntartható energia és klíma akcióterveket készített. A vármegyei önkormányzat fentiekén túl létrehozta a megyei éghajlatváltozási platformot, a kezdetektől működteti annak titkárságát, alapítója a megyei virtuális erőmű programnak. Szakértő munkatársaink keresztül részt vett számos megyei települési klímastratégia elkészítésében és az ahhoz szervesen kapcsolódó klímavédelmi tevékenység eredményes megvalósításában. Jelenleg az intézkedésen nincsen forrás allokálva. Amennyiben azonban az OP árfolyamkompenzációjából eredően forrás kerül erre az intézkedésre azt a vármegyei önkormányzat, mint kiemelt kedvezményezett kívánja felhasználni.

Tervezett tevékenységek:

- megyei környezet-védelmi program készítése/felülvizsgálata
- megyei klímastratégia felülvizsgálata
- települési klímastratégiák készítése

- klímasemleges akciótervek kidolgozása
- Felmérések, vizsgálatok készítése (hőségriadó tervek, épületek sérülékenységi vizsgálata, villámárvíz-kitettségi vizsgálatok)
- karbonleltárak készítése
- SECAP tervek készítése, felülvizsgálata (megyei, települési)
- Adat-és tudásbázis kialakítása (energetikai fejlesztések eredményei, tudásbázis kialakítása)
- környezeti monitoring rendszer kialakítása, működtetése
- zöld átállás támogatása, megyei zöldfinanszírozási keretrendszer kidolgozása
- Szemléletformáló akciók, települések számára képzések a körforgásos gazdaságra, a hulladékképződés csökkentésre, hulladékhasznosításra, közlekedésre, környezeti érzékenyítésre
- Konzultációk, workshop-ok, mentorálás
- Digitalizáció adta lehetőségek kihasználása

Összege a TOP_Plusz 1.1.1 keretből: 0 Ft

4.4.2. Magyar Közút Nonprofit Zrt.

A vármegye a TOP Plusz versenyképes vármegye prioritástengelyén lévő TOP_Plusz 6.1.2 és 6.2.1 intézkedésekre allokált keret felhasználását tervezi a 4 és 5 számjegyű utak felújítására a Magyar Közút Nonprofit Zrt. prioritáslistája alapján. A támogatott projektek szolgálják a térség elérhetőségének javulását is és a települések közötti összeköttetés erősödését, emellett javítják a turisztikai szolgáltatások és attrakciók elérhetőségének javulását is. A források felhasználásának célterületei: kedvezményezett kisbéri járás és a vármegye kiemelt fenntartható városainak közigazgatási területe.

A 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése az alábbi intézkedésekre tervezett:

6.1.2 intézkedés (kedvezményezett járás): 2.830.000.000 Ft

6.2.1 intézkedés (fenntartható városok): 2.800.000.000 Ft (Tatabánya 1.300.000.000 Ft, Esztergom 1.500.000.000 Ft)

A projekteket a kedvezményezett járásban a Magyar Közút Nonprofit Zrt. mint kiemelt kedvezményezett valósítja meg. A fenntartható városokban a projekteket a kiemelt városok saját forráskeretük terhére valósítják meg a Magyar Közút Zrt-vel konzorciumban. A fenntartható városok közútfejlesztési forrásai a fenntartható városokhoz vannak tervezve (6.2.1-es intézkedés).

6.1.2 keretből: 2.830.000.000 Ft

4.4.3. Tankerületi Központok

A vármegye a TOP Plusz „gondoskodó vármegye” prioritáson belül a köznevelési infrastruktúra fejlesztésére allokált teljes vármegyei keret (2.360.000.000 Ft) 33,8983 %-át, 800 millió Ft-ot egyenlő arányban megosztva a TOP_Plusz 3.4.1 intézkedésre (fenntartható humán infrastruktúra) allokálja a fenntartható városfejlesztési célterületek két városa területén érintett Tankerületi Központok számára, ami csak köznevelésre fordítható. A 800.000.000 Ft a fenntartható városok forráskereténél került allokálásra (3.4.1 intézkedés). A fennmaradó forrást (1.560.000.000 Ft) az állami fenntartású intézményekben tervezi felhasználni a TOP_Plusz—3.3.3 intézkedés keretében. A Tankerületi Központokkal egyeztetetten a

komáromi tengely térségben 760.000.000 Ft-ot, az esztergomi tengelytérségben 800.000.000 Ft-ot javasolva. A Tankerületi Központ, mint kiemelt kedvezményezett forráskerete 1.256.303 Ft-al csökkent (az összeg átcsoportosításra került a TOP_PLUSZ-3.3.1 felhívás Esztergomi tengely és hídfőváros térség forrásfelhasználási módra), így a keret összege 1.558.743.697 Ft-ra változott.

4.4.4. Kiemelt kedvezményezettek által koordinált fejlesztések kerete (Ft)

TOP Plusz intézkedés és kezdeményezés		Tervezett védett keret (Ft)
1. Prioritás, élhető vármegye Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	1.1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás (Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata)	0
3. prioritás gondoskodó vármegye Vármegyei fejlesztések ESZA Plusz elemei Helyi és térségi közszolgáltatások (ERFA)	3.1.1. Vármegyei Foglalkoztatási paktum folytatása (Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata)	2.417.021.310
	3.1.3. már meglévő Szolgáltatási Út Térkép és Vármegyei Esélyteremtő Paktum felülvizsgálata, módosítása, vármegyei szolgáltatáshiányokra reflektáló közösségépítési, szemléletformálási, identitásmegőrzési-erősítési tevékenységek megvalósítása (Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata)	837.500.000
	3.3.3 Köznevelési infrastruktúra fejlesztése (Tankerületi központok) 3.4.1 Fenntartható humán infrastruktúra fejlesztése (Fenntartható városok-Tankerületi központok)	1.558.743.697 + 800.000.000
6. Prioritás, versenyképes vármegye helyi gazdaságfejlesztés, fenntartható versenyképes városfejlesztés	6.1.2: 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése (Magyar Közút Zrt)	2.830.000.000
	6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztések (Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata)	1.190.967.098
	6.1.4 Aktív turisztikai fejlesztések (Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata)	1.440.000.000

4.5. Forrásallokáció TOP prioritásonként, intézkedésenként és célterületenként, a fenntartható városfejlesztés településeire és a kiemelt kedvezményezettekre (Ft)

TOP prioritás	ÖSSZESEN prioritásonként a célterületekre	Intézkedés	Városhálózati csomópont és településeggyüttes (Ft)	Komárom tengely és hídfőváros térsége (Ft)	Esztergom tengely és hídfőváros térsége (Ft)	ÖSSZESEN Intézkedésenként (Ft)
Élhető vármegye	13.168.188.926	Településfejlesztés, települési szolgáltatások intézkedésre fordítható összeg	5.033.562.331	3.852.754.939	4.281.871.656	13.168.188.926
Klímabarát vármegye	2.380.574.642	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (VNT): 1.908.999.642 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombinált): 471.575.000	622.640.003 (VNT)	1.240.709.457 471.575.000 kombinált, a fennmaradó VNT	517.225.182 (VNT)	2.380.574.642
Gondoskodó vármegye	5.934.734.993	Vármegyei és térségi fejlesztések ESZA Plusz elemei - <i>települési önkormányzatok és konzorciumaik</i>	648.000.000	204.478.690	321.000.000	1.173.478.690
		Helyi és térségi közszolgáltatások intézkedésre fordítható összeg	1.469.870.738	1.786.140.053	1.505.245.512	4.761.256.303
Versenyképes vármegye	3.056.585.049	Helyi gazdaságfejlesztés	1.100.000.000	339.032.902	0	1.439.032.902
		Helyi és térségi turizmus fejlesztése	292.552.147	500.000.000	825.000.000	1.617.552.147
	24.540.083.610	ÖSSZESEN célterületenként	9.166.625.219	7.923.116.041	7.450.342.350	24.540.083.610
Kiemelt kedvezményezett által koordinált fejlesztések keretei		Megyei Foglalkoztatási paktum folytatása (Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata)				2.417.021.310
		Vármegyei SZÚT, MEP felülvizsgálat/módosítás és megvalósítás				837.500.000
		Köznevelési infrastruktúra fejlesztése (Tankerületi központok)				1.558.743.697
		Helyi gazdasághoz kapcsolódó térségi és helyi közlekedési infrastruktúra (Magyar Közútkezelő Zrt.)				2.830.000.000
		Helyi és térségi turisztikai fejlesztések (Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata)				1.190.967.098
	Aktív turizmus fejlesztése (Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata, AOFK)				1.440.000.000	
		Fenntartható városfejlesztés (Tatabánya, Esztergom)				18.813.684.285
Komárom-Esztergom vármegye TOP Plusz teljes kerete						53.628.000.000

4.6. Forrásallokáció: a TOP Plusz intézkedésekhez tartozó felhívásokra allokált vármegyei források célterületenként (Ft)

	Intézkedés	Felhívás	Városhálózati csomópont és településegység (T1) (Ft)	Komáromi tengely és hídfőváros térség (Ft)	Esztergomi tengely és hídfőváros térség (Ft)
1. prioritás ERFA	Településfejlesztés, települési szolgáltatások	Barnamezős rehabilitáció, rozsdadóvezetek fejlesztése Élhető települések integrált településfejlesztés beavatkozások (zöld város-falu) Helyi (települési) zöld és kék infrastruktúra fejlesztése, klíma-alkalmazkodás, helyi környezetvédelmi infrastruktúra és körforgásos gazdaság (vízrendezés) közösségi célú tevékenységek, kulturális, sport és egyéb közterület fejlesztés Helyi közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások (kerékpárút fejlesztés és közlekedés biztonság)	5.033.562.331	3.852.754.939	4.281.871.656
2. prioritás ERFA	Klímaparát vármegye	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (VNT+kombinált)	622.640.003 (VNT)	1.240.709.457 ebből 471.575.000 kombinált, a fennmaradó VNT	517.225.182 (VNT)
3. prioritás ESZA+ERFA		Helyi humánfejlesztések	348.000.000	204.478.690	321.000.000
	Vármegyei és térségi fejlesztések ESZA Plusz elemei	Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések	0	0	0
		Szociális célú város-rehabilitáció	300.000.000	0	0
		Vármegyei és térségi fejlesztések ESZA Plusz elemei	648.000.000	204.478.690	321.000.000
		Helyi és térségi közszolgáltatások gyermeknevelést támogató humáninfrastruktúra fejlesztés	969.870.738	1.326.140.063	1.390.245.512
		Helyi és térségi közszolgáltatások Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	500.000.000	459.999.990	115.000.000
		Helyi és térségi közszolgáltatások összesen	1.469.870.738	1.786.140.053	1.505.245.512
		ESZA és ERFA összesen	2.117.870.738	1.990.618.743	1.826.245.512
4. Prioritás ERFA		Helyi gazdaságfejlesztés	1.100.000.0000	339.032.902	0
		Helyi és térségi turizmusfejlesztés	292.552.147	500.000.000	825.000.000
		Összesen	1.392.552.147	839.032.902	825.000.000
1-6. prioritás összesen			9.166.625.219	7.923.116.041	7.450.342.350

4.7. Visszahulló, fennmaradó források kezelése

4.7.1. Fennmaradó, visszahulló források kezelése a célterületeken

A célterületekre allokált források kezelése esetében az egyik érvényesítendő alapelv a szubszidiaritás elve, vagyis a vármegye a források kezeléséről saját hatáskörben az ITP-jében kíván elhatározásokat hozni. Az esetleges visszahulló forrásokat a vármegye elsődlegesen:

- az adott fejlesztési célterületen belül a TOP Plusz adott intézkedésében kívánja felhasználni.

Amennyiben a forrás valamilyen oknál fogva nem allokálható a célterületen az adott TOP Plusz intézkedésre, akkor azt ITP módosítás keretében

- más fejlesztési célterületre irányítja, a TOP Plusz ugyanazon intézkedésében.

Amennyiben ez sem lehetséges, akkor a vármegye az ERFA, illetve ESZA finanszírozási és tartalmi szabályok figyelembevételével kezdeményezi a TOP Plusz Irányító Hatóságánál:

- a TOP Plusz másik intézkedésére.

A vármegye az időközben keletkező TOP Plusz források kezelésében a szubszidiaritás és participáció elve mentén újra gondolja a célterületek és a kiemelt települések, valamint a kiemelt kedvezményezett részére biztosított források allokációját.

4.7.2. Fennmaradó, visszahulló források kezelése a kiemelt városokban

Ha az intézkedéseken bármilyen okból visszahulló forrás keletkezik, akkor azt a keletkeztető városnál tervezi felhasználni a vármegye. Ha ez nem lehetséges, akkor az intézkedésben érintett másik városhoz rendeli. Ha ott sem lehetséges a felhasználása, a forrás visszahullik a vármegyei önkormányzat által tervezett azonos intézkedési keretre.

5. Projektkiválasztás és településdifferenciálás

A településdifferenciálás az ITP projekt kiválasztási eszköze. A településdifferenciálás a területi kiválasztási kritériumok lehatárolásától eltérő logikájú, bár mindkettő az adott témakörben és adott területegységre vonatkozó kiírások racionális forráselosztását szolgálja. A településdifferenciálás célja, hogy elsődlegesen azon települések részesüljenek a forrásokból, amelyek a vármegyei fejlesztési célokat és az operatív programban meghatározott célokat egyaránt szolgálják. Mindez összetett gondolkodást és a térségi helyi adottságokhoz illeszkedő döntési mechanizmus kidolgozását igényli. A településdifferenciálás az adott tércategórián és témakörön belül segíti a vármegye munkáját a projektek kiválasztásában.

5.1 A projektkiválasztás alapelvei a TOP Plusz intézkedései alapján

A vármegye három stratégiai fejlesztési célterületet határolt le a racionális ITP forrásallokáció érdekében. Mindhárom lehatárolt célterület további tematikus célterületekre bontható, melyek közül a város-vidék rendszer az egyik legmeghatározóbb. A célterületek bár egyedi célokkal is leírhatók, a vármegye mérete, illetve policentrikus településhálózata nagyon hasonlóak egymáshoz. Így a településdifferenciálásnál minden célterület esetében többnyire azonos kiválasztási elvek mentén kerülnek a települések rangsorolásra az alább kifejtett témacsoportok mentén. A témacsoportok alapját a TOP Plusz intézkedések vagy kezdeményezések adják és a vármegye 2021-27-es fejlesztési ciklusában megvalósítandó fejlesztéseikhez igazodnak.

A települések kiválasztásánál a TOP Plusz intézkedéseket és a célterületeket (2. melléklet) vettük alapul. Minden célterületen az adott intézkedéshez vagy prioritástengelyhez egyedi, a területhez, témához legjobban illeszkedő kiválasztási szempontokat (célterületi/vagy egyéb) vettük figyelembe. A településdifferenciálás egyszerű pontozással történt, az adott szempontok érvényesülése esetén a település megkapta a szempont számértékét, így a szempontok alapján kapott besorolások leválogatásával előáll a településdifferenciálási lista, azoknak a településeknek a köre, amelyek elsőbbséget élveznek. A településdifferenciálás szempontjait a Területi Kiválasztási Kritériumokkal együttesen szükséges érvényesíteni. (3. melléklet)

A településdifferenciálás eredményeként előállt, célterületekre vonatkozó települési rangsorok alapján a vármegye saját hatáskörben dönt arról, hogy a települési lista hány elemét, milyen pontszámhatárig veszi figyelembe a beérkezett pályázatok értékelésekor.

A differenciálási szempontokat az egyes TOP Plusz prioritásokon belüli intézkedések alfejezeteiben mutatjuk be:

5.2. Élhető vármegye prioritás

5.2.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás

Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata messzemenően elkötelezett a környezetvédelem mellett. Elfogadott környezet-védelmi programmal birtokában, a 2014-2020-as fejlesztési ciklusban vármegyei klímastratégiát, a megyében működő LEDAER Vidékfejlesztési Községek településeire pedig fenntartható energia és klíma akcióterveket készített. A vármegyei önkormányzat fentiekén túl létrehozta a vármegyei éghajlatváltozási platformot, a kezdetektől működteti annak titkárságát, alapítója a vármegyei virtuális erőmű programnak. Szakértő munkatársaink keresztül részt vett számos vármegyei települési klímastratégia elkészítésében és az ahhoz szervesen kapcsolódó klímavédelmi tevékenység eredményes megvalósításában. Jelenleg az intézkedésen nincsen forrás allokálva. Amennyiben azonban az OP árfolyamkompenzációjából eredően forrás kerül erre az intézkedésre azt a vármegyei önkormányzat, mint kiemelt kedvezményezett kívánja felhasználni. Ezen intézkedésen belül a klímavédelemhez kapcsolódó tervezési és szemléletformálási tevékenységek megvalósítására kerül sor. Tekintettel arra, hogy a forrást a vármegyei önkormányzat, mint kiemelt kedvezményezett kívánja felhasználni, a projektkiválasztás nem releváns.

5.2.2. Élhető települések (TOP PLUSZ 1.2.1)

Helyi közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások

A támogatás célja a fenntartható közlekedés feltételeit megteremtő és erősítő közlekedésfejlesztési intézkedések megvalósítása, összehangoltan a településfejlesztési beavatkozásokkal. A TOP Plusz ezen intézkedése a település belterületi fejlesztéseire és nem a közút által koordinált térségi kapcsolatok erősítésére koncentrálnak. A vármegye ebben a beavatkozásban a közlekedésbiztonságra, kisléptékű közösségi közlekedési fejlesztésekre, de döntően a kerékpárhálózat bővítésére koncentrálnak az elkövetkező ciklusban. Olyan kerékpárutakat támogat a vármegye két tengely térségében, amelyek foglalkoztatási központokban biztosítják az ipari parkok kerékpárral történő elérhetőségét a környező térségekből, illetve a településen belül.

A belterületi utak felújítására a vármegye nem különít el forrásokat. Azokat csak a zöldváros és a funkcióváltó barnamezős beruházások részeként kezeli, a felhívásban szereplő mértékéig.

Elsődlegesen támogatásban részesülő települések a beavatkozásban:

Fejlesztési célterület	Településdifferenciálási szempont 1.	Településdifferenciálási szempont 2.
Komáromi tengely és hídfőváros térsége	Kedvezményezett járás 1000 fő alatti községei (nem kerékpáros fejlesztéseknél)	
Városhálózati csomóponti térség és városeggyüttes	Városeggyüttesek térségben ipari parki területekkel, iparterületekkel közvetlen határos, vagy azzal bíró községek (csak a kerékpárutak esetében)	Járási székhely városok (csak kerékpárutak esetében)
Esztergomi tengely és hídfőváros térsége	A versenyképes városeggyüttesek települései közül ipari parkkal rendelkező városok	KEM Stratégiai Programban 2021-27 közötti időszakban fejleszteni tervezett kerékpárutakkal érintett települések

Barnamezős rehabilitáció, rozsdaovezetek fejlesztése

A barnamezős területek, rozsdaovezetek vonatkozásában az Esztergomi tengelytérségben kívánja a vármegye az erre a célra allokált forrást felhasználni. A nagy volumenű használaton kívüli épületek, nagykiterjedésű felhagyott iparterületek, roncsolt területek megújításához a vármegye országos komplex program kidolgozását és megvalósítását szorgalmazza az önkormányzatokkal együttműködve. Jelen ciklusban a vármegye hangsúlyt kíván helyezni a lakókörnyezet kármentesítésére, valamint a volt bányász falvak barnamezős területei felszámolásának megkezdésére.

Elsődlegesen támogatásban részesülő települések az intézkedésben:

Fejlesztési célterület	Településdifferenciálási szempont 1.	Településdifferenciálási szempont 2.	Településdifferenciálási szempont 3.
------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

Komáromi tengely és hídfőváros térsége	a vármegye nem tervez a térségben barnamezős rehabilitációs fejlesztéseket támogatni		
Városhálózati csomóponti térség és városeggyüttes	a vármegye nem tervez a térségben barnamezős rehabilitációs fejlesztéseket támogatni		
Esztergomi tengely és hídfőváros térsége	Városeggyüttesek 10.000 fő alatti városai	3000 fő feletti népességű, felhagyott bányával rendelkező községek	Barnamezős területekkel érintett települések

Helyi (települési) zöld és kék infrastruktúra fejlesztése, klíma-alkalmazkodás, helyi környezetvédelmi infrastruktúra és körforgásos gazdaság:

A) Települési zöldfelületek megújítása, bővítése, klímavédelemhez kapcsolódó zöldfejlesztések:

A zöld város és zöld falu fejlesztések célja, hogy a vármegye teljes területén megvalósuljanak életminőséget javító beruházások. A fejlesztések egyrészt tartalmaznak integrált szempontú fejlesztéseket, másrészt elősegítik a vármegyei belső közlekedési viszonyok javítását, például kerékpárutak fejlesztése révén. A fejlesztések célozzák továbbá a lakosság digitális felzárkózását, az önkormányzatok energiahatékonyságát. A 2021-27 közötti időszakban a vármegye differenciált módon kívánja fejleszteni a vármegye kisvárosait, a mikrotérségi központokat. Hangsúlyt kíván helyezni a jelentősebb turisztikai attrakciót megvalósító települések esetében a környezet fejlesztésére, megkezdett zöldvárosfejlesztések folytatására, a volt bányász falvak megújítására.

Elsődlegesen támogatásban részesülő települések a beavatkozásban:

Fejlesztési célterület	Településdifferenciálási szempont 1.	Településdifferenciálási szempont 2.	Településdifferenciálási szempont 3.
Komáromi tengely és hídfőváros térsége	5000 fő alatti városok, járásszékhely városok	a kedvezményezett járás mikrotérségi központjai	a komáromi járás 2000 fő feletti községei
Városhálózati csomóponti térség és településeggyüttes	a térség városai	a tatai járás községei	a tatabányai járás 3000 fő feletti községei
Esztergomi tengely és hídfőváros térsége	a városeggyüttes térség városai	a dorogi kistérség községei	

B) Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések, köztük fenntartható belterületi csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztése

A fejlesztések célja, hogy minél több vármegyei településen történjen fejlesztés, mely hozzájárul az élhetőbb, minőségi élethez az elkövetkezendő költségvetési ciklusban. A vármegye több települése is kitett a klímaváltozás okozta vízkároknak. A vármegye domborzati viszonyaiból és a fejlesztések elmaradásából fakadóan azonban még továbbra is sok azoknak a településeknek, településrészeknek a száma, ahol számos vis maior eseményt okoznak a nagy csapadékok.

Különösen nehéz helyzetben vannak a községek, vidéki térségek kisvárosai. Ezért elsődlegesen a kisebb lakosságszámú, községi jogállású, mezőgazdasági (legyen az síkvidéki vagy dombvidéki) karakterekkel rendelkező települések támogatandók a vízrendezési keretből. Ennek háttérében forrásallokációs megoldás is húzódik, a rendelkezésre álló összeg városi jogállású, nagyobb népességű településeken nem hozna olyan minőségi megoldásokat és eredményeket, mint amelyet községi szinten elérhet. Ugyanakkor a források „szétaprózása” mellett a vízgyűjtő szemléletű vízrendezés és a vízzel való gazdálkodás, a nedvességgazdálkodás továbbra is preferencia. Több település esetében az elütemezett fejlesztések következő fázisával be is fejeződhet a kritikus részek, akár a falu egészének csapadékvíz elvezetése, kezelése.

Elsődlegesen támogatásban részesülő települések az intézkedésben:

Fejlesztési célterület	Településdifferenciálási szempont 1.	Településdifferenciálási szempont 2.	Településdifferenciálási szempont 3.
Komáromi tengely és hídfőváros térség	Cuhai Bakony-ér és Concó vízgyűjtője kisvárosai	kedvezményezett járás 1000 fő alatti települései	komplex vízgazdálkodás célterületei
Városhálózati csomóponti térség és városeggyüttes	Által-ér- vízgyűjtőn az Oroszlányi és Tatai járás települései	komplex vízgazdálkodás célterületei	
Esztergomi tengely és hídfőváros térség	az Únyi- és Kenyérmezei-patak vízgyűjtője középső és alsó szakaszain található községek	a célterület városai, nagyközségei	komplex vízgazdálkodás célterületei

C) Helyi közösségi és kulturális, helyi sport és szabadidős terek és szolgáltatások

A vármegye kiemelten kezeli a helyi közösségek fejlesztését, a működésükhöz, programjaikhoz szükséges faluházak, művelődési házak, közösségi terek rendbehozatalát, ahol nincs, megépítését. Egyre több faluban igénylik a sportolási lehetőségek biztosítását, ami a pandémiás időszakban csak még inkább felerősödött. A vármegye az élhető települések prioritáson belül jelentős forrást különített el az ilyen típusú fejlesztésekre, remélve, hogy a községek ezen intézményei segítik a népesség megtartását, összetartozásának erősítését. Preferált a nemzetiségi hagyományok, őrzésének, átadásának helyet adó létesítmények megőrzése, fejlesztése.

Elsődlegesen támogatásban részesülő települések az intézkedésben:

Fejlesztési célterület	Településdifferenciálási szempont 1.	Településdifferenciálási szempont 2.	Településdifferenciálási szempont 3.
Komáromi tengely és hídfőváros térség	mikrotérségi központok	a célterület községei	a tengelytérség városai
Városhálózati csomóponti térség és városeggyüttes	az oroszlányi járás települései	a tatai járás települései	nemzetiségi önkormányzatokkal rendelkező községek
Esztergomi tengely és hídfőváros térség	a vidéki tájak községei	Budapest környéke turisztikai térség városai, községei	

5.2.3 Szociális városrehabilitáció

A vármegyében három város számára célozható meg a TOP_Plusz 1.2.2 intézkedés ERFA forrása. Az elmúlt időszakban ebből kettőben jelentős fejlesztések kezdődtek, melyek a települések sajátforrásait is nagymértékben igénybe vették. A 2021-27 közötti időszakban a vármegye ezért a harmadik érintett várossal konzultálva a beavatkozás forrását átcsoportosította az ERFA 11. cikk alá tartozó Tatabánya MJV keretéhez (1.000 m Ft). A város vállalta a program kidolgozását és megvalósítását. Tatabánya mellett Esztergom MJV is megvalósít szociális városrehabilitációs programot.

Elsődlegesen támogatásban részesülő települések:

Fejlesztési célterület	Településdifferenciálási szempont 1.
Komáromi tengely és hídfőváros térség	a vármegye nem tervezi a térségben fejlesztéseket támogatni
Városhálózati csomóponti térség és városeggyüttes	Tatabánya MJV
Esztergomi tengely és hídfőváros térség	a vármegye nem tervezi a térségben fejlesztéseket támogatni Esztergom MJV

5.3. Klímabarát vármegye

5.3.1 Önkormányzati középületek energetikai korszerűsítése (TOP_Plusz 2.1.1)

Az energetikai kiírások esetében a vármegye célja, hogy minden település a lehető legkisebb népességgel is képes legyen egy hatékonyabban, olcsóbban működő település kialakítására. Az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten fontos a városokban, azonban a város-vidék együttműködés és a vidék szerepvállalása is fontos eredményeket hozhat. A beavatkozások keretében a többségi önkormányzati tulajdonú épületek, önkormányzati ingatlanok, infrastrukturális létesítmények, önkormányzati intézmények

energiahatékonyság javítása és a megújuló energiaforrások részarány növelése, valamint a helyi alkalmazkodás megtervezésének és végrehajtásának támogatása történik meg.

Az intézkedésben megjelent új támogatható tevékenységre, a fürdők energetikai fejlesztésére a vármegye 1.414.723.926 Ft többlettámogatást kapott. Erre a forrásra a Fővárosi Kormányhivatal országos nyilvántartása alapján engedélyezett gyógyfürdők (Komárom) és a Magyar Turisztikai Ügynökség „Turizmus 2.0” stratégiájában nevesített településeken működő fürdők fenntartói pályázhatnak épületenergetikai célú - energiahatékonysági és megújuló energiafelhasználás kiterjesztésére vonatkozó – korszerűsítési szándékkal. A fejlesztéssel érintett fürdők:

Esztergom: országos, meghatározó egészségturisztikai település

Komárom: nemzetközi regionális, kiegészítő egészségturisztikai település

Tatabánya: térségi, meghatározó egészségturisztikai település

Tata: térségi, kiegészítő egészségturisztikai település

A területi szereplő a fejlesztési forrást a két kiemelt város által elérhető TOP_Plusz 2.1.2 és 2.1.6 intézkedésben (Tatabánya, Esztergom részére a forrás 59 %-a 65-35 % arányban), valamint a TOP_Plusz 2.1.1 és 2.1.4 intézkedésekben elsődlegesen a komáromi tengely és hídfőváros térségében (64,5 %), másodlagosan a városhálózati csomópont és városeggyüttes térségében (28,5 %) kívánja felhasználni a felmerülő fejlesztési szükségletek függvényében. Ezen többletforrás kizárólag a felhívásban szereplő fürdők energetikai fejlesztéseire fordítható.

Esztergom fenntartható város kérelmét, nevezetesen, hogy nem kíván fürdőfejlesztést megvalósítani (az erre tervezett forrás a TOP_PLUSZ-6.2.1 -fenntartható versenyképes városfejlesztés - felhívásra került átcsoportosításra) 2024.07.23-án továbbítottuk az Irányító Hatóság felé. A forrásátcsoportosítás az irányító Hatóság 2024.10.30-án kelt kimutatásában már átvezetésre került.

Elsődlegesen támogatásban részesülő települések:

Fejlesztési célterület	Településdifferenciálási szempont 1.	Településdifferenciálási szempont 2.	Településdifferenciálási szempont 3.
Komáromi tengely és hídfőváros térség	a járásszékhely városok (fürdőfejlesztés esetében a komáromi járás székhelye)	1000 fő alatti községek, melyekre készültek SECAP tervek (fürdőfejlesztések esetében nem releváns)	mikrotérségi központok, melyekre készültek SECAP tervek (fürdőfejlesztések esetében nem releváns)
Városhálózati csomóponti térség és városegyüttes	a célterület városai	Olyan település, amely energetikailag nem megújított nevelési intézményi és polgármesteri hivatali épületet kíván korszerűsíteni, és a településre készült SECAP terv.	
Esztergomi tengely és hídfőváros térség	az esztergomi járás 2500 fő feletti községei, melyekre készültek SECAP tervek (fürdőfejlesztések esetében nem releváns)		

A vármegyei önkormányzat kombinált (visszatérítendő és nem visszatérítendő támogatások kombinációja) energetikai fejlesztésekre nem allokált forrásokat. Amennyiben a TOP PLUSZ 2.1.3 intézkedésre is kerül forrás allokálásra, azt a területi szereplő a TOP PLUSZ 2.1.1-es intézkedésnél megfogalmazott településdifferenciálási szempontokat kívánja alkalmazni.

5.4. Gondoskodó vármegye

5.4.1. Vármegyei és térségi fejlesztések

Az ESZA források felhasználása a 2021-27-es fejlesztési időszakban történhet lakosságárányosan, ezzel biztosítva a források méltányos elosztását. Az ESZA források esetében a vármegye egy védett keretet is kíván létrehozni, a többi programot ezen felül kívánja támogatni. A kiírások esetében előnyben részesíthetők az együttműködést erősítő, konzorciumban megvalósuló pályázatok, amelyben a résztvevők helyi szinten vagy vármegyei szinten működnek együtt.

A 3. prioritás – a helyi és térségi közszolgáltatások - 3.1.3. Helyi humán fejlesztési kerete és a megyei foglalkoztatási együttműködések keretei (3.1.1.) csökkentésre kerültek, és ez a forráshányad átemelődött az ERFA keretekbe, annak érdekében, hogy külön intézkedésben kaphasson jelentősebb fejlesztési forrást közoktatás. Az átalakítás az Európai Bizottsággal és az ágazati minisztériummal egyeztetetten történt minden megyére kiterjedően egyenlő tematika, módszertan mentén.

A) Foglalkoztatási együttműködések (TOP_Plusz 3.1.1)

Az intézkedés – építve az előző programozási időszakban a TOP forrásaiból finanszírozott foglalkoztatási együttműködések tapasztalataira – támogatja a vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések a munkaerő-kereslet és kínálat vármegyei szintű összehangolása érdekében. A tevékenységre tervezett vármegyei keret: 2.417.021.310 Ft.

B) Helyi humán fejlesztések (TOP_Plusz 3.1.3.)

A felhívás támogatja a vármegyei esélyteremtő paktumok intézkedéseinek megvalósítását, közösségfejlesztő és identitáserősítő programok megvalósítását. Az intézkedés keretében lehetőség nyílik a vármegyei szolgáltatásihiányokra reflektáló közösségépítési, szemléletformálási, identitásmegőrzési-erősítési tevékenységek megvalósítására kiemelten a hátrányos helyzetű célcsoportokra fókuszálva.

Elsődlegesen támogatásban részesülő települések:

Fejlesztési célterület	Településdifferenciálási szempont 1.	Településdifferenciálási szempont 2.
Komáromi tengely és hídfőváros térség	a komáromi járás 2000 fő feletti települései	a kedvezményezett járás települései, kiemelten a KEM TrT térségi együttműködések egyedi övezetébe sorolt települései és a mikrotérségi központok
Városhálózati csomóponti térség és városeggyüttes	KEM TrT térségi együttműködések egyedi övezeteibe sorolt települései	tatabányai, tatai és oroszlányi járás 5000 fő alatti települései
Esztergomi tengely és hídfőváros térség	esztergomi, dorogi és tatabányai kistérség települései	

C) Szociális városrehabilitáció (ESZA)

A megyében három város számára célozható meg a TOP_Plusz-3.1.2 intézkedés ERFA forrása. Az elmúlt időszakban ebből kettőben jelentős fejlesztések kezdődtek, melyek a települések sajátforrásait is nagymértékben igénybe vették. A 2021-27 közötti időszakban ezen városok a várhatóan folytatják tovább a támogatható ESZA tevékenységeket, és várhatóan a külterületi lakott helyek, puszták felzárkóztatása is megkezdődik.

Elsődlegesen támogatásban részesülő települések:

Fejlesztési célterület	Településdifferenciálási szempont 1.
Komáromi tengely és hídfőváros térség	a térség városai
Városhálózati csomóponti térség és városeggyüttes	a járásszékhely városok

Esztergomi tengely és hídfőváros térség	a vármegye nem tervez a térségben fejlesztéseket támogatni
---	--

5.4.2. Helyi és térségi közszolgáltatások (ERFA)

A) Gyermekeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése (TOP_Plusz 3.3.1.)

A települések támogatásakor két elv érvényesül a 2021-27-es programozási időszakban. A városok esetében a koncentráció és racionalizáció elve, vagyis a már meglévő szolgáltatások optimalizációját kell elvégezni (pl. a szétszórt telephelyek összehangolását, az egyes intézmények és szolgáltatásaik elérhetőségének javítását). A másik elv a kisebb településekre, községekre alkalmazandó addíció, kiegészítés elve. A községek többségében az alapszolgáltatás nem hiányos, azonban a minőségével problémák vannak, így ezeken a településeken elsődlegesen a minőségi fejlesztéseket célzó projektek támogatandók. Az elmúlt időszak bölcsődei férőhely bővítési programja lassan lezárul a vármegyében. Jelentős viszont az óvodai ellátás körülményeinek javítása iránti igény, mind az épületállomány, mind az eszközellátottság terén, különösen a vármegye délkeleti, a fővárosi agglomeráció által már elért településeken. Köznevelési fejlesztések esetében az állami fenntartású intézmények támogatandók. A vármegye a bölcsődék, óvodák esetében az önkormányzati tulajdonú intézmények korszerűsítésében, a hiányzó kapacitások kiépítésében elkötelezett.

Elsődlegesen támogatásban részesülő települések:

Fejlesztési célterület	Településdifferenciálási szempont 1.	Településdifferenciálási szempont 2.
Komáromi tengely és hídfőváros térsége	kedvezményezett járás 1500 fő alatti községei	a komáromi járás városai
Városhálózati csomóponti térség és városegyüttes	a tatabányai járás települései és székhely városa	a tatabányai járás nemzetiségi községei
Esztergomi tengely és hídfőváros térsége	a dorogi kistérség községei	az esztergomi járás városai

B) Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése (TOP_Plusz 3.3.2)

Célja a szolgáltatások színvonalának és a munkafeltételek minőségének javítása korszerű infrastruktúra-fejlesztéssel és eszközbeszerzéssel, annak érdekében, hogy az érintett településeken, minden lakos számára hozzáférhetővé váljanak a megfelelő infrastrukturális ellátottsággal rendelkező egészségügyi intézmények szolgáltatásai.

A beavatkozás a társadalmi leszakadás mérséklése érdekében, a családokról, gyerekekről, fogyatékosokról, az időskorúakról, szenvedélybetegekről, és hajléktalan emberekről gondoskodó szociális alapellátások és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális feltételeinek fejlesztését is támogatja.

A szociális programok támogatása esetében fontos szempont, hogy a megvalósuló program kapcsolódjon a vármegye fejlesztési céljaihoz és a már futó felzárkózási és esélyegyenlőségi programjaihoz.

Elsődlegesen támogatásban részesülő települések:

Fejlesztési célterület	Településdifferenciálási szempont 1.	Településdifferenciálási szempont 2.
Komáromi tengely és hídfőváros térség	a komáromi járás városai	a kedvezményezett járás 2000 fő alatti községei
Városhálózati csomóponti térség és városeyüttes	a célterület városai	A célterület 1000 -2000 fő közötti vidéki tájakba tartozó települései
Esztergomi tengely és hídfőváros térség	az esztergomi járás 2500 fő feletti községei	

C) Köznevelési infrastruktúra fejlesztése (TOP_Plusz 3.3.3)

A köznevelési infrastruktúra fejlesztésére 2 358,74 millió Ft került meghatározásra a vármegyének.

A forrás felosztása – tekintettel a forrásfelhasználási módjaira - az ITP 4.4.3 pontjában került kifejtésre.

5.5. Versenyképes vármegye

5.5.1. Helyi gazdaságfejlesztés

A helyi gazdaságfejlesztési fókuszpontok megvalósulását alapvetően a városokra és mikrotérségi központokra kívánja koncentrálni a vármegye. A helyi gazdaság fejlesztés kezdeményezései között az ipari parki, iparterületi fejlesztések mellett létesülhetnek, megújulhatnak helyi termékek kereskedelmét elősegítő helyi piacok, agrárlogisztikai központok és a közétkeztetést szolgáló intézmények is. A vármegye csak két földrajzi célterületen tervez ilyen fejlesztéseket, a városhálózati csomóponti térségben és a komáromi tengely és hídfőváros térségében. Döntően a meglévő ipari parkokhoz kapcsolódó inkubációt, infrastruktúrafejlesztést, a közétkeztetésnél a nagyobb adagszámú konyhákat, az ellátás leromlott tárgyi feltételeinek javítását preferálja. Az ipari parki korlátozás a vidéki térségek környezeti gazdagságának megőrzését is célozza, hiszen a környezetileg értékes vidéki területek ipari kitettséget ezzel a vármegye nem növeli.

Elsődlegesen támogatásban részesülő települések az intézkedésben:

Fejlesztési célterület	Településdifferenciálási szempont 1.	Településdifferenciálási szempont 2.	Településdifferenciálási szempont 3.
Komáromi tengely és hídfőváros térsége	járásszékhely városok	van működő ipari park a településen (iparterületi, ipari park fejlesztéseknél)	a kedvezményezett járás mikro térségi központjai (közétkeztetés esetében)
Városhálózati csomóponti térség és városeyüttes	járásszékhely városok	van működő ipari park a településen (iparterületi, ipari park fejlesztéseknél)	

Esztergomi tengely és hídfőváros térsége	nem tervez a vármegye forrást allokálni a célterületre
--	--

5.5.2 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése

A vármegye közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése alapvetően a Magyar Közút Nonprofit Zrt. által prioritásként megjelölt útfejlesztéshez igazodik, melyet egyeztet a vármegyei önkormányzattal, figyelembe véve a vármegyei tervekben szereplő célokat, prioritásokat is. Az utak állapota a vármegye nagy részén fejlesztésre szorul.

A forrás felosztása – tekintettel a forrásfelhasználási módjaira - az ITP 4.4.2 pontjában került kifejtésre.

5.5.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés

A turisztikai fejlesztések esetében a községek és a városok fejlesztési igényei eltérnek. A turisztikában a városokban koncentrált fejlesztések a nagyobb hatás kifejtése érdekében előnyben részesítendő, preferált a korábban kialakított turisztikai attrakciókra (pl. látogatóközpontok, múzeumok) történő ráfűzés, azok továbbfejlesztése a komplex kínálat kialakítása a fenntarthatóság érdekében. A TOP_Plusz 6.1.3 intézkedésben preferált a tematikus kínálatok kialakítása, az ezt erősítő kerékpárutak és infrastruktúrájuk, valamint az azok mentén elérhető, az adott térség, település múltját, értékeit bemutató, rövidebb időtöltést igénylő helyszínek fejlesztése. A vármegyében hangsúlyos fejlesztési cél az öko- és aktív turisztikai fejlesztések támogatása, az elsősorban itt élők rekreációs igényeinek a kielégítését szolgáló kisebb fejlesztések a kulturális vonzerőre felfűződő kínálatbővítés, a víziturisztika fejlesztése a természetes vizeken a területfejlesztési program prioritásának megfelelően. Hangsúlyos az együttműködések jelentősége, nem csak a méretgazdaságosság, hanem a párhuzamosságok, egymást gyengítő hatások kiszűrése, megelőzése érdekében. Ebben az intézkedésben is felértékelődik a város-vidék kapcsolat, a térségi szemlélet. A tervezett beavatkozások a turisztikai fogadó-infrastruktúra fejlesztését célozzák meg. Ezek jelenthetik a már meglévő attrakciók további funkcióbővítését, illetve új attrakciók létrehozását. Az egyes tematikus turisztikai fejlesztéseket a gyalogos, kerékpáros, vízi és lovas jármódokat magában foglaló aktív turisztikai fejlesztések tovább színesíthetik.

A turisztikai intézkedésben (TOP_Plusz-6.1.3) a vármegye azokat a kerékpáros beruházásokat támogatja, melyek új kapcsolatot teremtenek az EuroVelo 6-val és a SacraVelo turisztikai kerékpárral, miközben borkultúrához kapcsolódó épített és kulturális örökséget fűznek fel az esztergomi tengelytérségben.

Elsődlegesen támogatásban részesülő települések a TOP Plusz_1.1.3 intézkedésben:

Fejlesztési célterület	Településdifferenciálási szempont 1.	Településdifferenciálási szempont 2.	Településdifferenciálási szempont 3.
Komáromi tengely és hídfőváros térsége	a térség városai	1000 fő alatti községek	

Városhálózati csomóponti térség és városegység	az Által-ér mente komplex turisztikai térség városai	a Budapest környéke turisztikai térség ebbe a térségbe tartozó települései	a Tatai járás 2000 főt meghaladó lakosú községei
Esztergomi tengely és hídfőváros térsége	a Duna-mente komplex turisztikai térség városai, és a komplex térségben lévő Esztergomi járásához tartozó községek	a szelíd turizmus térségben lévő községei, ahol a kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma meghaladta 2019-ben az 1000 főt.	a Duna mente turisztikai térség tengelytérségbe tartozó, valamint a KEM Stratégiai Programban 2021-27 közötti időszakra tervezett kerékpárutakkal érintett települések között szereplő községek (csak a kerékpárutas fejlesztésekre vonatkozó szempont)

A vármegyei önkormányzat a források egy részét, mint kiemelt kedvezményezett kívánja megvalósítani, tekintettel a forrásfelhasználási módra az a 4.4.1 fejezetben került kifejtésre.

5.5.4 Aktív turizmus fejlesztése

Tehtettel a forrásfelhasználási módra az intézkedés a 4.4.1 fejezetben került kifejtésre

6. A Területspecifikus Kiválasztási Kritériumok szükségessége és kapcsolata az ITP 2021-27 dokumentummal

A **területspecifikus kiválasztási kritériumok** biztosítanak a **projektértékelési szempontrendszerhez elvi keretet**, így elsősorban a vármegyei tervezésben érvényesített specifikumait kell, hogy **tükrözzék** a TOP Plusz forrásainak vármegyei felhasználása során, továbbá **a megyei koncepcióból és programból, valamint az ITP 2021-27 területi tervezési szempontból meghatározott céljainak, célterületeinek prioritizálását** szükséges biztosítani.

a) Eljárásrend

Az elfogadott operatív program szövege szerint a végrehajtás kerete a TKR (területi kiválasztási eljárásrend), melynek szabályait a 256/2021 (V.18.) Korm. rendelet rögzíti.

29. § (1) A területi szereplő

b) kidolgozza az integrált területi programszintű kiválasztási kritériumokat, figyelembe véve a programban és az e rendeletben meghatározott horizontális követelményeket,

c) véleményezi a területi kiválasztási eljárásrendben meghirdetésre kerülő felhívás tervezetét, és meghatározza a területi értékelési szempontokat,

(2) A területi szereplő a fővárosi önkormányzat és a vármegyei önkormányzat.

75. § (1) Ha a területi kiválasztási eljárásrenddel érintett felhívásra kizárólag egy területi szereplő, az általa vezetett konzorcium vagy olyan közvetlenül vagy közvetve állami vagy önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaság nyújthat be támogatási kérelmet, amelyben a területi szereplő többségi tulajdonnal rendelkezik, – a 76. § (1) bekezdése kivételével – a kiemelt kiválasztási eljárásrendre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(2) Ha a területi kiválasztási eljárásrenddel érintett felhívásra nem kizárólag a területi szereplő vagy az általa vezetett konzorcium nyújthat be támogatási kérelmet, a standard kiválasztási eljárásrendre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(3) Ha a területi kiválasztási eljárásrenddel érintett felhívás fenntartható városfejlesztési eszköz megvalósítására irányul és arra a területi szereplő integrált területi programjában kijelölt város, várostérség települése vagy többségi tulajdonukban álló gazdasági társaság nyújthat be támogatási kérelmet, – a 76. § (1) bekezdése kivételével – a kiemelt kiválasztási eljárásrendre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(4) Ha a területi kiválasztási eljárásrenddel érintett felhívás fenntartható városfejlesztési eszköz megvalósítására irányul és arra a (3) bekezdésben meg nem határozott támogatást igénylő nyújthat be támogatási kérelmet, a standard kiválasztási eljárásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy

a) döntés-előkészítő bizottságot nem kell összehívni,

b) a benyújtott támogatási kérelmeket az irányító hatóság felkérésére a területi szereplő integrált területi programjában kijelölt város, várostérség a felhívásban meghatározott területi értékelési szempontok alapján értékeli.

b) Értékelési szempontok meghatározása

TKR eljárásrendben a formai (jogosultsági) és szövegesen értékelendő tartalmi kiválasztási szempontokra az IH tesz javaslatot. Mind a TKR kiemelt és standard eljárásrendben beérkező támogatási kérelmeknek szükséges ezen kritériumoknak való megfelelés, melyek biztosítják a támogatási kérelem szakmai megfelelőségét. TKR standard eljárásrend esetén – ahol a formai (jogosultsági) és szövegesen értékelendő tartalmi kiválasztási szempontoknak megfelelt támogatási kérelmek között rangsorolni szükséges - a pontozásos kiválasztási kritériumokra a területi szereplők (vármegyék és Budapest Főváros Önkormányzata) tesznek javaslatot ITP útmutató szerint az illetékességükben lévő felhívásokra vonatkozóan. A Fenntartható Városfejlesztési eszköz keretében megnyíló TKR standard felhívások esetében a résztvevő városok / várostérségek határozzák meg a részletes területi szempontokat (pontozás).

c) Értékelési módszertan

A hiánypótolható és nem hiánypótolható jogosultsági szempontokat a közreműködő szervezet vizsgálja, az egyes szempontok teljesítésével történhet meg a projekt jogosultsági befogadása.

A tartalmi értékelés szövegesen értékelendő és pontozásos szempontok útján történik meg:

A szövegesen értékelendő tartalmi kiválasztási szempontok a támogatási kérelmek szakmai tartalmának megfelelését biztosítják kétfajta módon:

- A legfontosabb szakmai elvárásokat tartalmazó szempontok „nem megfelelt” minősítése a támogatási kérelmek elutasítását vonja magával.

- A „részben megfelelt” értékelések esetében szakmai feltétel kerül előírásra, amely biztosítja az adott körülmény javítását.
- A szöveges szempontok a megfelelt / részben megfelelt / nem megfelelt / minősítések mellett pontozást is jelentenek az alábbiak szerint.
  - o megfelelt – 1 pont
  - o részben megfelelt - 0,5 pont
  - o nem megfelelt - 0 pont

A támogathatósághoz elvárás, hogy a szövegesen értékelendő kiválasztási szempontok (általános és felhívásspecifikus együtt) összesen adható pontszámának legalább 50%-os mértékét elérje a támogatási kérelem által elért pontszám. Amennyiben nem éri el ezt a mértéket, úgy a támogatási kérelem nem támogatható.

Az általános és felhívás-specifikus szövegesen értékelendő releváns kiválasztási szempontok értékelése során elért pontszám 35% részpontszámként jelenik meg a területspecifikus mellékletben elérhető összpontszámon belül a vármegyék által meghirdetett TKR standard felhívásokban. Pontozásos értékelésre kizárólag a szakmai támogathatósági elvárásoknak feltételekkel vagy feltételek nélkül megfelelő projektek kerülnek

Kiválasztási kritériumok felépítése és szerkezete

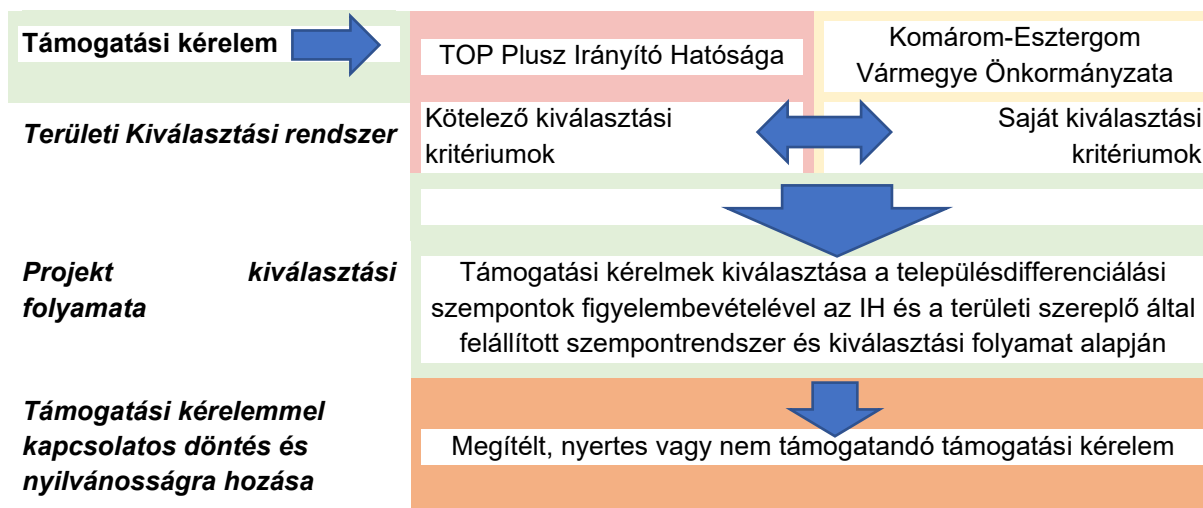
I. Általános kiválasztási kritériumok:

- Általános formai kiválasztási kritériumok (valamennyi felhívás esetén kötelezően alkalmazandó szempontok)
- Általános tartalmi kiválasztási kritériumok (valamennyi felhívás esetén kötelezően alkalmazandó tartalmi értékelési szempontok)
  - o szövegesen értékelendő tartalmi értékelési szempontokkal
  - o melyet minden felhívás esetében kiegészít 4, előnyben részesítést biztosító értékelési szempont az alábbi kategóriákban. Az előnyben részesítő szempontoknál elért nem megfelelt, vagy részben megfelelt értékelés sem azonnali elutasítást, sem támogatási feltétel előírását nem vonja magával.
    - szinergia
    - integráltság
    - szakmai indokoltság
    - költséghatékonyság

II. Felhívásspecifikus kiválasztási kritériumok:

- Felhívásspecifikus formai kiválasztási kritériumok, tartalmazva a kötelező elemeket, valamint kiegészülve a felhívásspecifikus formai kritériumokkal.
- Felhívásspecifikus tartalmi kiválasztási kritériumok, amelyek az általános tartalmi kiválasztási kritériumokat egészítik ki az egyes felhívások sajátosságai szerint, határozzák meg a felhívás esetében releváns előnyben részesítő szempontokat.
- Területspecifikus pontozásos kiválasztási kritériumok (területi szereplő vagy FVS város/várostérség által meghatározott szempontok a versenyeztetéssel járó, standard felhívások esetében)

A TOP Plusz Monitoring Bizottság által elfogadott „Általános kiválasztási kritériumokat” és „Felhívásspecifikus kiválasztási kritériumokat” az ITP 1. számú függeléke tartalmazza

6. ábra a területi kiválasztási kritériumok helye a döntéshozatalban

6.1. A felhívás és a kiválasztási eljárásrend

A 2021-2027-es időszakban az uniós támogatások felhasználásának rendjét a **256/2021 (V.18) Korm. rendelet** határozza meg. A rendelet alapján a felhívásban **területi program esetén területi kiválasztási eljárásrendet** kell meghatározni. Az irányító hatóság az integrált területi programok és a területi szereplők adatszolgáltatása alapján készíti el az éves fejlesztési keret elfogadására irányuló javaslatot. A felhívás keretösszege ötmilliárd forintnál akkor lehet kevesebb, ha a támogatási kérelmek kiválasztása területi kiválasztási eljárásrend alkalmazásával történik.

A felhívás tervezési folyamata a következő lépésekből áll:

Az irányító hatóság a **felhívástervezetet** a szakpolitikai felelős – területi program esetén a területi szereplő – bevonásával, a szakmai koncepció, a jogszabályok, az éves fejlesztési keret és a felhívás sablon alapján készíti el. Az irányító hatóság biztosítja a felhívásnak a programhoz való illeszkedését, továbbá az elszámolhatósági, a költséghatékonysági, az adminisztratív terhek csökkentésére és az egységes eljárásrendi megoldások alkalmazására irányuló szempontok érvényesítését.

A **meghirdetés** fázisának első lépéseként az irányító hatóság a felhívástervezetet megküldi a miniszter részére. A miniszter társadalmasításra bocsátja a tervezet, amit az erre érkező észrevételek figyelembevételével véglegesít. Ezt követi a minőségbiztosítás, aminek fókuszában az éves fejlesztési kerettel, a hazai és uniós jogszabályokkal, a miniszter által kiadott dokumentumsablonokkal, az állami támogatási szabályokkal és az adott program, illetve más program kapcsolódó felhívásával való összhangjának vizsgálata áll. Ezt követően a miniszter közzéteszi a felhívást a palyazat.gov.hu oldalon.

Az irányító hatóság szükség módosítja a felhívást, ezt követően szintén kötelező eljárás a minőségbiztosítás végrehajtása.

Az irányító hatóság a támogatási kérelem benyújtására nyitva álló határidő vége előtt a felhívást felfüggesztheti, illetve le is zárhatja abban az esetben, ha a felhívás keretösszege kimerül, vagy annak kimerülése előre jelezhető, valamint, ha szakmailag indokoltnak érzi.

6.2. Támogatási kérelem benyújtásának folyamata

Első lépésként a támogatást igénylő **támogatási kérelmet nyújt be** az irányító hatósághoz.

Az irányító hatóság a támogatási szerződés hatálybalépését megelőzően **helyszíni szemlét** rendelhet el a támogatási kérelemben rögzített adatok ellenőrzése érdekében. A helyszíni szemlén az irányító hatóság által megbízott, legalább két főnek részt kell vennie, a szemléről jegyzőkönyv is készül.

Ezt követi a **jogosultság ellenőrzése**, aminek keretében, ha a támogatási kérelem nem felel meg jogosultsági szempontoknak - valamint a hibák és hiányosságok pótolhatók -, az irányító hatóság hiánypótlásra hívja fel a támogatást igénylőt.

6.3. A döntés-előkészítés folyamata

A 256/2021. (V.18.) Kormányrendelet felhatalmazása alapján a 75. § (2) bekezdése szerint az irányító hatóság döntés-előkészítő bizottságot hív össze a támogatási döntés megalapozása érdekében. A döntés-előkészítő bizottság az irányító hatóság és a területi szereplő által delegált egy-egy tagból áll.

Az irányító hatóság felkérésére tagot delegál a döntés-előkészítő bizottságba az a gazdaságfejlesztési zóna komplex fejlesztéséért felelős kormánybiztos, akinek a feladatkörébe tartozó zónát a támogatási döntés érintené. A bizottság tagja továbbá az alap- és középfokú köznevelési intézményekhez kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések megvalósítására irányuló felhívás esetén az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz 2. prioritásának szakpolitikai felelőse.

Csak az a támogatási kérelem támogatható, amelyet a területi szereplő képviselője is támogatásra javasolt. A területi szereplő képviselője a döntés-előkészítő bizottságban a területi szereplő közgyűlése határozatában hozott döntési javaslatot képviseli.

Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzatának döntés-előkészítési tevékenysége kiterjed az ITP összeállítására, előzetes elfogadására és módosításának kezdeményezésére, a pályázati felhívások véleményezésére, a területi értékelési szempontok meghatározására, illetve a döntés-előkészítési tevékenysége során az Irányító Hatóságtól, a Közreműködő Szervezettől és a Kedvezményezettektől adatot és tájékoztatást kérhet.

A döntés-előkészítési tevékenység célja, hogy a tervezés során azonosított fejlesztési igények becsatornázzhatók legyenek a támogatási rendszerbe, Komárom-Esztergom Vármegye Közgyűlése elé olyan megalapozott döntési javaslatok kerüljenek, amelyek megfelelnek mind a vármegyei területi tervek elvárásainak, mind a pályázati felhívások előírásainak.

A közgyűlési előterjesztések előkészítése során az egyes támogatási kérelmek és az azokhoz kapcsolódó szakmai értékelések kerülnek feldolgozásra, a döntéshozó felé ismertetésre kerül a támogatási kérelmek szakmai tartalma, tervezett tevékenységei, költségigénye, indikátorvállalása, szakmai értékelése.

A döntés-előkészítési feladatot a Komárom-Esztergom Vármegyei Önkormányzati Hivatal és annak elkülönült szervezeti egysége a Területfejlesztési Projektkoordinációs és Vidékfejlesztési Főosztály végzi. A szervezet kialakítása a személyi és szervezeti

összeférhetlenségi szabályok figyelembevételével történt. A döntéselőkészítést végző munkatársak több mint 5 éves területi tervezési és EUS-s projektmenedzseri tapasztalatokkal rendelkeznek. A tevékenység ellátásának felelőse a vármegyei jegyző.

6.4. A döntéshozatal folyamata

A 256/2021. (V.18.) Kormányrendelet felhatalmazása alapján a döntés-előkészítő bizottság összehívását, működését, tagjait az irányító hatóság által kiadott ügyrendben kell meghatározni. A Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzatának tevékenysége kiterjed a területi kiválasztási eljárásrendben elbírálendő támogatási kérelmekről szóló döntés-előkészítési bizottsági (DeB) ülésen szavazati joggal való részvételre. A döntéshozatal kizárólagosan a Komárom-Esztergom Vármegye közgyűlésének hatásköre. A vármegyei közgyűlés zárt ülésen, egyszerű többséggel dönt a támogatási kérelmek előzetes támogathatóságáról. A vármegyei közgyűlés a közgyűlés elnökét delegálja a DeB-be, gondoskodik helyetteséről, póttag személyében. A közgyűlés delegáltját köti a közgyűlés döntése, álláspontja.

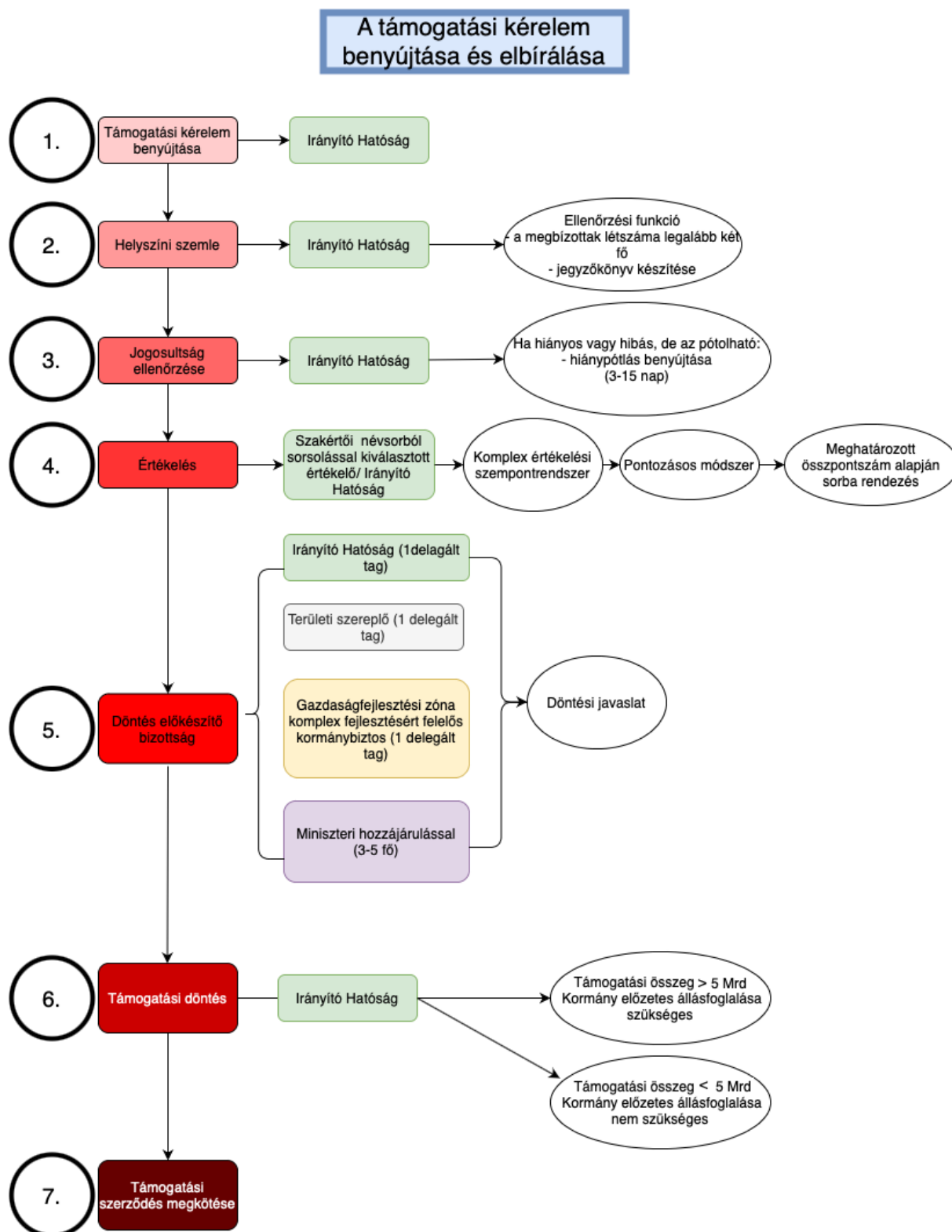
A testület döntése nem nyilvános, kiközlése csak a támogató döntés meghozatala és közzététele után lehetséges.

A döntéshozatali folyamat során kiemelten érvényesülnek a 256/2021. (V. 18.) Kormányrendelet személyi és szervezeti összeférhetlenségi szabályai. A közgyűlés tagjai minden évben egyszer összeférhetlenségi és titoktartási nyilatkozatot tesznek, a vagyonynyilatkozat tétel mellett. Ezen túl az összeférhetlenség minden támogatási döntéshozatalakor vizsgálatra kerül, az esetlegesen érintett személyek nem vehetnek részt a szavazáson.

A döntéshozatal előtt a vármegyei önkormányzat biztosítja a tagjainak a támogatási kérelmekbe való betekintés jogát, azzal, hogy a dokumentumokról sem papíralapú, sem digitális másolat nem készíthető.

Ha a támogatási kérelmet nem csak a területi szereplő vagy a többségi tulajdonában lévő gazdasági társasága jogosult benyújtani, a programfelelős Irányító Hatóság a döntés megalapozása érdekében döntés-előkészítő bizottságot hív össze, melynek a vármegyei közgyűlés által delegált személy is tagja. Egy projekt kizárólag akkor támogatható, ha az Irányító Hatóság és a területi szereplő által delegált tag is támogatja azt.

A támogatási kérelemről az irányító hatóság az összesített értékelő táblázat, vagy – döntés előkészítő bizottság összehívása esetén- döntési javaslat alapján dönt. A támogatási döntés kötelezettségvállalásnak minősül, ami az irányító hatóság fizetési kötelezettség vállalására irányuló írásbeli intézkedése.

7. ábra: A támogatási kérelem benyújtásának és elbírálásának folyamatábrája

6.5. Komárom-Esztergom vármegye által alkalmazott területspecifikus kiválasztási kritériumok

Komárom-Esztergom vármegye az 1658/2021.(IX.24.) **Korm. határozat** alapján meghatározott Integrált Területi Program forráskeretének felhasználásához az alábbi saját területspecifikus kiválasztási kritériumokat kívánja figyelembe venni és elfogadásra előterjeszteni a Monitoring Bizottság felé.

A területi szereplő (Komárom-Esztergom vármegye) által választott területspecifikus kiválasztási kritériumok:

Sorszám	Kritérium megnevezése	Tartalmi magyarázat
1.	Hozzájárulás a vármegyei területfejlesztési koncepció és program prioritásaihoz	<p>A kiválasztás kritériuma, a vármegye területfejlesztési programjához és az adott témában megjelenített indikátorokhoz való hozzájárulás.</p> <p>A kritérium célja, hogy a beérkezett pályázatok esetében megvizsgálja, hogy mennyiben járulnak hozzá a területfejlesztési program prioritásainak – illetve az azokban megfogalmazott célkitűzések megvalósulásához.</p> <p>A vizsgálat során kiemelt szempont, hogy az integrált szemléletet alkalmazva, a pályázat több prioritás megvalósulását is segítse.</p> <p><u>Illeszkedés a TOP Plusz intézkedésekhez</u> (mely pályázatok/kiírások esetében vizsgálandó szempont):</p> <p>horizontális szempont, minden támogatási kérelem esetén vizsgálandó</p> <p><u>Vizsgálati szempont/Kérdés:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - A megvalósítandó projekt közvetlenül és/vagy közvetetten hány vármegyei területfejlesztési stratégiai prioritáshoz kapcsolódik? (db)
	A vármegyei klímacélok megvalósításához való hozzájárulás	<p>A kiválasztási kritérium értelmében az értékelésben előnyt élveznek azok a támogatási kérelmek, amelyek olyan megoldásokkal próbálják a települési / térségi szükségleteket kielégíteni, amelyeknek a környezeti hatása elhanyagolható.</p> <p><u>Alaphelyzet:</u> A vármegye páratlanul gazdag kulturális, épített, környezeti és táji értékekben. A (globális) éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében szükséges a hosszú távú gondolkodás és a fenntartható fejlődés szemlélet alkalmazása, ami által a vármegye képes a leghatékonyabb módon megőrizni és hasznosítani értékeit, illetve erőforrásait. A vármegye területén számos ipari örökség található és a korábbi ipari termelés okozta környezetszennyezés is rontja bizonyos települések életminőségét.</p> <p><u>Cél:</u> A kritérium célja, hogy olyan pályázatok valósuljanak meg, amik klímasemleges megoldásokkal operálva, a fenntarthatósági szempontok gondolatvilágát terjesztik.</p> <p>A kritérium teljesüléséhez közvetlenül hozzájárulnak az energetikai pályázatok, zöldváros, zöldfalú fejlesztések, továbbá a közlekedésből származó negatív externáliák miatt a közútfejlesztések is.</p> <p>A kritérium további célja a klímastabilitást és közjólétet célzó kék- és zöldinfrastruktúra fejlesztéseket támogatása, amelyekben komplex tájgazdálkodás, illetve a vízgyűjtő személete érvényesül.</p>

2.		<p>A pályázatok vizsgálatánál fontos szempont, hogy hozzájárulnak-e a fenntartható települési gazdálkodás elősegítéséhez, a települési és térségi megújuló energiatermelési kapacitás bővítéséhez, valamint a természeti, táji és épített környezet értékeinek megőrzéséhez, valamint ezek fenntartható hasznosításához.</p> <p>A vizsgálati kritérium további célja, hogy támogassa azokat a támogatási igényeket, melyek barnamezős területek rehabilitációjával hozzájárulnak a vármegye településeinek életminőség-javulásához.</p> <p><u>Vizsgálati szempontok/Kérdések:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tartalmaz-e a megvalósítandó projekt klímasemleges megoldásokat? (Igen/Nem) - Tartalmaz-e a megvalósítandó projekt a fenntartható fejlődéshez kapcsolódó szemléletformálást? (Igen/Nem) - A támogatási kérelem/megvalósítandó projekt mennyiben járul hozzá a vármegye klíma céljaihoz? (Egyáltalán nem, Kis mértékben, jelentős mértékben) - Az adott település klímastabilitást célzó erdő- és gyepterület részét képezi-e? (Igen/Nem) - Hozzájárul-e a megvalósítandó projekt a vármegyei tudatos vízgazdálkodáshoz, elősegíti-e a vármegyei vízgyűjtő szemlélet érvényesülését? (Igen/Nem) - A támogatási kérelem segíti-e a települési környezet-minőség és az életminőség javulását barnamezős területek felszámolásával? (Igen/Nem) - A támogatási kérelem tartalmaz-e „smart” – okos város és vidék fejlesztéseket? (Igen/Nem) <p><u>Illeszkedés a TOP Plusz intézkedésekhez (mely pályázatok/kiírások esetében vizsgálandó szempont):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás - Helyi gazdaságfejlesztés, helyi és térségi turizmus, aktív turizmus fejlesztése - Településfejlesztés, települési szolgáltatások - Fenntartható városfejlesztés - Önkormányzati energetikai beavatkozások - Városrehabilitáció - Vármegyei fejlesztések ESZA Plusz elemei - helyi és térségi közszolgáltatások
3.	<p>Hozzájárulás a vármegye gazdaságának diverzifikálásához, növekedéséhez</p>	<p>A kiválasztási kritérium értelmében az értékelésben előnyt élveznek azok a támogatási kérelmek, amelyek hozzájárulnak a vármegye gazdaságának diverzifikálásához, illetve fenntartható fejlődéséhez.</p> <p>Mind a három tengelytérkép esetében a rurális és urbánus térségek gazdasági diverzifikációja támogatandó.</p> <p><u>Alaphelyzet:</u> A vármegyében kiemelkedő a külföldi működő tőkebefektetések mértéke, a transznacionális vállalatok dominanciája miatt viszont jelentős a gazdaság kitettsége. A gazdaság diverzifikációjához kulcsfontosságú a KKV szektor megerősödése, a vállalkozó hajlandóság javítása, valamint a klaszteresedésben, a beszállítói hálózatokban és a mikro- és makrotérségi vállalkozói kapcsolatokban rejlő gazdasági potenciál hatékonyabb kihasználása. A vármegyei agrár- és élelmiszeripar szektor erősítésre szorul. Emellett a</p>

	<p>vármegye nem kívánja az ipari területek növekedését tovább fokozni, így a területfelhasználás kompakt és újrahasznosító szemléletben kell, hogy érvényesüljön. A vármegyében szükség van a szektorok közötti együttműködés fokozására (klaszteresedés és hálózatosodás), a felsőoktatással való kapcsolatok fejlesztésére, valamint a hátrányos helyzetű munkavállalók integrálására. A vármegye turisztikai potenciálja jelenleg is igen magas, azonban kiaknázottsága nem kellő mértékű.</p> <p><u>Célok:</u></p> <p>A közétkeztetéssel foglalkozó tálaló- és főzőkonyhák infrastrukturális korszerűsítése jelentős mértékben hozzájárulhat a kistermelők és családi gazdaságok pozíciójának erősödéséhez, mivel a közétkeztetés biztos felvevőpiacot jelenthet a helyi gazdasági szereplők számára.</p> <p>Az ipari parkok elsősorban a mikro-, kis- és középvállalkozások számára biztosítanak megfelelő gazdasági környezetet. A kritérium célja, hogy azokat a projekteket támogassa, amelyek közvetlenül hozzájárulnak a helyi gazdaság erősítéséhez, illetve a vállalkozói hajlandóság javításához. Az ipari parkok már jelenleg is meghatározó részét képezik a vármegye területfelhasználásának így azok racionális, kompakt szemléletű fejlesztése szükséges.</p> <p>A piacok, inkubátorházak és szolgáltató központok fejlesztése, korszerűsítése szintén a relatíve alacsony vállalkozói hajlandóság javítását célozza, kifejezetten a vármegye periférikusabb térségeiben.</p> <p>A vármegye turisztikai/aktív turisztikai fejlesztése aktív vármegyei koordinációval segíti a vármegye gazdasági diverzifikációját főként a turisztikai térség, természetvédelmi területek, natúrparkok, illetve a városi turizmus területén. A gyógyfürdők turisztikai és energetikai fejlesztései tovább növelik az ágazat egészségmegőrzésben, rekreációban, turisztikában, foglalkoztatásban betöltött szerepét.</p> <p><u>Vizsgálati szempontok/Kérdések:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - A támogatási kérelem támogatja-e a helyi adottságokhoz igazodó termelő, feldolgozó, szolgáltató vállalkozási tevékenységek kibontakozását? (Igen/Nem) - A támogatás milyen mértékben járul hozzá a vállalkozói hajlandóság javításához? (Kis, Közepes, Nagy mértékben) - A támogatási kérelem szolgálja-e a kompakt iparfejlesztés, területhasználat elvét? (Igen/Nem) - A támogatási kérelem segíti-e a hátrányos helyzetű térségek fejlesztését, felzárkózását? (Igen/Nem) - A támogatási kérelem hozzájárul-e a vármegyei gazdaság diverzifikációjához (pl. új kínálatok, szolgáltatások, munkahelyek létesítésével, vállalkozásbővítéssel)? (Igen/Nem) - A támogatási kérelem tartalmaz-e IKT technológiákhoz kapcsolódó fejlesztéseket? (Igen/Nem) <p><u>Illeszkedés a TOP Plusz intézkedésekhez:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Helyi gazdaságfejlesztés, helyi és térségi turizmus, aktív turizmus fejlesztése - Településfejlesztés, települési szolgáltatások - Fenntartható városfejlesztés - Vármegyei fejlesztések ESZA Plusz elemei
--	--

<p style="text-align: center;">4.</p>	<p style="text-align: center;">Hozzájárulás a munkához jutás feltételeinek javításához</p>	<p>A kritérium célja, hogy a beérkezett pályázatok esetében megvizsgálja, hogy mennyiben járulnak hozzá a munkához jutás feltételeinek javításához.</p> <p><u>Alaphelyzet:</u> A vármegye relatív kedvező foglalkoztatási szintjének fenntartása komplex, összehangolt beavatkozást igényel, egyrészt a munkaerő minősége és mobilitása, másrészt a munkaerő-piaci kínálat bővítése, harmadrészt a munkaerő és a munkahely egymásra találása tekintetében.</p> <p><u>Cél:</u> A kritérium célja, hogy olyan projektek valósuljanak meg, amelyek megkönnyítik munkavállalók mobilitását, a térségi és helyi közösségi közlekedés fejlesztése, valamint a gazdasági területek külső és belső megközelíthetőségének javítása, összekapcsolása által. A kritériumban cél, hogy a közlekedés-fejlesztés, amennyiben lehet, ha közvetetten is, de turisztikai célokat is szolgáljon a térségek jobb elérhetőségének biztosítása révén.</p> <p>A kisgyermeket nevelők munkavállalásának támogatása érdekében a kritérium célja azon pályázatok támogatása, amelyek a vármegyében hiányzó óvodai és bölcsődei kapacitások kiépítéséhez, a gyermeknevelést támogató humán fejlesztések és szociális gyermekjóléti szolgáltatások fejlesztése révén járulnak hozzá.</p> <p>A munkaerő-piaci kínálat bővítése szempontjából a kritérium támogatja azon projekteket, amelyek célja a telephelyekkel kapcsolatos infrastrukturális fejlesztés, az alulhasznosított, barnamezős területek újrahasznosítása, funkcióváltásának elősegítése, valamint a turisztikai ágazathoz kapcsolódó munkahelyteremtés, mely jelenleg nagy, kiaknázatlan potenciál a megyében.</p> <p>A kritérium támogatja a foglalkoztatási paktumok létrehozását, amelyek közvetlenül hozzájárulnak a foglalkoztatottság növeléséhez, valamint segíthetik a hátrányos helyzetűek munkaerőpiacra történő be/visszalépését, digitális kompetenciafejlesztését.</p> <p><u>Vizsgálati szempontok/Kérdések:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - A megvalósuló pályázat támogatja-e a kisgyermeket nevelők munkavállalását? (Igen/Nem) - A megvalósuló pályázat hozzájárul-e a gazdasági területekhez kapcsolódó közlekedési szolgáltatások fejlesztéséhez? (Igen/Nem) - A támogatási kérelem támogatja-e a hátrányos helyzetű munkavállalók elhelyezkedését? (Igen/Nem) - A pályázat javítja-e a helyi közlekedési infrastruktúrát, ezáltal segítve a települési és térségi mobilitást? (Igen/Nem) - A támogatási kérelem közvetlenül vagy közvetetten szolgál-e turisztikai célokat? (Nem/ Közvetve igen / Közvetlenül) <p><u>Illeszkedés a TOP Plusz intézkedésekhez:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Helyi gazdaságfejlesztés, helyi és térségi turizmus, aktív turizmus fejlesztése - Településfejlesztés, települési szolgáltatások - Helyi és térségi közszolgáltatások - Vármegyei fejlesztések ESZA Plusz elemei - Fenntartható városfejlesztés
---------------------------------------	---	---

<p style="text-align: center;">5.</p>	<p style="text-align: center;">Hozzájárulás a területi és társadalmi kohézió erősítéséhez</p>	<p>A kritérium bevezetése a vármegyén belüli bárminemű egyensúlytalanságot hivatott kiküszöbölni.</p> <p><u>Alaphelyzet:</u> A vármegyén belül jelentősek a területi különbségek, a vármegye területfelhasználás, településhálózat, közlekedési lehetőségek, társadalom szempontjából mozaikos szerkezetű. A vármegyei területfejlesztési program ezek figyelembevételével alakította ki három stratégiai célterület meghatározásával és tematikus térségekkel (várostérségek, rurális térségek stb.) fejlesztési irányait és programjait.</p> <p>A születéskor várható élettartam növelése kulcsfontosságú, hiszen a megyében ez az érték a fejlettségi szinthez képest alacsony. A kulturális, szabadidő- és sportlehetőségek jelenleg elérhetők, de korlátozottak.</p> <p>A vármegye a klímaváltozás hatásainak kitett, mely erőteljesen hat az emberek életminőségére is. Jelenleg a lakosság fenntartható fejlődéssel kapcsolatos tudásszintje nem kielégítő.</p> <p><u>Cél:</u> A kritérium célja, hogy támogassa az olyan projektek megvalósítását, amelyek hozzájárulnak a térségek közötti kapcsolatok, együttműködések erősítéséhez, a vármegyei és helyi identitás erősítéséhez, a városegységek, mikrotérségi központok térségszervező képességének javításához, gazdaságfejlesztéséhez és diverzifikációjához, valamint a zsugorodó falvak trendjének mérsékléséhez.</p> <p>További cél a város és vidék együttes fejlődéséhez a helyi és vármegyei gazdasági-területfejlesztési, valamint befektetés-ösztönzési intézményrendszer fejlesztése, támogatása is. Az ezzel kapcsolatos vármegyei támogatású intézmények kapacitásuk és profiljuk bővítésével, a tervezéskoordináció megerősítésével még inkább hozzájárulnak a vármegye harmonikus fejlődéséhez.</p> <p>A kritérium azokat a projekteket részesíti előnyben, amelyek gyűjtőpontjában a térségi személetű szolgáltatásszervezések és intézményfejlesztések, a szociális célú városrehabilitációk, (ERFA 9.cikk települések vonatkozásában is) a helyi közösségi, kulturális, sport és szabadidős terek és szolgáltatások-, valamint az egészségügyi és szociális fejlesztések állnak.</p> <p>A hátrányos helyzetű térségekben a korai integrációt elősegíti a gyermeknevelést támogató infrastruktúra fejlesztése. A kritérium célja, hogy olyan fejlesztések valósuljanak meg, melyek elősegítik a társadalmi kohéziót a hátrányos helyzetű települések és térségek területén a gyermeknevelési infrastruktúra fejlesztésén keresztül.</p> <p>A kritérium célja olyan pályázatok támogatása, melyek hozzájárulnak az egészség prevencióhoz és elősegítik az egészséges életvitelt többek között sportrendezvényekkel, sportolási lehetőségek biztosításával, helyi sport és szabadidős terek, szolgáltatások fejlesztésével.</p> <p>A kritérium célja a fenntarthatóság és fenntartható fejlődés szemléletének terjesztése.</p> <p>A kritérium célja, hogy a vármegyében bővüljenek a kulturális lehetőségek, fejlődjön a kulturális infrastruktúra, melyben a vármegye lehetőleg koordináló szerepet kapjon.</p>
---------------------------------------	--	---

	<p>A társadalmi kohézió kiemelten fontos a slumosodott, leromló, hátrányos helyzetű területeken, településeken. A hátrányos helyzetű lakosság épített környezetének fejlesztése mellett szociális, integráló, felzárkóztató jellegű fejlesztések is meg kell, hogy valósuljanak.</p> <p><u>Vizsgálati szempontok/Kérdések:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - A támogatási kérelemhez kapcsolódó infrastruktúra-fejlesztés hozzájárul-e a térségi felzárkóztatáshoz? (Igen/Nem) - A támogatási kérelem hozzájárul-e a közösségi szerepvállalást támogató szolgáltatások és programok szervezéséhez, valamint lebonyolításához? (Igen/Nem) - A támogatási kérelem hozzájárul-e a térség, település egészséges életmódjának és életvitelének terjesztéséhez, fejlesztéséhez? (Igen/Nem) - A támogatási kérelem javítja-e a vármegye és településeinek egészségügyi ellátását? (Igen/Nem) - A támogatási kérelem hozzájárul-e a társadalmi kohézió növeléséhez a hátrányos helyzetű településeken és térségekben a gyermeknevelést támogató infrastruktúra fejlesztésének keresztül? (Igen/Nem) - A pályázat tartalmaz-e fenntarthatósághoz kapcsolódó szemléletformálást? - A pályázat bővíti-e/milyen mértékben bővíti a vármegyei a helyi közösségi-kulturális lehetőségeket, tereket, szolgáltatásokat? - A támogatási kérelem hozzájárul-e a térségi/települési digitális felzárkóztatáshoz? (Igen/Nem) - A támogatási kérelem segíti-e a lakosság digitális kompetencia-fejlődését? (Igen/Nem) <p><u>Illeszkedés a TOP Plusz intézkedésekhez:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás - Helyi gazdaságfejlesztés, helyi és térségi turizmus, aktív turizmus fejlesztése - Településfejlesztés, települési szolgáltatások - Helyi és térségi közszolgáltatások - Vármegyei fejlesztések ESZA Plusz elemei - Fenntartható városfejlesztés - Fenntartható városfejlesztés ESZA Plusz elemei - Szociális célú városrehabilitáció
--	---

7. Az ITP és az FVS városok 2021-27 monitoring és indikátorvállalásai

Az indikátorvállalások közé beemelésre kerültek az FVS városok indikátorvállalásai is.

A vármegyei indikátor értékek nem tartalmazzák a megyei jogú városok által vállalt értékeket, hanem ez utóbbiak a jelen ITP módosítás (6.0) keretében beillesztett táblázatok formájában további értékekkel szerepelnek.

Prioritási tengely	Indikátor		Mértékegység	Mérföldkő 2024	Forrásarányos célérték (2024)	Megye által vállalt mérföldkő (2024)	Célérték 2029	Forrásarányos célérték (2029)	Megye által vállalt célérték (2029)
	Azonosító	Megnevezés							
TOP_Plusz-1	RCO26	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra	ha	7,15	0,36	0,36	67,88	3,72	3,72
TOP_Plusz-1	RRC35	Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság	fő	nem releváns	0	0	143 555	8 451	8 451
TOP_Plusz-1	RCO58	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra	km	21,75	0,65	0,65	408,98	12,51	12,51

TOP_Plusz-1	RCR64	A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói	fő/év	nem releváns	0	0	1 810 794	55 375,00	55 375,00
TOP_Plusz-1	TPO08	A rehabilitált talaj összkiterjedése	ha	<i>törölt indikátor</i>	<i>törölt indikátor</i>	<i>törölt indikátor</i>	<i>törölt indikátor</i>	<i>törölt indikátor</i>	<i>törölt indikátor</i>
TOP_Plusz-1	TPO10	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	db	7	0	0	65	3	3
TOP_Plusz-1	TPO11	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	m ²	0	0	0	76 009	3 345	3 345
TOP_Plusz-1	TPO12	Megvalósított megyei szemléletformáló és tudatosságnövelő programok száma	db	0	0	0	19	1	1
TOP_Plusz-1	TPO35	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	m	<i>törölt indikátor</i>	<i>törölt indikátor</i>	<i>törölt indikátor</i>	<i>törölt indikátor</i>	<i>törölt indikátor</i>	<i>törölt indikátor</i>
TOP_Plusz-1	RCO65	Az új vagy korszerűsített szociális lakások kapacitása	fő	0	0	0	815	0	0
TOP_Plusz-1	TPR09	A projekt keretében integrált területre költözők száma	fő	nem releváns	0	0	123	0	0
TOP_Plusz-1	RCO46	Átépített vagy korszerszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	km	13,35	0,00	0,00	125,48	0,00	0

TOP_Plusz-2	RCO19	Jobb energiahatékonyságú középületek	m ²	39 718,31	728,23	728,23	309 509,11	4 681,87	4 681,87
TOP_Plusz-2	RCR26	Éves primerenergia-fogyasztás	MWh/év	nem releváns	0,00	0,00	46 425,82	702,28	702,28
TOP_Plusz-2	RCR29	Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátások	CO ₂ t/év	nem releváns	0,00	0,00	27 097,70	409,90	409,90
TOP_Plusz-2	RCO22	Megújuló energiát előállító addicionális termelőkapacitás (ebből: villamos energia, hőenergia)	MW	1,84	0,04	0,04	14,30	0,22	0,22
TOP_Plusz-2	RCR31	Összes előállított megújuló energia (ebből: villamos energia, hőenergia)	MWh/év	nem releváns	0,00	0,00	15 694,68	237,41	237,41
TOP_Plusz-2	TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	1	1,00	1,00	8	1	1
TOP_Plusz-3	TPO05	Programban résztvevő munkanélküliek száma	fő	1 766	61	61	31 447	1 082	1 082
TOP_Plusz-3	TPO06	Programban résztvevő inaktív személyek száma	fő	207	8	8	3 690	127	127

TOP_Plusz-3	TPO23	Munkaerőpiaci alkalmazkodást segítő támogatásban részesülők száma	fő	128	5	5	2 286	79	79
TOP_Plusz-3	TPO24	Foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokban és tevékenységekben résztvevők száma	fő	2 168	75	75	38 607	1 329	1 329
TOP_Plusz-3	TPR02	Program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – álló résztvevők száma	fő	nem releváns	nem releváns	nem releváns	19 817	682	682
TOP_Plusz-3	TPO13	Hátrányos helyzetűeket célzó programok száma (3.1.2)	db	0	0	0	255	6	6
TOP_Plusz-3	TPO25	Fejlesztéssel érintett akcióterület száma	db	0	0	0	127	3	3
TOP_Plusz-3	TPR05	A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma (3.1.2)	fő	nem releváns	nem releváns	nem releváns	13 716	303	303
TOP_Plusz-3	TPR15	Program eredményként integrált területre költözők száma	fő	nem releváns	0	0	188	5	5

TOP_Plusz-3	TPO13	Hátrányos helyzetűeket célzó programok száma (3.1.3)	db	9	1	1	764	18	18
TOP_Plusz-3	TPO14	Egyéb, nem közösségi célú programok száma	db	3	1	1	293	7	7
TOP_Plusz-3	TPR05	A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma (3.1.3)	fő	nem releváns	0	0	1 307 423	30 234	30 234
TOP_Plusz-3	TPR10	Azon települések száma, ahol javult a foglalkoztatáshoz, oktatáshoz, egészségügyhöz, szociális és/vagy lakhatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés	db	nem releváns	0	0	85	2	2
TOP_Plusz-3	TPO26	Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	359	9	9	3 455	42	42
TOP_Plusz-3	TPO27	Újonnan létrehozott, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	93	3	3	881	11	11

TOP_Plusz-3	TPO28	Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db		2 035	125	125	18 144	1 193	1 193
TOP_Plusz-3	TPO29	Újonnan létrehozott, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db		75	5	5	718	48	48
TOP_Plusz-3	RCR70	Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói	fő	nem releváns		0	0	4 212	211	211
TOP_Plusz-3	TPR11	Újonnan létrehozott bölcsődei ellátással rendelkező települések száma (ahol 2020.12.31-én nem működött bölcsődei szolgáltatás)	db	nem releváns		0	0	39	1	1
TOP_Plusz-3	TPR12	Fejlesztett óvodai ellátással rendelkező települések száma	db	nem releváns		0	0	153	11	11

TOP_Plusz-3	TPO01	Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: házi orvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma	db	56	2	2	535	15	15
TOP_Plusz-3	RCR73	Az új vagy korszerűsített egészségügyi ellátó létesítmények éves felhasználói	fő	nem releváns	0	0	3 843 041	104 387	104 387
TOP_Plusz-3	TPO02	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások száma	db	26	1	1	244	1	1
TOP_Plusz-3	TPR13	Fejlesztett egészségügyi szolgáltatásokkal rendelkező települések száma	db	nem releváns	0	0	176	5	5

TOP_Plusz-3	TPR14	Újronnan létrehozott vagy férőhelybővítéssel érintett szociális alapszolgáltatásokkal és gyermekjóléti alapellátásokkal rendelkező települések száma	db	nem releváns	0	0	30	1	1
TOP_Plusz-3	RCO67	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása	db	0	0	0	24 832	515	515
TOP_Plusz-3	TPO30	Korszerűsített köznevelési intézmények száma	db	0	0	0	235	5	5
TOP_Plusz-3	TPO31	Korszerűsített kollégiumok száma	db	0	0	0	6	1	1
TOP_Plusz-3	RCR71	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények éves felhasználói	db	nem releváns	0	0	17 879	371	371
TOP_Plusz-6	RCO04	Nem pénzügyi támogatásban részesített vállalkozások	db	116	3	3	1 055	22	22
TOP_Plusz-6	TPO07	Támogatásban részesülő önkormányzati	db	12	1	1	108	3	3

		tulajdonú vállalkozások száma							
TOP_Plusz-6	TPO32	Közétkeztetési fejlesztések száma	db	0	0	0	74	2	2
TOP_Plusz-6	RCO46	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	km	26,97	0,5	0,5	243,73	4,45	4,45
TOP_Plusz-6	RCO77	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma (6.1.3)	db	27	1	1	194	6	6
TOP_Plusz-6	TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	1	1	1	10	1	1
TOP_Plusz-6	TPO34	Turisztikai fejlesztéssel érintett nemzeti parkok, geoparkok, natúrparkok száma (6.1.3)	db	0	0	0	3	1	1
TOP_Plusz-6	RCO77	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma (6.1.4)	db	0	0	0	146	4	4
TOP_Plusz-6	TPO34	Turisztikai fejlesztéssel érintett nemzeti parkok, geoparkok, natúrparkok száma (6.1.4)	db	0	0	0	4	1	1

Tatabánya FVS indikátorvállalásai a TVP 4.0 alapján

Prioritási tengely	Indikátor		Mértékegység	Célérték 2029	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029)
	Azonosító	Megnevezés			
TOP_Plusz-1	RCO74	Az integrált területfejlesztési stratégiák keretébe tartozó projektek által érintett lakosság	fő	2 363 543	65 145
TOP_Plusz-1	RCO75	Támogatott integrált területfejlesztési stratégiák	db	42	1
TOP_Plusz-1	RCO26	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra	ha	24,24	NR
TOP_Plusz-1	RCO46	Átépitett vagy korszerszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	km	101,75	3,956
TOP_Plusz-1	RCO58	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra	km	298,70	5,2
TOP_Plusz-1	RCR64	A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói	fő/év	813 845	nincs adat
TOP_Plusz-1	TPO08	A rehabilitált talaj összkiterjedése	ha	<i>törölt indikátor</i>	<i>törölt indikátor</i>
TOP_Plusz-1	TPO10	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	db	25,00	1
TOP_Plusz-1	TPO11	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	m ²	139 760	300
TOP_Plusz-1	TPO35	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	m	<i>törölt indikátor</i>	<i>törölt indikátor</i>

TOP_Plusz-1	RCR35	Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság	fő	84 409	NR
TOP_Plusz-1	RCO65	Az új vagy korszerűsített szociális lakások kapacitása	fő	553	140
TOP_Plusz-1	TPR09	A projekt keretében integrált területre költözők száma	fő	124	nincs adat
TOP_Plusz-2	RCO19	Jobb energiahatékonyságú középületek	m ²	136 910,87	5 150
TOP_Plusz-2	RCR26	Éves primerenergia-fogyasztás	MWh/év	20 536,91	nincs adat
TOP_Plusz-2	RCR29	Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátás	CO ₂ t/év	7 861,47	1 456
TOP_Plusz-2	RCO22	Megújuló energiát előállító addicionális termelőkapacitás (ebből: villamos energia, hőenergia)	MW	6,28	nincs adat
TOP_Plusz-2	RCR31	Összes előállított megújuló energia (ebből: villamos energia, hőenergia)	MWh/év	6 941,72	nincs adat
TOP_Plusz-2	TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	5	1
TOP_Plusz-3	TPO13	Hátrányos helyzetűeket célzó programok száma	db	304	511
TOP_Plusz-3	TPO14	Egyéb, nem közösségi célú programok száma	db	40	nincs adat
TOP_Plusz-3	TPO18	Szolgáltatásban vagy támogatásban részesülő személyek	fő	2 325	0
TOP_Plusz-3	TPO25	Fejlesztéssel érintett akcióterület száma	db	46	nincs adat
TOP_Plusz-3	TPR05	A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	237 680	23 230

TOP_Plusz-3	TPR10	Azon települések száma, ahol javult a foglalkoztatáshoz, oktatáshoz, egészségügyhöz, szociális és/vagy lakhatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés	db	5	1
TOP_Plusz-3	TPR15	Program eredményként integrált területre költözők száma	fő	138	nincs adat
TOP_Plusz-3	TPO26	Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	4 092	NR
TOP_Plusz-3	TPO27	Újonnan létrehozott, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	79	NR
TOP_Plusz-3	TPO28	Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	9 680	NR
TOP_Plusz-3	TPO29	Újonnan létrehozott, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	384	NR
TOP_Plusz-3	RCR70	Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói	fő	2 248	NR
TOP_Plusz-3	TPR11	Újonnan létrehozott bölcsődei ellátással rendelkező települések száma (ahol 2020.12.31-én nem működött bölcsődei szolgáltatás)	db	3	NR
TOP_Plusz-3	TPR12	Fejlesztett óvodai ellátással rendelkező települések száma	db	42	NR
TOP_Plusz-3	RCO67	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása	db	9 268	nincs adat
TOP_Plusz-3	TPO30	Korszerűsített köznevelési intézmények száma	db	86	1
TOP_Plusz-3	TPO31	Korszerűsített kollégiumok száma	db	3	NR
TOP_Plusz-3	RCR71	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények éves felhasználói	db	6 673	nincs adat

TOP_Plusz-3	TPO01	Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: házi orvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma	db	322	NR
TOP_Plusz-3	RCR73	Az új vagy korszerűsített egészségügyi ellátó létesítmények éves felhasználói	fő	2 315 076	NR
TOP_Plusz-3	TPO02	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások száma	db	170	NR
TOP_Plusz-3	TPR13	Fejlesztett egészségügyi szolgáltatásokkal rendelkező települések száma	db	62	NR
TOP_Plusz-3	TPR14	Újjonnan létrehozott vagy férőhelybővítéssel érintett szociális alapszolgáltatásokkal és gyermekjóléti alapellátásokkal rendelkező települések száma	db	7	NR
TOP_Plusz-6	RCO04	Nem pénzügyi támogatásban részesített vállalkozások	db	549	20
TOP_Plusz-6	TPO07	Támogatásban részesülő önkormányzati tulajdonú vállalkozások száma	db	56	NR
TOP_Plusz-6	TPO32	Közétkeztetési fejlesztések száma	db	38	NR
TOP_Plusz-6	RCO77	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma	db	113	2
TOP_Plusz-6	TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	5	NR

Esztergom FVS indikátorvállalásai TVP 7.0 alapján

Prioritási tengely	Indikátor		Mértékegység	Célérték 2029	Város által a TVP-ben vállalt célérték (2029)
	Azonosító	Megnevezés			
TOP_Plusz-1	RCO74	Az integrált területfejlesztési stratégiák keretébe tartozó projektek által érintett lakosság	fő	2 363 543	28 000
TOP_Plusz-1	RCO75	Támogatott integrált területfejlesztési stratégiák	db	42	1
TOP_Plusz-1	RCO26	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra	ha	24,24	1
TOP_Plusz-1	RCO46	Átépitett vagy korszerszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	km	101,75	0,3
TOP_Plusz-1	RCO58	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra	km	298,70	NR
TOP_Plusz-1	RCR64	A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói	fő/év	813 845	NR
TOP_Plusz-1	TPO08	A rehabilitált talaj összkiterjedése	ha	<i>törölt indikátor</i>	<i>törölt indikátor</i>

TOP_Plusz-1	TPO10	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	db	25,00	NR
TOP_Plusz-1	TPO11	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	m ²	139 760	2 100
TOP_Plusz-1	TPO35	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	m	<i>törölt indikátor</i>	<i>törölt indikátor</i>
TOP_Plusz-1	RCR35	Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság	fő	84 409	NR
TOP_Plusz-1	RCO65	Az új vagy korszerűsített szociális lakások kapacitása	fő	553	NR
TOP_Plusz-1	TPR09	A projekt keretében integrált területre költözők száma	fő	124	NR
TOP_Plusz-2	RCO19	Jobb energiahatékonyságú középületek	m ²	136 910,87	1 500
TOP_Plusz-2	RCR26	Éves primerenergia-fogyasztás	MWh/év	20 536,91	NR
TOP_Plusz-2	RCR29	Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátás	CO ₂ t/év	7 861,47	54
TOP_Plusz-2	RCO22	Megújuló energiát előállító addicionális termelőkapacitás (ebből: villamos energia, hőenergia)	MW	6,28	NR
TOP_Plusz-2	RCR31	Összes előállított megújuló energia (ebből: villamos energia, hőenergia)	MWh/év	6 941,72	NR
TOP_Plusz-2	TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	5	1

TOP_Plusz-3	TPO13	Hátrányos helyzetűeket célzó programok száma	db	304	2
TOP_Plusz-3	TPO14	Egyéb, nem közösségi célú programok száma	db	40	NR
TOP_Plusz-3	TPO18	Szolgáltatásban vagy támogatásban részesülő személyek	fő	2 325	0
TOP_Plusz-3	TPO25	Fejlesztéssel érintett akcióterület száma	db	46	4
TOP_Plusz-3	TPR05	A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	237 680	95
TOP_Plusz-3	TPR10	Azon települések száma, ahol javult a foglalkoztatáshoz, oktatáshoz, egészségügyhöz, szociális és/vagy lakhatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés	db	5	1
TOP_Plusz-3	TPR15	Program eredményként integrált területre költözők száma	fő	138	3
TOP_Plusz-3	TPO26	Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	4 092	NR
TOP_Plusz-3	TPO27	Újonnan létrehozott, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	79	NR
TOP_Plusz-3	TPO28	Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	9 680	NR
TOP_Plusz-3	TPO29	Újonnan létrehozott, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	384	NR
TOP_Plusz-3	RCR70	Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói	fő	2 248	NR
TOP_Plusz-3	TPR11	Újonnan létrehozott bölcsődei ellátással rendelkező települések száma (ahol 2020.12.31-én nem működött bölcsődei szolgáltatás)	db	3	NR

TOP_Plusz-3	TPR12	Fejlesztett óvodai ellátással rendelkező települések száma	db	42	NR
TOP_Plusz-3	RCO67	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása	db	9 268	200
TOP_Plusz-3	TPO30	Korszerűsített köznevelési intézmények száma	db	86	1
TOP_Plusz-3	TPO31	Korszerűsített kollégiumok száma	db	3	NR
TOP_Plusz-3	RCR71	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények éves felhasználói	db	6 673	200
TOP_Plusz-3	TPO01	Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: házi orvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma	db	322	NR
TOP_Plusz-3	RCR73	Az új vagy korszerűsített egészségügyi ellátó létesítmények éves felhasználói	fő	2 315 076	NR
TOP_Plusz-3	TPO02	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások száma	db	170	NR
TOP_Plusz-3	TPR13	Fejlesztett egészségügyi szolgáltatásokkal rendelkező települések száma	db	62	NR
TOP_Plusz-3	TPR14	Újjonnan létrehozott vagy férőhelybővítéssel érintett szociális alapszolgáltatásokkal és gyermekjóléti alapellátásokkal rendelkező települések száma	db	7	NR
TOP_Plusz-6	RCO04	Nem pénzügyi támogatásban részesített vállalkozások	db	549	30
TOP_Plusz-6	TPO07	Támogatásban részesülő önkormányzati tulajdonú vállalkozások száma	db	56	0

TOP_Plusz-6	TPO32	Közétkeztetési fejlesztések száma	db	38	NR
TOP_Plusz-6	RCO77	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma	db	113	2
TOP_Plusz-6	TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	5	1

8.Az ITP 2021-27 ütemezése (Ft)

ÜTEMEZÉS	A felhívások meghirdetésének ütemezése, nem tartozik ide az újrainyitás.
Vármegye neve:	Komárom-Esztergom
Vármegye forráskerete (forint)	5362800000,00

Prioritás	Felhívások	Felhívóra eső összeg (forint)	2021				2022				2023				2024				2025				2026				2027				Összes forrás (forint) (C=AF)			
			1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né				
1. PRIORITÁS: ELHETŐ VÁRMEGYE	1.1 Klímasudatosság, meghajtásváltáshoz való alkalmazkodás																													0				
	1.2.1 Éhhető települések	13 168 188 926					1 993 707 034							6 490 906 852																867 039 001	629 958 183	13 168 188 926		
	1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció (ERFA)																													0				
	1.2.3 Belterületi utak fejlesztése																														0			
	1.2.4 Segregált városi területekről integrált területekre költözés támogatása (ERDF)																														0			
	1.3.1 Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása	160 000 000												160 000 000																	160 000 000			
1.3.2 Fenntartható városfejlesztés	6 409 935 000																	6 409 935 000													6 409 935 000			
2. PRIORITÁS: KÜLSŐSÁGAT VÁRMEGYE	2.1.1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	1 908 999 642					257 668 567							419 769 992																401 080 583	1 908 999 642			
	2.1.2 Fenntartható energiahatékonyság	660 000 000																												660 000 000				
	2.1.3 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombinált: projektalkusítás)																													0				
	2.1.4 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombinált)	471 575 000																												471 575 000	471 575 000			
	2.1.5 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált: projektalkusítás)																																	
	2.1.6 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált)	2 254 174 285																													2 254 174 285	2 254 174 285		
3. PRIORITÁS: GONDOSKODÓ VÁRMEGYE	3.1.1 Megyei foglalkoztatási gazdaságfejlesztési együttműködések	2 417 021 310					2 417 021 310																							2 417 021 310				
	3.1.2 Szociális célú városrehabilitáció (ESZA)	300 000 000																												300 000 000				
	3.1.3 Helyi humán fejlesztések	1 710 978 690																												477 106 491	399 999 998	550 393 511	283 478 690	1 710 978 690
	3.2.1 Fenntartható humán fejlesztések	2 058 000 000																												2 058 000 000				
	3.3.1 Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése	3 686 256 313					3 686 256 313																							3 686 256 313				
	3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	1 074 999 990					1 074 999 990																							1 074 999 990				
6. PRIORITÁS: VESENYKÉPES VÁRMEGYE	6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés	1 439 032 902					1 439 032 902																							1 439 032 902				
	6.1.2 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése	2 830 000 000																												2 830 000 000				
	6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés	2 808 519 245					2 530 092 439																							2 808 519 245				
	6.1.4 Aktív turizmus fejlesztése	1 440 000 000																												1 440 000 000				
	6.2.1 Fenntartható versenyképes városfejlesztés	6 471 575 000																												6 471 575 000				
	Összesen		53 628 000 000	0,000	0,000	0,000	0,000	9,394	3,605	0,000	7,071	0,000	4,417	0,000	0,200	3,476	0,000	0,000	0,000	16,140	0,000	3,697	0,550	0,000	4,165	0,913	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	53 628 000 000		

9. AZ ITP 2021-27 monitoringja

Az ITP monitoringja az alábbi három intézkedéssel valósul meg.

1. Vármegyei közgyűlés és ezen keresztül a széleskörű nyilvánosság tájékoztatása az ITP végrehajtás folyamatáról évente 2 alkalommal az alábbiakra tekintettel
  - tájékoztatás a TOP_PLUSZ felhívások megjelenéseiről, aktualítások, változások
  - tájékoztatás a támogatott projektekről
  - tájékoztatás a források felhasználásáról, ütemezéséről
  - tájékoztató a kedvezményezettek indikátorvállalásainak teljesüléséről, előrehaladásáról
  - FVS városok programvégrehajtásának előrehaladása
  - a vármegyei önkormányzat saját projektjeinek előrehaladása

Az elkészült jelentések feltöltése a vármegyei önkormányzat hivatalos webes felületeire (www.kemoh.hu, www.kevoh.hu). A vármegyei önkormányzat a TOP_PLUSZ végrehajtásáról a széleskörű nyilvánosságot egyéb módon (pl. közmeghallgatás is tájékoztathatja).

2. Félidei értékelés

A vármegyei ITP 2021-27 félidei (2021-2025 évi előrehaladás) értékelésének célja a fejlesztési források hasznosulásának (forrásallokáció, eredményesség) feltárása, az előrehaladás bemutatása a terv és tény adatok összehasonlításával, valamint javaslattétel a következő programozási időszakra vonatkozóan. A félidei értékelés által felölelt területek ezért a következők:

- az ITP módosítások rövid bemutatása
- a fejlesztési források felhasználásának vizsgálata
- az eredményesség értékelése
- összegzés és javaslatok a jövőbeli területi tervezés számára

A vármegyék a félidei értékelést 2026. április 30-ig készítik el. A félidei értékelés útmutatója és sablonja az ITP 10.8 melléklete.

3. Záró értékelés: A záró értékeléshez kapcsolódó módszertan és sablon a későbbiekben kerül kidolgozásra.

10. Mellékletek

10.1. melléklet: Célterületekhez tartozó települések listája

Városhálózati csomópont és településeggyüttes (T1)	Komáromi tengely és hídfőváros térség (T2)	Esztergomi tengely és hídfőváros térség (T3)
Baj	Ács	Annavölgy
Bokod	Ácsteszér	Bajna
Dad	Aka	Bajót
Dunaalmás	Almásfüzitő	Csolnok
Dunaszentmiklós	Ászár	Dág
Héreg	Bábolna	Dorog
Kecskéd	Bakonybánk	Dömös
Kocs	Bakonysárkány	Epöl
Kömlőd	Bakonyszombathely	Esztergom
Környe	Bana	Gyermely
Naszály	Bársonyos	Kesztölc
Neszmély	Császárs	Lábatlan
Oroszlány	Csatka	Leányvár
Szárliget	Csém	Máriaalom
Szomód	Csép	Mogyorósbánya
Tardos	Ete	Nagysáp
Tarján	Kerézteleki	Nyergesújfalu
Tata	Kisbér	Piliscsév
Tatabánya	Kisigmánd	Pilismarót
Várgesztes	Komárom	Sárisáp
Vértessomló	Mocsa	Süttő
Vértestolna	Nagyigmánd	Szomor
Vértesszőlős	Réde	Tokod
	Súr	Tokodaltáró
	Szákszend	Úny
	Tárkány	Tát
	Vérteskethely	

10.3. melléklet: Települések differenciálása

Település jelmegnevezés: BK_von bányászati Lakónépesség Földrajzi elnevezés szertíri besorolása: 1. Községi település és Helyiörségi község 2. Városközség 3. Estergomi területi Helyiörségi község 4. Nemzeti kedvezményezett	Települési kategória: (6) város, (5) 5000 fő alatti város (4) járási központ, város, (3) mikroregionális központ, (2) község 2000 fő felett (1) község 2000 fő alatt (0) 1000 fő alatti községek	A megyei járásához tartozó települések: 1. Tatabányai 2. Óroszlányi 3. Tatai 4. Komáromi 5. Kisközi 6. Doregi 7. Esztergomi	A megyében lévő kistérségekbe tartozó települések: 1. Tatabányai 2. Óroszlányi 3. Tatai 4. Komáromi 5. Kisközi 6. Doregi 7. Esztergomi	Lakónépesség alakulása 2015-2018 között növekedés (1) szagolódás (2) csökkenés (3) (TEIR_MH_Vet_Ter_Kép)	Van-e településsel munkaadó (pari park) igén (1)	2007/2015. (VI. 26.) Korm.rendelet Kedvezményezett járás települései (1)	Versenyképes üzemtelepek települései (1)	Vidéki települési terület (1)	Barnamezős területekkel érintett települések (Települések területének ajánlathozható besorolási települései)	Felhagyott bányás 1990-1999 között bezárt (TEIR_MBSZ) Ha volt a településen (1)	Komplex turisztikai területek	Szelid turizmus területek	Budapest és környéki turisztikai terület	1500/2017 (VII.18.) Kormányhatá roszt Dunakanyar kiemelt turisztikai terület	Kereskedelmi szálláshelyek vándorforgalma 2019-ben (KSH) Ha nagyobb, mint 1000 fő/év (1)	komplex villamosított övezetek előterületei	Cuhai-Bakony-ér, Cenóc (1), Ártai-ér (2), Úny és Kenyérmézei partjai (3) vígyógyjelenlévő települések OVGTZES: <a href="https://www.vizu
gy.hu/index.php?r
module=visztrasz
programtemid=1
ap">https://www.vizu gy.hu/index.php?r module=visztrasz programtemid=1 ap	Kerékpárútalomsz kapcsolódás, kiemelten a KEM Stratégia Programban 2021-27 közötti időszakra tervezett kerékpárutakkal érintett településekkel	KEM-IT térségi együttműködés egyedi övezetei	Készült-e a településre Fenntartható Energiás Község (SECAF) igén (1)
Acs	6950	1	6	4	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ábony	1850	1	5	4	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bonyhád	14500	3	6	6	6	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Érd	13300	1	4	5	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komárom	29000	1	5	6	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Lébény	4800	1	5	6	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Nyergesújfalu	7343	1	6	6	7	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Óroszlány	18187	2	4	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tát	5325	3	6	6	7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tata	22465	2	4	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Téglás	714	1	0	5	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ábra	264	1	0	5	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Álmafüzös	2181	1	2	4	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Áranyosgyék	314	1	0	6	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ártyás	1688	1	3	5	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bágy	2761	1	3	6	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bánya	3483	1	3	6	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Budaj	3709	3	1	6	7	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bakonybánk	368	1	0	5	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bakonybük	1009	1	1	5	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bakonyzomborhy	1396	1	3	5	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bána	1601	1	4	4	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bárszentgyörgy	751	1	0	5	5	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bátaszék	2017	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bécs	1901	1	3	5	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békás	188	1	0	5	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	302	1	1	4	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	1105	1	0	5	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	3653	2	2	6	6	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	376	2	0	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	605	3	0	6	6	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	1179	3	1	6	7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	1720	1	1	6	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	449	2	0	3	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	521	2	0	6	6	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	586	1	1	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	1496	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	1555	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	2017	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	673	1	0	5	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	1000	2	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	488	1	1	4	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	2543	2	2	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	1088	2	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	4626	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	1814	1	1	6	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	611	3	0	6	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	2085	1	4	4	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	824	3	0	6	7	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	1808	1	3	4	4	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	1440	3	1	6	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	1326	2	2	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	1333	2	1	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	2449	3	2	6	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	2011	3	2	6	7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Település jelmegnevezés: BK_von bányászati Lakónépesség Földrajzi elnevezés szertíri besorolása: 1. Községi település és Helyiörségi község 2. Városközség 3. Estergomi területi Helyiörségi község 4. Nemzeti kedvezményezett	Települési kategória: (6) város, (5) 5000 fő alatti város (4) járási központ, város, (3) mikroregionális központ, (2) község 2000 fő felett (1) község 2000 fő alatt (0) 1000 fő alatti községek	A megyei járásához tartozó települések: 1. Tatabányai 2. Óroszlányi 3. Tatai 4. Komáromi 5. Kisközi 6. Doregi 7. Esztergomi	A megyében lévő kistérségekbe tartozó települések: 1. Tatabányai 2. Óroszlányi 3. Tatai 4. Komáromi 5. Kisközi 6. Doregi 7. Esztergomi	Lakónépesség alakulása 2015-2018 között növekedés (1) szagolódás (2) csökkenés (3) (TEIR_MH_Vet_Ter_Kép)	Van-e településsel munkaadó (pari park) igén (1)	2007/2015. (VI. 26.) Korm.rendelet Kedvezményezett járás települései (1)	Versenyképes üzemtelepek települései (1)	Vidéki települési terület (1)	Barnamezős területekkel érintett települések (Települések területének ajánlathozható besorolási települései)	Felhagyott bányás 1990-1999 között bezárt (TEIR_MBSZ) Ha volt a településen (1)	Komplex turisztikai területek	Szelid turizmus területek	Budapest és környéki turisztikai terület	1500/2017 (VII.18.) Kormányhatá roszt Dunakanyar kiemelt turisztikai terület	Kereskedelmi szálláshelyek vándorforgalma 2019-ben (KSH) Ha nagyobb, mint 1000 fő/év (1)	komplex villamosított övezetek előterületei	Cuhai-Bakony-ér, Cenóc (1), Ártai-ér (2), Úny és Kenyérmézei partjai (3) vígyógyjelenlévő települések OVGTZES: <a href="https://www.vizu
gy.hu/index.php?r
module=visztrasz
programtemid=1
ap">https://www.vizu gy.hu/index.php?r module=visztrasz programtemid=1 ap	Kerékpárútalomsz kapcsolódás, kiemelten a KEM Stratégia Programban 2021-27 közötti időszakra tervezett kerékpárutakkal érintett településekkel	KEM-IT térségi együttműködés egyedi övezetei	Készült-e a településre Fenntartható Energiás Község (SECAF) igén (1)	
Békecsanak	1302	1	1	5	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	2683	3	2	6	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	1208	1	1	6	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	2011	3	2	6	7	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	1438	1	1	5	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	2449	3	2	6	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	2100	2	2	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	1073	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	1488	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	2017	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	1307	1	1	5	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	3962	1	2	6	6	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	2814	3	2	6	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	678	3	0	6	6	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	792	2	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	548	1	1	5	5	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Békecsanak	1348	2	1	1																	

10.4. melléklet: Forrásallokáció

Választás-központú támogatás keretében		Központi költségvetés keretében		Központi költségvetés keretében		Központi költségvetés keretében		Központi költségvetés keretében		Központi költségvetés keretében		Központi költségvetés keretében		Központi költségvetés keretében	
1. prioritás keretében (P1)		2. prioritás keretében (P2)		3. prioritás keretében (P3)		4. prioritás keretében (P4)		5. prioritás keretében (P5)		6. prioritás keretében (P6)		7. prioritás keretében (P7)		8. prioritás keretében (P8)	
10 788 128 106		1 290 768 807		4 400 000 000		7 120 000 000		10 520 000 000		10 800 127 147		47 140 000 000		4 400 000 000	
1. PROJEKTI ALAPÚ VÁLASZTÁS	10 788 128 106	1 290 768 807	4 400 000 000	7 120 000 000	10 520 000 000	10 800 127 147	47 140 000 000	4 400 000 000							
2. REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI VÁLASZTÁS	1 290 768 807	1 290 768 807	4 400 000 000	7 120 000 000	10 520 000 000	10 800 127 147	47 140 000 000	4 400 000 000							
3. REGIONÁLIS ÖNKORMÉNYZATI VÁLASZTÁS	10 497 359 299	1 290 768 807	4 400 000 000	7 120 000 000	10 520 000 000	10 800 127 147	47 140 000 000	4 400 000 000							
4. REGIONÁLIS VÁLASZTÁS	10 800 127 147	1 290 768 807	4 400 000 000	7 120 000 000	10 520 000 000	10 800 127 147	47 140 000 000	4 400 000 000							
Összesen	33 628 000 000	18 813 684 285	7 922 116 041	9 166 625 219	7 450 342 310	10 274 232 105	4 400 000 000								

Forrásallokáció	Forrásallokáció	Forrásallokáció	Forrásallokáció	Forrásallokáció	Forrásallokáció
1.1. Minisztériumi, egyetemi/oktatási vagy államháztartáson kívüli szervezetek	1.2. Nemzeti köznevelési, egészségügyi, szociális és munkaügyi minisztériumok	1.3. Nemzeti köznevelési, egészségügyi, szociális és munkaügyi minisztériumok	1.4. Nemzeti köznevelési, egészségügyi, szociális és munkaügyi minisztériumok	1.5. Nemzeti köznevelési, egészségügyi, szociális és munkaügyi minisztériumok	1.6. Nemzeti köznevelési, egészségügyi, szociális és munkaügyi minisztériumok
0	0	0	0	0	0
471 575 000	471 575 000	0	0	0	0
Összesen	471 575 000	471 575 000	0	0	0

* Forrásallokációk azonosak az előző táblával.

10.5. melléklet: A turizmusfejlesztés elvei és fókusz területei 2021-2027 között

Komárom-Esztergom vármegye 2030-ig szóló területfejlesztési koncepciója, amely a turisztikai stratégiai célokat is megalapozza, az adottságok és a turisztikai teljesítmény oldaláról megállapította, hogy

- a vármegye három turisztikai „csomópontja” (Esztergom és környéke, Tata és környéke, Komárom és környéke) egyértelműen és jól lehatárolható;
- a vármegye területrendezési tervében a külön nevesített turisztikai térségi övezetek - Komplex turizmusfejlesztési (Duna mente, Által-ér mente) és a Natúrpark – szelíd turizmusfejlesztési térségek - visszatükrözik az adottságokból adódó lehetőségeket, és megfelelő alapot adhatnak az elkövetkezendő időszak fejlesztéseinek;
- a vármegye területének egészét tekintve, az adottságok alapján, az aktív és ökoturisztikai termékfejlesztés kombinációjában, a különböző „jármódok” összekapcsolásában rejlik a legnagyobb tartalék, melyhez a további termékeket (pl. kultúra, bor / gasztró, stb.) is hozzá lehet kapcsolni;
- az összekapcsolás, hálózatépítésen belül különösen a kerékpáros infrastruktúra már meglévő és a jelen uniós költségvetési ciklusban várhatóan megvalósuló szakaszai (nemzetközi és az országos jelentőségű utak, ezeket összekötő regionális jelentőségű utak stb.) jelentik a legfontosabb alapot;
- a vármegye turisztikai kínálata elsősorban a belföldi piac számára jelent vonzerőt. Ezen belül, tovább szűkítve és pontosítva a küldőterületek földrajzi elhelyezkedését, Budapest és vonzáskörzete mellett a Közép-dunántúli régióhoz tartozó másik két vármegye (Fejér, Veszprém), valamint Győr-Moson-Sopron vármegye, maga Komárom-Esztergom vármegye és – a „belföldi” megközelítést egy lépéssel tovább tágítva – a Duna mentén határos felvidéki térség tartozik ide;
- nemzetközi szinten értelmezhető és „láthatóvá tehető” attrakciókat határokon (vármegye és országhatár) átnyúló együttműködésekkel lehet megalkotni, elsősorban
  - a Dunára, mint összekötő elemre építő termékeken;
  - a nemzetközi tematikus hálózatokba köthető termékeken; továbbá
  - a 2019-ben megalakult Duna mente turisztikai térség, mint határon átnyúló, egységes turisztikai fogadóterület fejlesztésén

keresztül.

Az elmúlt időszak(ok)ban megvalósult fejlesztések tapasztalataiból leszűrhető legfontosabb cél 2021-2027 között, hogy **elsősorban olyan új projektek kapjanak a jövőben hangsúlyt**, melyek nem pontszerű, elszigetelt fejlesztéseket eredményeznek, hanem

- **csatlakoznak** Komárom-Esztergom vármegye és **tágabb térsége turisztikai termékfejlesztési céljaihoz**;
- **szolgáltatói együttműködésekben alapulnak és / vagy tematikus kínálati hálózatok kiépítéséhez járulnak hozzá**;

- az alapszolgáltatásokon és elsődleges funkció szerint tervezett tevékenységeken felül a **teljes vendégélmény** elérését lehetővé tevő kiegészítő szolgáltatásokkal is rendelkeznek.

A 2021-2027 közötti időszak fókuszterületei a keresleti és kínálati oldalról:

1. A 2021-27 közötti időszakra szóló vármegyei területfejlesztési programra épülő integrált területi program esetében:

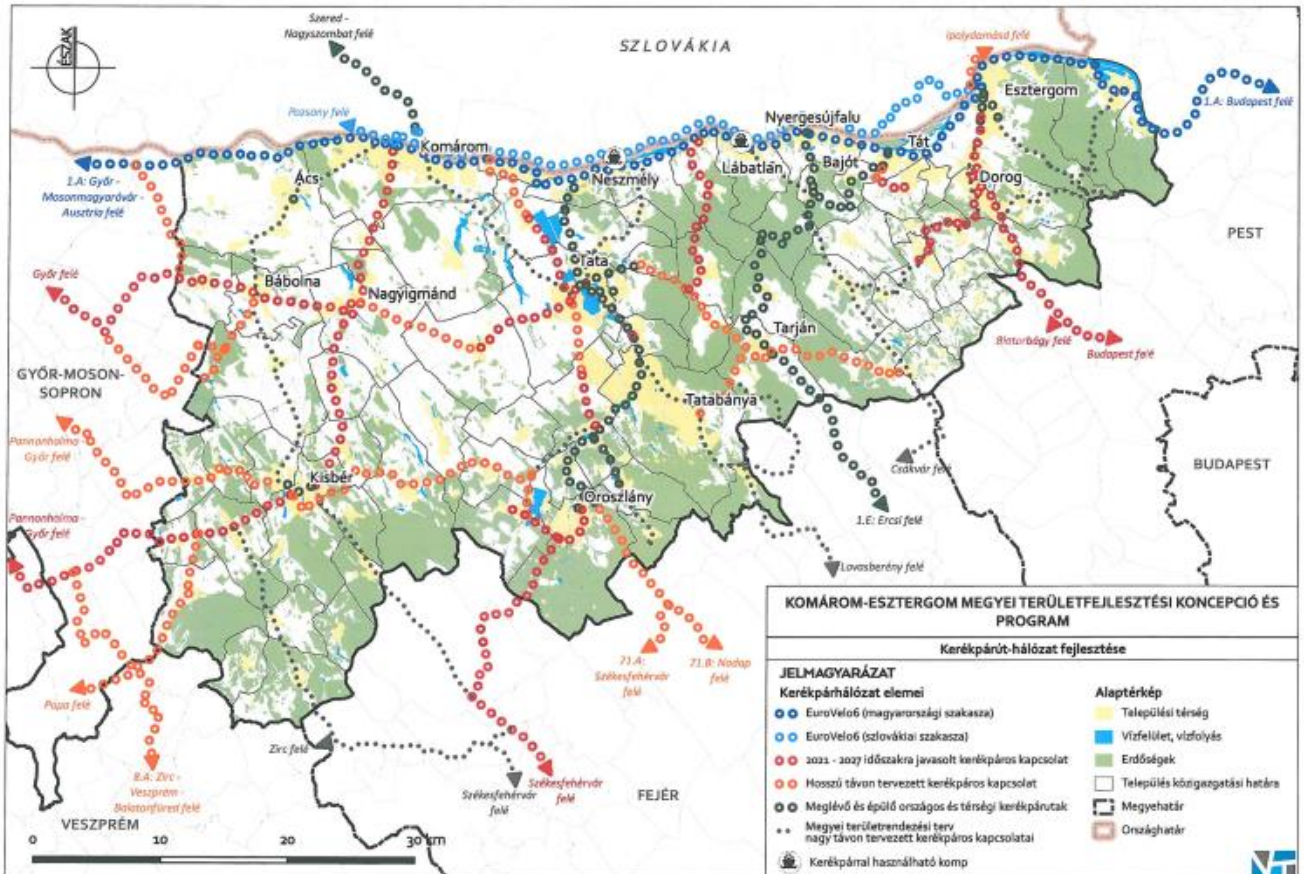
- A vármegye egész területét érintő, ugyanakkor kisebb földrajzi térségenként eltérő és egyedi kínálatot jelentő *aktív turisztikai infrastruktúra és szolgáltatásfejlesztések*, valamint ezeket *egységes termékként megjeleníthető hálózat* létrehozása;
- A turisztikai attrakciókhoz kapcsolódó, a *fogadókínálat fejlesztést szolgáló beruházások a szelíd turizmus, a bányászati tematikák mentén* (pl. dorogi Kálvária-domb és környékének fejlesztése, Oroszlányi Bányászati Múzeum kisvasútjának fejlesztése, Tatabányai Múzeum Bányászati és Ipari Skanzen fejlesztése)
- Vármegyei kerékpáros útvonalhálózat nem központi programokból támogatott szakaszainak megvalósítása (területfejlesztési stratégia 11. ábra), és a kerékpárút hálózat mentén a szolgáltatások és komplex pihenők, kiegészítő attrakciók fejlesztése (pl.: Által-ér völgyi kerékpárút menti fejlesztések - kerékpáros centrum, római ház; stb.)

2. Központi, nemzeti turisztikai programok, egyedi kormánydöntések, **kiemelt vármegyei attrakciófejlesztések**

- Új attrakció-fejlesztések
  - Nemzeti Kastély- és Várprogram folytatása: (pl. tatai vár, várgesztesi vár fejlesztése, vármegyei kastélyok fejlesztésének folytatása)
  - Vármegyei örökségvédelmi bemutatóhelyszínek fejlesztése (pl. Vértesszőlősi Régészeti Bemutatóhely fogadóépületének kialakítása)
  - A szelíd turizmushoz köthető létesítményfejlesztések (naturpark fejlesztések, vármegyei horgászati látogatóközpont kialakítása)
  - A vármegyei lovas hagyományok ápolását és a lótenyésztést kiegészítő programok megvalósítása (pl. Izlandi ló)
- Infrastruktúra-fejlesztések, szolgáltatói hálózatok
  - Dunára épülő hálózatos fejlesztések (kishajóval és nem motorizált vízi járművekkel történő kikötési pontok hálózatának fejlesztése, vízeszközökkel történő közlekedési módok bővítése /vizitaxi, különböző történelmi korokhoz kapcsolódó vízi eszközök stb.);
  - Bejárható Magyarország Program keretében a különböző „jármódokat” és azok összekapcsolását segítő a hálózatos összekapcsolódást segítő fejlesztések;
  - Központi programokból megvalósuló kerékpáros útvonalak megvalósítása (EuroVelo6,)

A készülő vármegyei turisztikai koncepció és program ezeket a célokat, elveket még kibővítheti.

10.6. melléklet: Kerékpárhálózat fejlesztés (Kivonat a Komárom-Esztergom Megyei Területfejlesztési Programból)

10.7. melléklet: Táblázat és ábrajegyzék

sorszám	Táblázat megnevezése
1.	Komárom-Esztergom Megye területfejlesztési koncepciójának célrendszere
2.	Az ITP célkitűzései, a vármegyei prioritások, a hozzájuk rendelt intézkedések és a TOP_Plusz intézkedések kapcsolata

sorszám	Ábra megnevezése	oldalszám
1.	Az Integrált Területi Program célkitűzései	17. oldal
2.	Az ITP 2021-27 viszonya a megyei területfejlesztési koncepcióhoz, a területfejlesztési programhoz és a TOP_Pluszhoz	19. oldal
3.	Fejlődési folyosók	34. oldal
4.	Fenntartható városfejlesztési célterületek	37. oldal
5.	Az ITP-ben meghatározott stratégiai fejlesztési- és fenntartható városfejlesztési célterületek	51. oldal
6.	A területi kiválasztási kritériumok helye a döntéshozatalban	88. oldal
7.	A támogatási kérelem benyújtásának és elbírálásának folyamatábrája	92. oldal

10.8 melléklet**Az ITP félidei értékelésének útmutatója és sablonja**

ÚTMUTATÓ A VÁRMEGYÉK INTEGRÁLT TERÜLETI PROGRAMJAINAK FÉLIDEI ÉRTÉKELÉSÉHEZ

6.0 VERZIÓ

2025. NOVEMBER

Tartalomjegyzék

<u>Tartalomjegyzék</u>	127
<u>Vezetői összefoglaló</u>	128
<u>Bevezető</u>	129
<u>1. Az ITP módosítási folyamatának bemutatása</u>	130
<u>2. A támogatások felhasználásának értékelése</u>	131
<u>2.1. A forrásabszorpció elemzése a monitoring adatok alapján</u>	133
<u>2.2. Az ITP végrehajtásának hozzájárulása a TOP Plusz Operatív Program elvárásaihoz</u> 136	
<u>3. Az eredményességet befolyásoló folyamatok értékelése</u>	138
<u>3.1. Az indikátorvállalások nyomonkövetése</u>	138
<u>3.2. A partnerség értékelése</u>	139
<u>3.3. A megvalósítást befolyásoló egyéb tényezők</u>	140
<u>4. Megállapítások, javasolt beavatkozások, a következő programozási időszak előkészítése</u>	141
<u>4.1 Megállapítások, javasolt beavatkozások – félidei összegző értékelés</u>	141
<u>4.2 Javaslatok a 2028–2034 programidőszak területfejlesztési szakpolitikai tervezéséhez</u>	142
<u>5. Önellenzési lista - félidei értékelés ellenőrzéséhez</u>	144
<u>6. Mellékletek</u>	145

Vezetői összefoglaló

A dokumentum (*Útmutató a vármegyék Integrált Területi Programjának félidei értékeléséhez* c. a továbbiakban: *Útmutató*) célja a vármegyei **Integrált Területi Programok** (továbbiakban: **ITP**) félidei értékelésének támogatása, azaz módszertani segítségnyújtás a vármegyei önkormányzat számára a félidei értékeléshez kapcsolódó monitoring adatok kiemelésére és az önértékelés lefolytatására. Jelen módszertani segédlet a TOP Plusz források felhasználásának az értékeléséhez (területi megoszlás, forrásfelhasználási-módok, TOP Plusz prioritások és felhívások szerinti vizsgálatok) definiálja a szükséges lépéseket. Az *Útmutató* nem foglalkozik az ITP tervezés folyamatának és a területfejlesztési célokhoz való illeszkedésének a mélyebb elemzésével².

Jelen dokumentum **egyben kezeli az ITP értékeléshez szükséges monitoring folyamatokat**³ (2. fejezet) és az így keletkező adatok **kiértékelését, elemzését**. Az *Útmutató* az "*Útmutató a megyék integrált területi programjainak kidolgozásához és megvalósításához 2021-2027 c.* dokumentum kiegészítéseként a monitoring feladatok ellátását hivatott támogatni, tekintettel arra, hogy a hivatkozott dokumentum ezen tevékenységre nem tért ki⁴. A félidei értékelést támogató módszertani útmutatóval szemben támasztott követelmény volt, hogy az **térjen ki a város-vidék kapcsolatok és a funkcionális (város)térség vizsgálatokra**, amelynek a 2. fejezet ezen tércategóriákra kiterjesztett forrásabszorpciós elemzése tesz eleget. A város-vidék kapcsolatok és a funkcionális (város)térség kategóriák értelmezésében az *Útmutató* alkalmazkodik az "*Útmutató a megyék integrált területi programjainak kidolgozásához és megvalósításához 2021-2027 c.* dokumentum fogalmi keretrendszeréhez.

Az "*Útmutató a megyék integrált területi programjainak kidolgozásához és megvalósításához 2021-2027 c.* dokumentum a fent hivatkozott monitoring fejezet céljaként azonosítja a **félidei értékelés** lefolytatását, amely így képes lekövetni a TOP Plusz források felhasználásának eredményességét, és közvetlen, adatszerű információt nyújthat a vármegyei területfejlesztési program monitoring fejezetében megjelölt indikátorvállalások követéséhez is. Jelen *Útmutató* ennek a követelménynek a forrásfelhasználás elemzésével (2. fejezet) és az indikátorértekek nyomon követésével (3. fejezet) tesz eleget, amely információkat a vármegye felhasználhatja a területfejlesztési programjában foglaltakkal való összevetésre is, ám ezt nem írja elő kötelező feladatként az *Útmutató*.

Az *Útmutató* csupán korlátozott módon tartalmaz megértést segítő ábrákat, tekintettel arra, hogy önálló mellékletként a "*Útmutató a megyék integrált területi programjainak*

² Mindazonáltal az *Útmutató* egyes részei/elemei módszertani segítséget nyújthatnak a területi szereplők átfogó területfejlesztési feladatainak értékeléséhez is, azzal a kiterjesztéssel, hogy a területfejlesztési beavatkozások és hatások átfogó értékelése jóval tágabban értelmezett fejlesztési akciókról és azokat finanszírozó forrásokról kellene, hogy szóljon, és annak egy kiterjedtebb indikátorkészlettel kell dolgoznia.

³ A félidei értékelés monitoring adatait az NFK Területfejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága adatszolgáltatás útján bocsátja a vármegyék rendelkezésére, így jelen *Útmutató* a monitoring rendszer kialakításáról nem szól. Az értékeléshez ezt az EUPR adatbázist és az eddig megszerzett programtervezési és végrehajtási tapasztalatokat kell felhasználnia a vármegyének, egyéb inputok (kérdőívvezés vagy adatbekérés) beszerzése és rendszerezése nem elvárás.

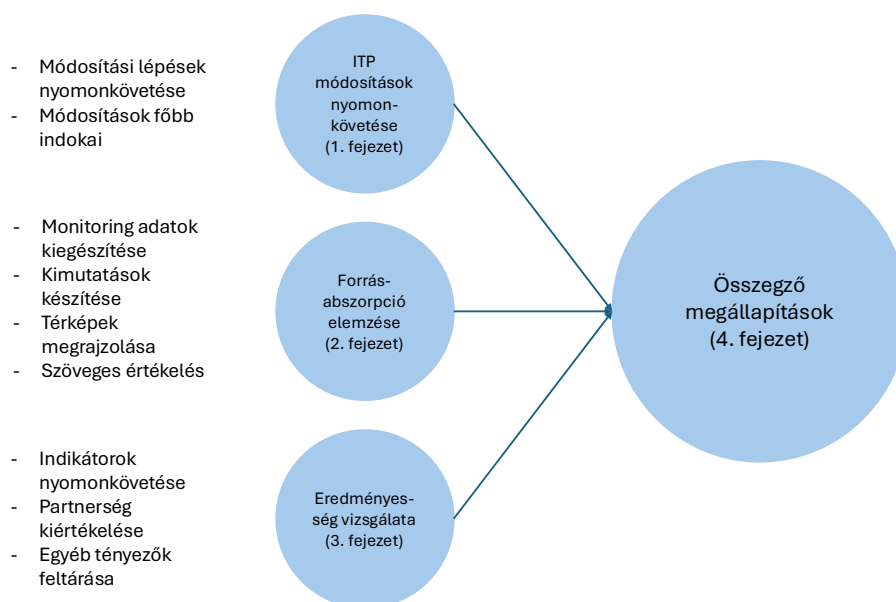
⁴ Ezért a hivatkozott dokumentumban szereplő információk nem kerülnek megismétlésre jelen *Útmutató*ban, azokat meglévőnek tekinti a módszertani segédlet.

kidolgozásához és megvalósításához 2021-2027” c. dokumentum keretrendszerébe és struktúrájába illeszkedik, így az ott ábrázolt összefüggéseket tekinti iránymutatónak.

Bevezető

Jelen Útmutató célja az elkészített és aktualizált vármegyei Integrált Területi Program (továbbiakban: ITP) dokumentum félidei (2021-2025 évi előrehaladás) értékelésének támogatása, feltárva a fejlesztési források hasznosulását (forrásallokáció, eredményesség). A félidei értékelés által felölelt területek ezért a következők:

- az ITP módosítások rövid bemutatása (1);
- a fejlesztési források⁵ felhasználásának vizsgálata (2);
- az eredményesség értékelése (3);
- összegzés és javaslatok a jövőbeli területi tervezés számára (4).

1. ábra: Az ITP értékelés menete

A módszertani útmutató figyelembe veszi a 2014-2020 közötti időszak átfogó ITP értékelési dokumentumainak a megállapításait, azaz az „Integrált Területi Programok eredményeinek értékelése 2014–2020” c. záró értékelési jelentés⁶ főbb javaslatait és „Az Integrált Területi

⁵ Kizárólag TOP PLUSZ források.

⁶ Integrált Területi Programok eredményeinek értékelése 2014–2020. Záró értékelési jelentés. A Miniszterelnökség megbízásából készítette a Field Consulting Services Zrt. Budapest, 2024. - <https://archiv.palyazat.gov.hu/az-integralt-terleti-programok-eredmnyeinek-rtkelse-2014-2020#> - Letöltés ideje: 2025.03.10.

Programok értékelése – Kutatási zárójelentés” című dokumentum⁷ monitoringhoz kapcsolódó főbb elemzési szempontjait.

Az Útmutatóhoz kapcsolódik egy Értékelési sablon (*Vármegyei Integrált Területi Program Értékelési sablon*) is. Az értékelést ennek a sablondokumentumnak a kitöltésével tudják – az Útmutatóban foglalt szempontok figyelembevételével – lebonyolítani a területi szereplők. A félidei értékelést a vármegyei ITP dokumentum mellékleteként szükséges elkészíteni és azt az esetleges ITP módosítások során nem kell felülvizsgálni. Az értékelés eredményei így be tudnak épülni az ITP felülvizsgálat folyamatába, és érdemi hatással lehetnek akár a lehetséges forrásátcsoportosítások területi vagy tematikus szerkezetére, akár a programmegvalósítás második felére.

Az értékelés módszere az adatelemzés, az eredmények kiértékelése és a tapasztalatok összegzése mentén mozog. Az értékeléshez szükséges **monitoring adatbázist** az Irányító Hatóság bocsátja a területi szereplők rendelkezésére az EUPR rendszerből kinyert adattáblák segítségével.⁸ Az értékeléshez ezt az adatbázist, illetőleg az eddig megszerzett programtervezési és -végrehajtási tapasztalatokat kell felhasználnia a vármegyének, amelyeket opcionálisan egyéb inputok (pl. települési önkormányzati kérdőívvezetés vagy adatbekérés) is kiegészíthetnek.

Az ITP monitoring elkészítése során figyelemmel kell lenni a TOP Plusz félidei felülvizsgálatának eredményeként bekövetkező programmódosításra is.

1. Az ITP módosítási folyamatának bemutatása

Az ITP dokumentum egyes verzióit és a dokumentum módosítási lépéseit célszerű összefoglalni és kiértékelni, hiszen a módosítások mögött többféle indok állhat: az OP struktúra változása, a vármegyéhez dedikált keretösszeg módosulása, újraértékelések lefolytatása, a lefolytatott területi monitoring eredményei vagy alulról jövő kezdeményezések (pl. FVS városok változtatási igényei) vagy egyéb indokok.

Az értékeléshez elsőként egy összegző táblázatot kell elkészíteni. Az ITP egyes verzióit összegző táblázat (*1. táblázat*) térjen ki a verziószámokra, a verziót elfogadó közgyűlési határozatra, a kapcsolódó kormányhatározatra.

1. táblázat: ITP módosítások

Elfogadott ITP verziószáma	Vármegyei közgyűlési határozat száma	Kormányhatározat száma
v1.0		
v2.0		
....		

⁷ Az Integrált Területi Programok értékelése – Kutatási zárójelentés. Készítette a HBH Stratégia és Fejlesztés Kft. Budapest, 2018.

⁸ Mivel a TOP Pluszt érintő újraértékelés az Útmutató készítésekor és a vármegyei adatbázis előállításakor még folyamatban van, így a TOP_Plusz-1.1.1 „Helyi gazdaságfejlesztés” (új kódszám: 6.1.1), a TOP_Plusz-1.1.3 „Helyi és térségi turizmusfejlesztés” (új kódszám: 6.1.3), a TOP_Plusz-1.2.2 „Szociális célú városrehabilitáció (ERFA)” és a TOP_Plusz-3.1.2 „Szociális célú városrehabilitáció (ESZA)” felhívások esetén az adatbázis nem tartalmazza az újraértékelés miatt bekövetkező módosításokat.

A táblázat kitöltése után röviden össze kell foglalni a keretösszeg tervezés és módosítás indokait, elveit. Elsősorban felhívás és prioritás szintű összegzés szükséges, forrásfelhasználási módonként (továbbiakban: FFM) csak területi, stratégiai szempontból kiemelt esetben szükséges részletezni a forrásallokációt és változását (pl. kiemelt térség vagy komplex programmal fejlesztendő térség esetén; új kiemelt eljárásrendű projekt betervezése). A fejezet lényegében az aktuális ITP 0. fejezetének (Verziókövetés) tömör összegzése, amelyet a **tervezési folyamattal kapcsolatos események és összefüggések** (milyen ható tényezők, partnerségi akciók, megoldandó problémák merültek fel, milyen következmények fakadtak az eljárásból stb.) feltárása érdekében szükséges végiggondolni.

Az ITP módosítási folyamatának bemutatása:

- Az egyes ITP verziók elkészítésének és főbb módosításainak bemutatása verziószámmal, határozatok számával, **táblázatos** formában.
- **Rövid, szöveges értékelés** a módosítási folyamatról, elvekről, amely kitér az ITP módosítással összefüggésbe hozható eseményekre és következményekre.

2. A támogatások felhasználásának értékelése

Az értékeléshez szükséges, **EUPR-ből származó adatokat**, az Útmutatóban foglalt adatszerkezethez illeszkedően **az Irányító Hatóság előzetesen megküldi a vármegye számára**. Ezek az adattáblák tartalmazzák valamennyi, a TOP Plusz keretében a vármegyei forráskeretre benyújtott projekt adatait (projektazonosító és projekt címe, FFM, releváns esetben tématerület, kedvezményezett(ek), megvalósulási helyszín, igényelt, támogatói döntésben és az aktuális támogatási szerződésben szereplő források, a kifizetési kérelmekben benyújtott, kifizetett és elszámolt költségek, a támogatói döntés időpontja, támogatási szerződések (továbbiakban: TSZ) módosítások, a projekt futamideje, indikátorvállalások stb.).

A forrásfelhasználás elemzéséhez és a területi eloszlás térképes megjelenítéséhez elő kell készíteni az adatokat.

Az adatbázis ugyan projekt szinten épül fel, a vármegyei értékelésnek **nem kell projekt mélységig lemennie**, elegendő a különböző elemzési dimenziók (pl. felhívások, forrásfelhasználási módok, település-differenciáláshoz kialakított település csoportok stb.) mentén **kumulált adatok** elemzése. Fontos szűkítés továbbá, hogy minden projekt az elsődleges megvalósítási helyszínhez és a fő kedvezményezetthez kerüljön besorolásra, a források szétosztása a különböző helyszínek és projektmegvalósítók (konzorciumi tagok) között nem szükséges (sok esetben nem is lehetséges).

El kell azonban végezni az IH-által szolgáltatott **EUPR adatok rendszerezését**: az adattáblákból olyan kimutatásokat kell készíteni, amelyek bizonyos értékelési szempontokból **összegző adatokat** (pl. darabszámokra, összegekre, átlagokra) tartalmaznak egy-egy vizsgált kategóriára vonatkozóan a következők szerint.

Projekt szintű információk összegzése:

- projektstátuszok szerint;
- felhívásonként, intézkedésenként és prioritásonként;
- FFM-enként;
- tématerületenként (releváns esetben);

- a forráskihelyezés és -felhasználás átlagos időigényére vonatkozóan⁹;
- a szabálytalansági eljárásokban érintett projektekre vonatkozóan.

Az EUPR adattáblát ki kell egészíteni egy **saját táblázattal** is - a térképes elemzés előkészítéséhez - amelyben az összes vármegyei település bekategorizálásra kerül az alábbiak szerint.

A **forrásallokáció területi mintázatának, jellegzetességeinek vizsgálatához** elengedhetetlen a települések, az egyes **potenciális megvalósítási helyszínek besorolása**. Ehhez ismerni kell a projekt helyszínéül szolgáló **vármegyei települések** jogállását (község-város-megyei jogú város), népességszámát¹⁰ (valamint a vármegyében releváns, elemezni kívánt népesség-kategóriáját pl. 500 fő alatti kistelepülés, csökkenő népességű település stb.), kedvezményezett¹¹ besorolását¹², területfejlesztési szempontból kiemelt térséghez¹³ való tartozását, ITP-ben definiált funkcionális (város)térséghez való besorolását, amennyiben releváns, vagy egyéb település-differenciálási szempontokhoz való tartozását¹⁴. A forrásfelhasználási módok (továbbiakban: FFM-k) szerint definiált célterületekhez is szükséges a vármegyei települések hozzárendelése.¹⁵

A tényleges (elsődleges) megvalósulási helyszíneket majd ezekhez a besorolásokhoz mérten kell vizsgálni az értékelés során. Ezért **szükséges a vármegyei települések előzetes kategorizálása**¹⁶. Az adatok/információk **térképes megjelenítéséhez** célszerű olyan adattáblába rendezni a települések besorolását, amely képes a kiválasztott térképes megjelenítési rendszerrel (pl. GIS, Power BI) kommunikálni¹⁷.

Szerkeszthető térképek és háttértáblázatok külön fájlként való csatolására nincs szükség, elegendő, ha azok az értékelési anyagba olvasható, jól látható módon beépítésre kerülnek.

Monitoring adatok rendszerezése:

Az EUPR adattáblák **projekt szintű információinak összegzése** (átlagok és kumulált

⁹ Ehhez először átlagos távolságot (napban) mérő oszlopokat kell beszúrni a táblázatokba.

¹⁰ A lakónépességre vonatkozó legfrissebb adatokat javasoljuk a KSH Tájékoztatói Adatbázisából, annak a területi statisztikai adattáblájából, az „Éves településstatisztikai adatok 2024-es településszerkezetben” adatbázisból leszármazni. A „lakónépesség száma az év végén” mutató a népszámlálásból továbbvezetett legfrissebb adatot tartalmazza. Az elemzésben az egy főre eső fajlagos adatok számításához kell az adatsort használni, amelynek során fel kell tüntetni, hogy mely adatbázis, melyik évre vonatkozó adatai szolgáltatták a viszonyítási alapot.

¹¹ 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről

¹² 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet a kedvezményezett járások besorolásáról

¹³ 2023. évi CII. törvény a területfejlesztésről

¹⁴ Pl. településdinamika, rászorultság, felzárkózás, gazdasági húzóerő, azaz minden olyan település-differenciálási szempont, amit az ITP-ben a vármegye alkalmazott.

¹⁵ Ld. az ITP-ben szereplő térkép, amely a vármegyét hézagmentesen lefedő FFM-eket ábrázolja.

¹⁶ Ez a besorolás jórészt megtörtént az ITP készítés során, itt most azt érdemes végiggondolni, hogy a település-differenciálás és az FFM-lehatárolás során nem alkalmazott kategóriákat (pl. jogállás szerinti besorolást) érdemes-e behozni elemzési szempontként, továbbá fel kell tölteni az adattáblát a legfrissebb releváns statisztikai adatokkal (népesség stb.).

¹⁷ Praktikusán a települések és az ábrázolandó térségek (kiemelt térség, földrajzi célterület stb.) térképi megjelenítéshez szükséges adatainak („azonosító” kódok, megfelelő elnevezések) adatbázisba építése az elsődleges feladat. Ehhez a térinformatikus adatszerkezet igényét előzetesen egyeztetni szükséges.

összegek) kimutatások segítségével

EUPR adattábla kiegészítése a területi elemzéshez szükséges település-besorolási adattáblával

- a települések hozzárendelése az elemzendő területi kategóriákhoz, települési statisztikai adatok (lakosság szám) frissítése;
- területi vizsgálati kategóriák (FFM-ek, alkalmazott település-differenciálási kategóriák) hozzárendelése GIS rendszerhez, vagy valamely térképes alkalmazáshoz, legalább a területi lehatárolás ITP-ben bemutatott térképes megjelenítése (FFM-ek) szerint.

Az EUPR adattábla kiegészítés fentiekben bemutatott folyamatának egyes lépéseit az Értékelési sablon egyszerűsítve bemutatja.

2.1. A forrásabszorpció elemzése a monitoring adatok alapján

Az értékelés forrásabszorpció fejezetének célja annak nyomonkövetése, hogy **a terv-tény adatok mentén értékelt forrásfelhasználás az előzetes ITP-célkitűzéseknek, prioritásoknak és a célzott területi vagy egyéb megoszlási elveknek, forrásfelhasználási módoknak megfelelően történt-e.**

Az elemzések során a kialakított adatbázis alapján:

1. Területi elemzéseket kell lefolytatni a források megoszlásáról;
2. Forrásfelhasználási módok szerinti vizsgálatokat kell készíteni;
3. A TOP Plusz prioritások, és felhívások szerinti összegzéseket szükséges elvégezni;
4. A forráskihelyezés és -felhasználás átlagos időigényét kell kalkulálni;
5. A szabálytalansági eljárásokat szükséges összegezni.

(1) Elsődlegesen a források területi megoszlását szükséges elemezni. Ehhez a projektek státusza (benyújtott, elutasított, visszavont, tartaléklistás, támogatott) szerint kumulált adatokat szükséges az egyes településekre és az **ITP alapján kialakított elemzési térkategóriákra** (FFM-hez rendelt térség¹⁸, város-vidék¹⁹, funkcionális (város)térség, település-differenciáláshoz kialakított kategóriák stb.) vetíteni. Érintettség esetén különösen fontos vizsgálati szempont a kiemelt térségek összehangolt fejlesztésének sikeressége, vagy éppen egyensúlytalansága, mivel vármegyehatáron átnyúló területi kategóriáról van szó. Külön vizsgálendő továbbá az FVS városok²⁰ és az egyéb vármegyei fejlesztések szinergiája.

Az egyes térkategóriákban és településsorosan is érdekes a **benyújtott támogatási igények/elnyert támogatások darabszámának, összvolumenének, és az egy lakosra eső fajlagos értékének és egymáshoz viszonyított arányának a vizsgálata**, külön kitérve azon fehér foltokra is, ahol nem volt kimutatható pályázati aktivitás. Szükséges továbbá a településsoros és területi adatok **térképes megjelenítése** legalább a benyújtott és nyertes pályázatok darabszáma, az elnyert támogatások összvolumene és annak fajlagos (1 főre jutó) értéke tekintetében.

Térképek készítése:

A forrásfelhasználás területi megoszlását térképen szükséges ábrázolni a következők szerint:

¹⁸ Pl. földrajzi célterületek, kiemelt térség, LHH, FVS város stb.

¹⁹ Alapvetően település-jogállás szerinti vizsgálatként folytatható le. Amennyiben pl. várostérség FFM kategóriát alakított ki a vármegye, az város-vidék elemzési szempontból külön vizsgálható.

²⁰ Az FVS várostérségek esetében a várostérségi fejlesztések egészét kell vizsgálni, a többi FVS városonál lehet pl. az FVS város és a körülötte megrajzolt várostérségi FFM kapcsolatát vizsgálni.

- a településekre jutó támogatások volumene és fajlagos (egy főre jutó) értéke: például egyfajta hőterkép segítségével ábrázolható (a legsötétebb szín a legtöbb forrást jelöli, a támogatással nem rendelkező települések fehér foltok a térképen);
- a települések pályázási aktivitása: a benyújtott pályázatok száma, esetleg az igényelt támogatás mértéke; valamint az elnyert pályázatok száma és azok támogatási összege (külön-külön is térképre vihető, de térképre felvitt diagramokkal is ábrázolhatók az összefüggések);
- a városi és a vidéki jogállású településekre jutó források nagysága: pl. két színskála az eltérő jogállásra, ahol a források nagyságát a szín erőssége vagy a buborék nagysága jelezheti;
- a település-differenciálási kategóriákban érintett települések elkülönítése a térképen (eltérő színnel jelölve a különböző kategóriákat, majd az egyes kategóriákba érkező támogatások mértékének az ábrázolása szükséges, pl. színerősséggel vagy buborék nagysággal jelezve az eltérő léptékeket);
- az FFM-kre jutó támogatások nagysága (pl. színskálás térkép, ahol a tervezett keretösszeghez képest a lehívott támogatás ábrázolható).

A **szöveges értékelésben** a feltárt **területi megoszlási mintázatok elemzésére**, valamint a háttérben meghúzódó okok bemutatására kerül sor. Elemzési szinten a “benyújtott” és “támogatott” **projektstátuszok**on kívüli kategóriákkal (elutasított, visszavont, tartaléklistás) is foglalkozni szükséges. Az elutasított projektstátusz például jól használható a rendelkezésre álló forráskerethez képest a felmerülő forrásigény mértékének a meghatározására (pl. hány projekt került elutasításra, mely településeken, milyen tématerületen), ezekből következtetni lehet a forrásigények mellett a pályázati aktivitás területi különbségeire és a sikertelenség lehetséges okaira.

Az elemzést **a szándékolt területi hatásokkal összevetve** célszerű tehát elkészíteni. Amennyiben a vármegye például a felzárkózó kistelepüléseket, vagy a gazdasági húzóerővel rendelkező, dinamikusan fejlődő településeket priorizálta a település-differenciálás során, vagy a komplex programmal fejlesztendő járásra önálló fejlesztési célterületet hozott létre, értékelni kell, hogy ezen **térbeli fókuszok mennyire tudtak érvényesülni az ITP végrehajtása során** (pl. a források hány százaléka került ide, mekkora arány volt ide tervezve). Azonosítani szükséges továbbá azokat a térbeli differenciálási szempontokat is, amelyek nem eredményeztek jelentős hatást, feltárva ennek a lehetséges okait. Az értékelés során ki kell térni a **területi és települési differenciálási szempontok sikerességének**²¹ **megítélésére** is (melyek voltak a jól érvényesíthető kategóriák, milyen további szempontok merültek fel a megvalósítás során stb.).

(2) A forrásfelhasználási módok (FFM) szerinti vizsgálatban ki kell egészíteni a területi elemzéseket, mivel **vannak nem területi alapon dedikált források is** (ld. kiemelt kedvezményezetthez rendelt források), továbbá **az FFM-kre bontott terv-tény adatok összevetésével lehet azt megállapítani, hogy a forráskeretek milyen arányban kerültek lekötésre**²². A szöveges értékelésben az FFM-ekre tervezett és a ténylegesen lekötött (támogatási szerződéssel rendelkező) források viszonyát szükséges elemezni, illetőleg a

²¹ Az objektív településdifferenciálási elemzéshez szükséges adatok (pl. pontozótáblák) nem állnak a vármegye rendelkezésére, így az ok-okozati összefüggések csak feltételezhetők, az értékelés során ezért a sikeresség szubjektív mérlegelésére szükséges koncentrálni.

²² Itt lényegében az ITP forrásallokációs táblázatait szükséges elemezni, a tervezett allokációs értékekhez képest milyen eltérések azonosíthatók és miért.

nagyobb eltérések okát feltárni (pl. nem volt érdeklődés a meghirdetett felhívásokra, vagy nem ESZA+ fejlesztésekre, hanem az ERFA-beruházásokra lenne nagyobb igény stb.).

(3) Következő lépésként a **megítélt támogatások** (támogatási szerződéssel rendelkező forrásrész) **TOP Plusz prioritások és felhívások szerinti** megoszlását szükséges elemezni. Az EUPR adattáblákból prioritásonként, alaponként és felhívásonként kumulált adatokat az ITP-ben tervezett megoszlásokkal kell összevetni (**terv-tény elemzés**²³). A **támogatási szerződésekben lekötött és a kifizetési kérelmekkel alátámasztott** (elszámolt) **forrásfelhasználás arányának** vizsgálata az **adott prioritás/felhívás előrehaladását tudja mérni**²⁴. A szöveges értékelésben a számottevő eltérésekre és azok okaira szükséges kitérni.

(4) Ugyancsak elemzési szempont a **forráskihelyezés és -felhasználás időbeliségének** a vizsgálata. A projektek szintjén kiszámolható, hogy mennyi idő (nap) telt el a pályázat benyújtásától **a támogatási döntésig**, s erre kalkulálható egy átlag (akár felhívásonként, akár eljárásrendenként csoportosítható és egyben árnyalható ez az érték). Vizsgálandó továbbá, hogy a támogatói döntéstől átlagosan mennyi idő (nap) telt el **a szerződéskötésig** (TSZ aláírása). Itt célszerű a kiugró értékeket keresni, vagy felhívásonként vagy akár kedvezményezettenként, ha akadnak ilyen, a jellemző mintázattól eltérő adatok. Érdekes kérdés **a támogatott projektek futamideje** (mindig az éppen aktuális, TSZ-módosítás szerinti futamidőt figyelembe véve), mégpedig felhívásonként elemezve az átlagos futamidőket és kitérve a feltárt egyedi eltérésekre (és az ismert okokra).

(5) Külön elemzendő a futamidő során lefolytatott **szabálytalansági eljárások** száma és eredménye. A projektek hány százaléka volt érintett az eljárásokban, mekkora támogatási összeg volt érintett és ebből mekkora hányad tekintetében született elmarasztaló döntés (külön kitérve a folyamatban lévő eljárások mértékére is), illetve a visszahulló forrást fel tudta-e használni a vármegye.

Forrásfelhasználás-elemzés lefolytatása:

(1) Területi megoszlás elemzése és térképek elkészítése legalább a benyújtott és nyertes pályázatok darabszáma, az elnyert támogatások összvolumene és annak fajlagos értéke tekintetében

- szándékolt területi hatásokkal (ITP célok, település-differenciálás) való összevetés;
- projektstátuszok szerinti elemzés (pl. elmaradások a forrásfelhívásban; kiemelkedő forrásigény egyes felhívásokra);

(2) FFM-szerinti vizsgálatok lefolytatása, terv-tény adatok elemzésével;

(3) TOP Pluszprioritások, felhívások szerinti vizsgálat, a terv-tény adatok elemzésével;

(4) Időbeliség elemzése a támogatott projekteknél a támogatói döntés, a szerződéskötésidőigényére és a projektek átlagos futamidejére vonatkozóan;

(5) A szabálytalansági eljárások vizsgálata.

Szöveges értékelés:

- Valamennyi elemzési szempont (1)-(5) és a megrajzolt térképeken látható összefüggések rövid, szöveges értékelése, kitérve a feltárt okokra és az azokból

²³ A hatályos ITP-hez viszonyítva a megvalósulást.

²⁴ Itt már nem kell az FFM szintű bontás, hiszen az korábban megtörtént, helyette valamely prioritást vagy intézkedést érintő átfogó összefüggésekre kellene az értékelés során fókuszálni (pl. valamennyi ESZA+-ra meghirdetett felhívásra alacsony az érdeklődés). Ezt segítheti egy olyan kimutatás/táblázat elkészítése, amely a prioritások alá bontott intézkedéseket tartalmazza a sorokban, míg az oszlopokban a tervezett keretösszegeket, a tény adatokat és a kettő százalékos eltérését mutatja.

levonható következtetésekre.

- A terület- és a településdifferenciálás sikerességének megítélése (a rendelkezésre álló információk alapján), megfelelőek voltak-e az alkalmazott ismérvek, van-e szükség a következő programozási időszakban módosításra.
- Az ITP-tervadatainak és a tényadatoknak az összevetéséből fakadó összegző megállapítások, következtetések levonása, esetleg további javaslatok megfogalmazása.

2.2. Az ITP végrehajtásának hozzájárulása a TOP Plusz Operatív Program elvárásaihoz

A TOP Pluszban rögzített tematikus, valamint szakmai és pénzügyi elvárásokhoz való hozzájárulás szempontjából fontos bemutatni a vármegyei ITP-k megvalósulását, végrehajtásának sikerességét.

A 2. táblázat összegzi az OP vállalásait, ahol a vármegyei vállalások 3. oszlop és a tényleges hozzájárulások feltüntetésével (4. és 5. oszlopok kitöltésével) szükséges az előrehaladás átfogó elemzése. A felhívások szerinti kumulált adatok (támogatói döntésekben szereplő forráskeretek) EUPR-táblákból való előállítás után az **elemzésnek az 5. oszlopban szereplő arányokkal szükséges foglalkoznia**. Az értékelésnek azokra a kérdésekre is választ kell adnia, hogy mely vállalások esetében van arányos teljesítés, és hol vannak elmaradások. A rövid szöveges értékelésben szükséges kitérni az ismert mögöttes okokra is.

Fontos, hogy több tématerületet magába foglaló felhívás (pl. élhető település, FVS felhívások) esetén kizárólag a tematikus elvárás szempontjából releváns tématerületre vonatkozó keretösszeget szükséges figyelembe venni.²⁵

---

²⁵ Az FVS projektek tématerületei esetén információt az FVS várostól szükséges begyűjteni.

2. táblázat: A forrásfelhasználás TOP Plusz tematikus, valamint szakmai és pénzügyi elvárásokhoz való illeszkedésének vizsgálata

1.	2.	3.	4.	5.
Tematikus elvárások az OP-ban	Figyelembevételre kerülő TOP Plusz felhívások	ITP-ben szereplő tervadatok (Ft)	Tényadatok támogatói döntés alapján (Ft)	Teljesülés aránya ²⁶ (%)
Humán infrastruktúra: vármegyei ERFA legalább 20%-a (3. prioritás ERFA)	3.3.1, 3.3.2, 3.3.3, 3.4.1			
Humánfejlesztési programok: vármegyei ESZA+ legalább 27%-a (3. prioritás ESZA+)	3.1.3, 3.2.1			
Szociális városrehabilitáció (1. prioritás): vármegyei ERFA legalább 1,5%-a	1.2.2, 1.2.4, 1.3.2			
Szociális városrehabilitáció (3. prioritás ESZA+): vármegyei ERFA-t kiegészítik a társadalmi felzárkózás tematikus koncentrációhoz hozzájáruló beavatkozások a vármegyei ESZA+ legalább 10%-ával	3.1.2, 3.2.1			
Fenntarthatóság, klímacélok: önkormányzati energetika (2. prioritás) a vármegyei ERFA legalább 10%-a	2.1.1, 2.1.2, 2.1.4, 2.1.6			
Foglalkoztatás javítása: vármegyei ESZA+ legalább 33%-a; (3. prioritás ESZA+)	3.1.1			
A megyére jutó indikatív forráskeret legalább 10%-át a komplex programmal fejlesztendő járásokban (36 LHH járás) szükséges felhasználni. (amennyiben releváns)	minden felhívás			
A 4 és 5 számjegyű, állami tulajdonban lévő közutak fejlesztésére a TOP Plusz 1. és 6. prioritások együttes keretösszegének legfeljebb 15%-a fordítható.	6.1.2, 6.2.1			
TOP Plusz az alap és középfokú köznevelési intézmények, illetve kollégiumok fejlesztésére tervezett források legalább 90%-át az állami intézmények támogatására fordítja.	3.3.3, 3.4.1			
A program a 36 komplex programmal fejlesztendő járás területén megvalósuló beruházások támogatására fordítja az alap- és középfokú köznevelési intézmények fejlesztésére tervezett, TOP Plusz keretösszeg legalább 15%-át.	3.3.3			
A program a 36 komplex programmal fejlesztendő járás területén megvalósuló beruházások támogatására fordítja a helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztésére tervezett, TOP Plusz keretösszeg legalább 15%-át.	3.3.2			

²⁶ A ténylegesen felhasznált forráskeretre vetített (és nem az ITP-ben tervezett) értékek kerülnek ide.

OP tematikus, valamint szakmai és pénzügyi elvárásaihoz való hozzájárulás elemzése:

- Kumulált adatok számítása a 2. táblázatban jelölt felhívásokra;
  - o tervadatok összegzése az ITP-ben szereplő adatok alapján (3. oszlop);
  - o tényadatok összegzése megítélt döntés alapján (4. oszlop);
- Arányok kiszámítása (5. oszlop = 4.oszlop adatai/3. oszlop adatai);
- Rövid szöveges értékelés, következtetések levonása, javaslatok megfogalmazása.

3. Az eredményességet befolyásoló folyamatok értékelése

3.1. Az indikátorvállalások nyomonkövetése

Az ITP indikátorvállalások az Irányító Hatóság által előírtak szerint, a TOP Plusz indikátorstruktúrájához igazodva szerepelnek a dokumentumokban. A programciklus félidejében az indikátorteljesítések még nem mérhetők, **a támogatási szerződések alapján rögzített indikátorvállalások** azonban **nyomon követhetők**. A félidei monitoring célja, **annak feltárása, hogy történt-e előrelépés az indikátorvállalások tekintetében**.

Az értékelés lefolytatásához az ITP-ben rögzített indikátorértékeket a támogatási szerződéssel rendelkező projektekhez rögzített kumulált indikátorértékekkel szükséges összevetni az EUPR adattábla Indikátorok munkalapja alapján. Az eredmények mélyebb értékelése a lezárt projektek teljesítései alapján a programciklus zárásakor (az időszak végi értékelésben) lesz esedékes. Itt most csak az ITP-ben rögzített vállalások és az EUPR-adattáblából kiszűrhető vállalások eltérését szükséges bemutatni (**a 3. táblázat kitöltésével**). Az értékelés elkezdéséhez a táblázatot fel kell tölteni az ITP-ben szereplő indikátoradatokkal.

A **szöveges értékelésben** arra célszerű kitérni, ha az indikátorértékek elmaradása valamilyen ismert okra vezethető vissza (pl. a forráskeret eleve nem időarányosan került felhasználásra).

3. táblázat: Indikátorvállalások

Prioritási tengely	Indikátor		Mértékegység	Mérőföldkő 2024	Forrásrányos célérték (2024)	Vármege által vállalt mérőföldkő (2024)	Célérték 2029	Forrásrányos célérték (2029)	Vármege által vállalt célérték (2029)	TSZ-ben rögzített vállalások összesen
	Azonosító	Megnevezés								
TOP_Pl usz-1 ²⁷	RCO58	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra	km	21,34	0,62	0,62	426,8	12,23	12,23	3,34
...										

²⁷ Az 1. sor csak példa, ezért kitöltéskor törlendő!

Az eredményesség értékelése:

- Indikátorvállalások c. táblázat kitöltése az EUPR adattábla kumulált értékei alapján;
- Az indikátorvállalások alakulásának rövid szöveges értékelése, az ismert okok, hatótényezők bemutatása;
- Következtetések levonása, javaslatok megfogalmazása, hogy milyen beavatkozásra van szükség az eredményesség érdekében.

3.2. A partnerség értékelése

A valódi részvétel, az érdemi egyeztetés és a partnerség minősége fontos mutatója a programtervezés és -végrehajtás megalapozottságának. Ebben a folyamatban a vármegye meghatározó szereplőként vesz részt a többszintű területi koordinációban. Az ITP készítési útmutató 1.2.1 fejezete tartalmazza a partnerség szervezésével kapcsolatos teendőket, az 1.5 fejezete pedig az ITP összeállítás során figyelembe veendő szempontokat. Ezek egyike a részvételi tervezés, amely szerint fontos a vármegyén belüli érdekelték fejlesztési igényeinek és céljainak figyelembevétele. A vármegye kulcsszerepe abban van, hogy a különböző érdekeket közös nevezőre hozza, az érintetteket megszólítsa, tájékoztassa és a véleményeket kezelje.

Az értékelés célja annak áttekintése, hogy a **kialakított partnerségi struktúra**, vagy annak egyes elemei **hogyan működtek tovább a megvalósítási időszakban**. Nem szükséges felülvizsgálni, hogy tervezéskor mi volt a vármegyei gyakorlat. A hangsúly azon van, hogy **a partnerség milyen szerepet kap** a program végrehajtása során, és ennek **milyen hatásai voltak/vannak** a vármegye önkormányzatának működésére (pl. történt-e szervezeti változás, szerepkörök módosítása, információáramlás elősegítése), alakultak-e informális tudásmegosztó csatornák, mennyire kommunikálnak egymással a vármegyék).

Az értékelő feladata, hogy a helyi viszonyok figyelembevételével, tekintse át a partnerségi működés tapasztalatait, különösen az alábbi szempontok mentén:

1. **A partnerek szerepe, intézményi szereplők részvétele a megvalósítás során:** a különböző típusú partnerek – például helyi önkormányzatok, szövetségek (pl. MÖOSZ, TÖOSZ) Leader Helyi Akciócsoport, hivatali, intézményi partnerek (pl. SZPI, NFK-IH), kedvezményezettek, civil társadalom képviselői stb. – milyen formában kapcsolódtak be a program végrehajtásába. Az értékelésben kérjük bemutatni, hogy a tankerületi központok, a Magyar Közút, az FVS város, az AOFK, az oktatási vagy más ágazati feladatellátók milyen szerepet játszottak a projektek előkészítésében és megvalósításában. Történt-e egyeztetés vagy konzultáció a projekthelyszínek, intézmények kiválasztása során, illetve milyen fórumok, kommunikációs csatornák (pl. partnerségi rendezvény, tájékoztató nap, munkacsoport, bizottságok) segítettek a párbeszédet. Az értékelés során javasolt átgondolni, hogy a partnerség milyen mértékben járult hozzá a projektek szakmai megalapozottságához, és hol azonosíthatók hiányosságok vagy fejlesztendő elemek. Azonosíthatók-e olyan területek, ahol a partnerség hiányos vagy formális jellegű volt.
2. **Az információáramlás, az átláthatóság és a nyomonkövetés folyamatai:** milyen formában volt nyomon követhető a program előrehaladása, módosítása, az érintettek kaptak-e információt a programstátuszról vagy a változásokról.

3. **A partnerszervezetek részvételének, bekapcsolódásának intézményi hatásai:** az érintettek részvételének, véleményének, kérdéseinek, visszacsatolásainak milyen hatásai voltak/vannak a vármegye önkormányzatának működésére, koordináló szerepére, döntéseire, amennyiben releváns (pl. történt-e szervezeti változás, kapacitásfejlesztés, új szerepkörök kialakítása, a belső folyamatok átalakítása).

Az értékelő tehát nem számosságot vagy szabályszerűséget vizsgál, hanem azt, hogy a partnerség hogyan tudott működni a megvalósítás során, milyen funkciókat töltött be, és milyen tanulságok szűrhetők le ebből a jövőre nézve.

A partnerség értékelése:

- A partnerség szerepe és hatása – rövid szöveges leírás arról, hogyan működött a partnerség, az intézményi szereplők részvétele és a velük kialakított kommunikáció az ITP végrehajtása során.
- Megállapítások és tanulságok – összegzés a tapasztalatokról, a partnerségi gyakorlat erősségeiről és hiányosságairól, valamint javaslatok a jövőbeni partnerségi működés fejlesztésére.

3.3. A megvalósítást befolyásoló egyéb tényezők

A fejezet célja, hogy a – programvégrehajtási tapasztalatokra alapozva bemutassa az **intézményi működés** során felmerült akadályokat, valamint a végrehajtást támogató elemeket.

A programműködés során feltárt nehézségek és bevált működési gyakorlatok számbavétele hasznos mind az aktuális programvégrehajtás hatékonyabbá tétele, mind a következő programidőszak testreszabottabb tervezése szempontjából.

Az elemzés releváns inputot adhat a módszerek, a célcsoportok, valamint az intézményrendszer átgondolásához.

A végrehajtási gyakorlat rövid átfogó értékeléséhez javasolt az akadályozó/támogató tényezők átgondolása, és amennyiben releváns, vagy ismert, akkor a lehetséges okok feltárása. Az értékelés során az alábbi szempontokat javasolt figyelembe venni (a lista bővíthető):

- A szabályozási környezet (jogszabályi, pályázati vagy eljárásrendi keretek, amelyek nem jól illeszkednek a megvalósítás gyakorlati igényeihez pl. túlszabályozottság, értelmezési nehézségek, változások, illetve amelyek előremutatóak pl. a kiválasztási mechanizmus tekintetében).
- Az intézményrendszer hiányosságai, illetve jól működő elemei (a vármegye saját szerepköréből adódó szervezeti működés, ill. a közreműködő, vagy végrehajtásban részt vevő szervezetek működése mennyire támogatta a hatékony megvalósítást, a rendelkezésre álló erőforrások, kapacitások elegendőnek, hatékonyak bizonyulnak-e).

A fejezet kizárólag a saját végrehajtási tapasztalatok bemutatására szolgál. Figyelemmel kell lenni arra is, hogy a korábbi fejezetekben tett megállapítások itt ne ismétlődjenek.

A megvalósítást befolyásoló egyéb tényezők – programműködés értékelése:

- Végrehajtási gyakorlat rövid, lényegre törő szöveges összefoglalója az azonosított akadályozó/segítő tényezők és lehetséges okok felsorolásával.

4. Megállapítások, javasolt beavatkozások, a következő programozási időszak előkészítése

4.1 Megállapítások, javasolt beavatkozások – félidei összegző értékelés

Az összegző értékelés célja az előző fejezetekben feltárt **legfontosabb megállapítások** (következtetések, problémák, tanulságok, bevált működési gyakorlatok) **rendszerezése, egy helyen való összegzése**, valamint annak **összefoglaló** leírása, hogy az ITP jelenleg hol tart a kitűzött célokhoz képest, és az ütemezett előrehaladáshoz viszonyítva hol kellene tartania. Amennyiben a két állapot eltér, melyek az eltérés okai. Vizsgálandó továbbá, milyen új irányok rajzolódtak ki a megvalósítás során, ezekhez milyen feltételek és erőforrások szükségesek, valamint mely hiányterületek azonosíthatók, amelyek a jövőbeli előrehaladás érdekében kiemelt figyelmet igényelnek.

A megállapítások rendszerezéséhez a következő táblázatban el kell különíteni az előző három fejezetben feltárt legfontosabb pozitív, vagy negatív tényezőket, továbbá az előrehaladást segítő lehetőségeket és a megvalósítást akadályozó kockázatokat.

4. táblázat: Megállapítások rendszerezése

Kategória	Mit kell bemutatni?	Példa (kitöltéskor törlendő)
Erősségek / Bevált működési gyakorlatok	Mely tényezők segítik a kiegyensúlyozott előrehaladást, a célok megvalósítását? Milyen pozitív tapasztalatok, együttműködések vagy projektek, forrásfelhasználási módszerek stb. bizonyultak sikeresnek?	<i>Példa: Hatékony városi térségi együttműködés, amely elkerülte a párhuzamos fejlesztéseket.</i> ... .
Gyengeségek / Problémák	Hol marad el az előrehaladás a tervezettől, milyen kapacitás-, szervezeti vagy adminisztratív problémák akadályozzák a célok teljesülését? Hol mutatkozik elmaradás az ütemezéshez vagy a célokhoz képest, milyen problémák akadályozzák a források hatékony felhasználását, illetve a kiegyensúlyozott területi előrehaladást?	<i>Példa: A forráskeretek felhasználása területileg egyenlőtlen, egyes térségek jelentősen elmaradnak az országos átlagtól;</i> <i>Az aszályérzékeny célterület forrásellátottsága elmarad más térségekhez képest, a kiválasztási kritériumok nem veszik kellően figyelembe a környezeti sebezhetőséget (pl. aszályindex, vízhiány);</i> ....
Lehetőségek / Kitérés pontok	Milyen új szükségletek, tendenciák vagy fejlesztési fókuszok rajzolódnak ki a megvalósítás során, amelyek befolyásolhatják a jövőbeli beavatkozások tervezését?	<i>Példa: Fokozódó igény digitális szolgáltatásokra és energiahatékonysági beruházásokra;</i> <i>Új felhívásoknál vagy értékelési rendszernél kerüljön előtérbe a városi térségi együttműködés: plusz pontszám, magasabb támogatási intenzitás vagy dedikált keret biztosítása;</i> ... ...
Kockázatok	Mely feltételek hiánya akadályozza, vagy veszélyezteti a program céljainak teljesítését, illetve az új irányok megvalósítását? Milyen külső negatív folyamat jelenthet kockázatot?	<i>Példa: Az adminisztratív terhek kevésbé ösztönzik az integrált fejlesztéseket;</i> <i>Váratlan események (pl. szélsőséges időjárás, gazdasági krízis), amelyekre nincs felkészülve a programvégrehajtás</i> ...

Kategória	Mit kell bemutatni?	Példa (kitöltéskor törlendő)
		...

A táblázat kitöltése után készíteni kell egy rövid szöveges összefoglalót (kb. egy oldal), amely a négy kategóriára építve értékeli az ITP félidei előrehaladását. Bemutatja az ITP jelenlegi helyzetét, a célokhoz viszonyított előrehaladását, az elmaradások, eltérések okait, valamint a javasolt jövőbeli fejlesztési irányokat és szükséges feltételeket, beavatkozásokat.

Megállapítások, javasolt beavatkozások – a félidei összegző értékelés lépései:

- Megállapítások rendszerezése c. táblázat kitöltése
- Összefoglaló értékelés a táblázatban bemutatott megállapítások segítségével, az ITP jelenlegi helyzetéről, a célkitűzésektől való esetleges eltérések mértékéről, okairól, a szükséges beavatkozásokról.

4.2 Javaslatok a 2028–2034 programidőszak területfejlesztési szakpolitikai tervezéséhez

A félidei értékelés nem csak a 2021–2027 közötti időszak előrehaladásának vizsgálatára szolgál, hanem fontos szerepe van abban is, hogy **a tapasztalatok alapján, keretek és kötöttségek nélkül előremutató javaslatokat fogalmazzon meg** a 2028–2034-es programozási időszak területfejlesztési szakpolitikai tervezésének elősegítéséhez. Ehhez az alábbiakat szükséges átgondolni:

- Tartós problémák: hosszú távon fennálló, mélyen gyökerező problémák, amelyek egyedi fejlesztéssel nem orvosolhatók – a térség egészét érintő, sokszor komplex beavatkozást igénylő kihívások, pl. demográfiai hanyatlás, gazdasági leszakadás, elérhetőségi problémák.
- Sikeres beavatkozási formák továbbvitele, megtartandó tématerületek: az ITP keretében, vagy annak hatására létrejött jól működő, pozitív hatású fejlesztéstípusok, amelyek hatékonyak voltak. Olyan meglévő fejlesztési tématerületek, amelyek a jövőben is relevánsak, megtartandók.
- Új fejlesztési irányok: a jövőre nézve olyan témák, amelyek eddig kevésbé jelentek meg, de az uniós és hazai politikákban egyre hangsúlyosabbak – új szemlélet, új technológiák, rendszerszintű megközelítések, XXI. századi lehetőségek, pl. zöld átállás, digitalizáció, klímaadaptáció, szolgáltatásintegráció, közösségi innováció.
- Javaslatok a szabályozási, intézményi keretek javítására: az eddigi tapasztalatok alapján milyen módosítások segítenék a források hatékonyabb, igazságosabb elosztását, a pályázatok gördülékenyebb megvalósítását, a szereplők jobb felkészülését, pl. projektkiválasztási mechanizmusok, pályázati struktúrák, kapacitásépítés, adminisztratív határokon túlnyúló, térségi alapon szerveződő, hálózatos alapú projektek.

A javaslatok megfogalmazásánál célszerű figyelembe venni az uniós és a hazai területpolitikai irányokat, valamint a vármegyei stratégiákat és fejlesztési terveket is. Ez elősegíti, hogy a következő programidőszak fejlesztései jobban illeszkedjenek a térségi célokhoz és a helyi igényekhez. A megadott szempontok mellett relevancia esetén egyéb szempontok, javaslatok is megfogalmazhatók, például rugalmasság és gyors reagálás, lehetőség rendkívüli, váratlan helyzetek (pl. energiaválság, természeti katasztrófa) kezelésére, monitoring és tanulás, a program ne csak indikátorokat mérjen, hanem tanulási folyamatként működjön, folyamatos visszacsatolással stb.

A javaslatokat az 5. táblázatban szükséges rögzíteni. A kitöltést példák is segítik (dőlt betűvel jelölve, amelyek a véglegesítéskor törölendőek). A táblázat szükség szerint bővíthető.

5. táblázat: *Javaslatok a következő programidőszak tervezéséhez*

Szemponatok	Javaslatok
Tartós problémák	<p><i>Pl.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Előregedő népesség és fiatalok elvándorlása → a térség „elnéptelenedési spirálba” kerül, belső periferia.</i> - <i>Közlekedési elszigeteltség: a közszolgáltatások és munkahelyek nagyon nehezen elérhetőek.</i> <p><i>A gazdasági leszakadás nem kezelhető 1-1 projekttel; Javaslat: Integrált, hosszú távú beavatkozási csomagok tervezése az előregedés, elvándorlás, közlekedési elszigeteltség és gazdasági leszakadás kezelésére.</i></p> <p>...</p>
	<i>egyéb javaslat</i>
Sikeres beavatkozási formák továbbvitele, megtartandó tématerületek	<p><i>Pl.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Térségi szociális szolgáltató hálózat kialakítása → költséghatékony, több település lakosságát elérő szolgáltatás.</i> - <i>Helyi civil közösségek megerősödése egy-egy kisebb beruházás nyomán.</i> <p><i>Javaslat: Helyi civil közösségek megerősítésének támogatása.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Helyi gazdaságfejlesztés és közösségi terek fejlesztése</i> <p>...</p>
	<i>egyéb javaslat</i>
Új fejlesztési irányok	<p><i>Pl.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Zöld átállás: közösségi energia, integrált finanszírozás.</i> - <i>Digitalizáció: digitális (mobil) közszolgáltatások, komplex mozgó szolgáltatások</i> - <i>Klímaadaptáció: integrált táj- és településgazdálkodás, kül- és belterületi integrált zöldinfrastruktúra.</i> - <i>Közösségi innováció: helyi lakosokat bevonó tervezés, önfenntartó kezdeményezések (pl. közösségi gazdaságok, városi agrárium).</i> <p>...</p>
	<i>egyéb javaslat</i>
Javaslatok a szabályozási, intézményi keretek javítására	<p><i>Pl.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Egyszerűsített eljárás, rugalmas indikátorkezelés kis értékű fejlesztések esetén</i> - <i>Előminősítési rendszer a projektötletek szűrésére (megelőzve az irreális projekteket).</i> - <i>Területi szereplők felkészültségének erősítése és az előkészítés finanszírozása (pl. pályázati előkészítő alap, képzési és mentorálási programok)</i> <p>...</p>
Egyéb szempont	<i>egyéb javaslat</i>
	...

5. Önellenőrzési lista - félidei értékelés ellenőrzéséhez

A fejezet célja, hogy az értékelő gyorsan végig tudja nézni, az **értékelés** minden kulcseleme megfelel-e a tartalmi és formai követelményeknek.

6. táblázat: Önellenőrzési táblázat

Ellenőrzési szempont	Megfelel (igen/nem)	Megjegyzés
1. Teljesség és szerkezet		
Minden kötelező fejezet szerepel a dokumentumban (1–4. fejezet)		
2. Tartalmi megfelelés		
Az ITP verziók értékelése megtörtént		
A forrásfelhasználás adat-alapúan bemutatott		
A forrásfelhasználás területi mintázatának térképes ábrázolása elkészült		
Az indikátorvállalások értékelése az elérhető adatok alapján lezajlott		
A partnerség értékelése megtörtént		
A megvalósítást befolyásoló egyéb tényezők azonosítása megtörtént		
Az értékelés összegzése elkészült és a következő programozási időszakra vonatkozó javaslatok megfogalmazásra kerültek		
3. Formai megfelelés		
Az értékelés megfelel a sablondokumentumnak és az értékelési útmutatónak		

6. Mellékletek

1. számú melléklet: Félidei értékelési sablon.

Vármegyei Integrált Területi Program

Értékelési sablon

[vármegye neve] Integrált Területi Programjának félidei
értékelése

2021-2025

Értékelésért felelős szervezet:	[vármegye neve] Vármegyei Önkormányzat
Értékelésért felelős szervezet kapcsolattartó:	[kapcsolattartó neve, beosztása] [email, telefon]
Értékelésért felelős szervezet címe:	[cím]
Elfogadásról szóló közgyűlési határozat száma:	[KGy.határozat száma]

[VÁRMEGYE SZÉKHELYE], 2026. [BENYÚJTÁS HÓNAP, NAP]

Tartalom

1	Az ITP módosítási folyamatának bemutatása	147
2	A támogatások felhasználásának értékelése	147
2.1	A forrásabszorpció elemzése a monitoring adatok alapján	147
2.2	Az ITP végrehajtásának hozzájárulása a TOP Plusz Operatív Program elvárásaihoz	150
3	Az eredményességet befolyásoló folyamatok értékelése.....	153
3.1	Az indikátorvállalások nyomonkövetése.....	153
3.2	A partnerség értékelése	154
3.3	A megvalósítást befolyásoló egyéb tényezők.....	154
4	Megállapítások, javasolt beavatkozások, a következő programozási időszak előkészítése	154
4.1	Megállapítások, javasolt beavatkozások – félidei összegző értékelés.....	154
4.2	Javaslatok a 2028-2034 programidőszak területfejlesztési szakpolitikai tervezéséhez.....	155
5	Önellenőrzési lista - félidei értékelés ellenőrzéséhez	157
6	Mellékletek.....	157

Ez a dokumentum a „Útmutató a vármegyék Integrált Területi Programjainak félidei értékeléséhez” című módszertani útmutatóhoz (a továbbiakban: Útmutató) kapcsolódó értékelési sablon a területi szereplők (Vármegyei Önkormányzatok) számára.

Az értékelés során figyelembe veendő szempontokat maga az értékelési útmutató tartalmazza. Jelen sablon célja, hogy szerkezetében, szerkeszthetőségében és tartalmi irányítúként támogassa a félidei értékelési dokumentum elkészítését. A sablon ennek megfelelően kitöltési segédletet és értelmező magyarázatot tartalmaz.

1. Az ITP módosítási folyamatának bemutatása

Az Útmutató 1. fejezete alapján kérjük, mutassák be az ITP módosítási folyamatát egy összefoglaló táblázat elkészítésével, valamint egy rövid szöveges értékeléssel a megadott szempontok szerint.

7. táblázat: ITP módosítások

Elfogadott ITP verziószáma	Vármegyei közgyűlési határozat száma	Kormányhatározat száma
v1.0		
v2.0		
....		

2. A támogatások felhasználásának értékelése

2.1 A forrásabszorpció elemzése a monitoring adatok alapján

A forrásabszorpció elemzését a kapott monitoring adatok, illetve a vármegye által kiegészített település-besorolási és egyéb adatok (saját táblázat) alapján szükséges elvégezni. A következő lépések az adatok rendszerezését segítik az elemző munkához. A sablon kitöltése során a szövegdoboz törlendő. Az elemzés előtt egyértelműen fel kell tüntetni az adatok időbeli érvényességét: mely időszakra vonatkoznak, valamint az adatbázis(ok) exportálásának dátumát.

Az EUPR adattáblákból az alapadatok táblázatból kimutatásokat, összegzéseket kell készíteni. Az összegzésekhez a megfelelő oszlopokra (pl. FFM-kategóriák, támogatói döntés típusa stb.) szűrt kimutatásokkal lehet elkészíteni. A kimutatásokat a projektek darabszámára, a támogatási összegekre és a kategóriaátlagokra is el kell készíteni. Amennyiben az oszlopok nem tartalmazzák a kívánt információt (pl. a teljes projektazonosítóból lehet megállapítani a felhívás kódszámát, a releváns prioritást és intézkedést) segédoszlopok beszúrásával lehet azokat előállítani, és projekt szinten (soronként) hozzárendelni (függvények segítségével) a cellainformációkat. Hasonló módon kell eljárni a forráskihelyezés- és felhasználás átlagos időigényének kalkulációja esetében (az Excel napban mért távolságot tud függvény segítségével kalkulálni).

A kimutatások fogják megmutatni, hogy pl. melyik FFM kategóriában mennyi támogatási igény érkezett be, ebből mennyi került támogatásra, mennyi van tartaléklistán és mennyi került elutasításra vagy visszavonásra. Ugyanezen dimenzióban megismerhető lesz a benyújtott/nyertes

stb. státuszú projektek darabszáma is, és az átlagértékek az egyes kategóriában (mekkora volt az átlagos támogatási érték és a projektdarabszám).

Az összegző kimutatások el kell, hogy készüljenek a(z)

- projektstátuszokra (összes támogatott/benyújtott stb. projekt);
- FFM kategóriákra és tématerületekre (amennyiben az utóbbi releváns);
- felhívásokra;
- egyes intézkedésekre és prioritásokra;
- forráskihelyezés- és felhasználás átlagos időigényére.

Ezek a dimenziók az összegző táblázatok oszlopait képezik. A sorokban minimum a projektdarabszámokat, a támogatási összegeket és az átlagértékeket ki kell mutatni, de kereszt táblák is képezhetők ld. a fenti példában szereplő FFM-kategóriák projektstátuszok szerinti kimutatása.

Az EUPR adattáblák közül **a szabálytalansági eljárásokra vonatkozó információk külön munkalapon található**. A kumulált adatok itt is az érintett projektek darabszámára, a releváns támogatási összegre és az átlagértékekre vonatkoznak, lehet kereszt táblákat képezni, pl. ha egy-egy felhívás esetében nagyobb a gyakoriság.

A következő lépésként **a területi elemzéshez szükséges település-besorolási segéd táblát kell beilleszteni az EUPR adattáblák mellé**. Javasolt külön munkalapon beemelni a segéd táblát és az egyes területi kategóriákra szűrt kimutatások adatait, behivatkozni ebbe a segéd táblába (annak az elemzésekhez képzett oszlopaiba).

Ez a segéd tábla **fel kell, hogy sorolja a vármegye összes települését és következő szempontok szerinti kategóriákba rendezését:**

- jogállása (község-város-vármegyei jogú város);
- népességszám (A lakónépességre vonatkozó legfrissebb adatokat javasoljuk a KSH Tájékoztató Adatbázisából, annak a területi statisztikai adattáblájából, az „Éves településstatisztikai adatok 2024-es településszerkezetben” adatbázisból leszární. A „lakónépesség száma az év végén” mutató a népszámlálásból továbbvezetett legfrissebb adatot tartalmazza. Az elemzésben az egy főre eső fajlagos adatok számításához kell az adatsort használni, melynek során fel kell tüntetni, hogy mely adatbázis, melyik évre vonatkozó adatai szolgáltatták a viszonyítási alapot);
- amennyiben releváns, akkor az elemzési kívánt népesség-kategóriába tartozását pl. 500 fő alatti kistelepülés, csökkenő népességű település stb., ha a vármegye egyébként operált ilyen kategóriákkal;
- települési és járási kedvezményezett besorolást (ld. 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről és 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet a kedvezményezett járások besorolásáról – akár külön oszlopokban szerepeltetve az egyes kategóriákat);
- területfejlesztési szempontból kiemelt térséghez való tartozás (ld. 2023. évi CII. törvény a területfejlesztésről);

- ITP-ben definiált funkcionális (város)térseghhez való besorolás, amennyiben releváns,
- FFM-hez tartozás (Ehhez lásd az ITP-ben szereplő térkép, amely a vármegyét hézagmentesen lefedő FFM-eket ábrázolja);
- egyéb település-differenciálási szempontokhoz való tartozás (pl. településdinamika, rászorultság, felzárkózás, gazdasági húzóerő, azaz minden olyan település-differenciálási szempont, amit az ITP-ben a vármegye alkalmazott).

A segéd tábla lehetővé teszi, hogy az egyes vizsgálati kategóriák területi megoszlását is elemezni lehessen. Minden korábban már leképzett kimutatás, pl. a támogatott projektekre kihelyezett források nagysága, megjeleníthető lesz települési bontásban (mely településekre jutott a forrásból és hol vannak a „fehér foltok”) és az előzetesen az ITP-hez kialakított térkategóriákban is (FFM térségek, kiemelt térségek, LHH térségek stb.). Ehhez a leképzett segéd táblába (amelynek a sorait a települések alkotják, az oszlopait pedig azok kategóriákba sorolása) oszlopait kell bővíteni (javasolt az egyes településekre eső értékek FKERES függvénnyel való behivatkozása a segéd táblába), majd a segéd táblára újabb kimutatások készíthetők az egyes település és terület kategóriák bontásában. Fontos elemzési szempontként jelenik meg a segéd tábla alapján **az egy főre eső, fajlagos értékek kiszámítása** is, pl. a településre eső fajlagos támogatási összeg egy nagyon fontos mutató, ahogyan a benyújtott támogatási igény fajlagos értéke is beszédes lehet.

A következő lépésként **az így elkészült területi és települési kimutatásokból térképeket kell készíteni, legalább a következő dimenziók szerint:**

- a településekre jutó támogatások volumene és fajlagos (egy főre jutó) értéke: például egyfajta hő térkép segítségével ábrázolható (a legsötétebb szín a legtöbb forrást jelöli, a támogatással nem rendelkező települések fehér foltok a térképen);
- a települések pályázási aktivitása: a benyújtott pályázatok száma, esetleg az igényelt támogatás mértéke; valamint az elnyert pályázatok száma és azok támogatási összege (külön-külön is térképre vihető, de térképre felvitt diagramokkal is ábrázolhatók az összefüggések);
- a városi és a vidéki jogállású településekre jutó források nagysága: pl. két színskála az eltérő jogállásra, ahol a források nagyságát a szín erőssége vagy a buborék nagysága jelezheti;
- a település-differenciálási kategóriákban érintett települések elkülönítése a térképen (eltérő színnel jelölve a különböző kategóriákat, majd az egyes kategóriákba érkező támogatások mértékének az ábrázolása szükséges, pl. színerősséggel vagy buborék nagysággal jelezve az eltérő léptékeket);
- az FFM-kre jutó támogatások nagysága (pl. színskálás térkép, ahol a tervezett keretösszeghez képest a lehívott támogatás ábrázolható).

A fenti lépéseket az **adatok (az elkészített kimutatások) és a térképek szöveges elemzése követi** az Útmutató 2.1. fejezetében felsorolt szempontok szerint (pl. területi mintázatok, terv-tény adatok összevetése stb.). **Az elkészített térképeket minden részletében jól olvasható képként elégséges beszární a szöveges elemzés részeként.** Szerkeszthető térképek és a háttértáblázatok (beleértve a település-besorolási táblát is) külön fájlként való csatolására nincs szükség.

2.2 Az ITP végrehajtásának hozzájárulása a TOP Plusz Operatív Program elvárásaihoz

Az Útmutató 2.2 fejezete alapján összegezze a vármegye hozzájárulását az OP vállalásokhoz az alábbi táblázat kitöltésével és rövid szöveges értékeléssel a megadott szempontok szerint. Az elemzés előtt egyértelműen fel kell tüntetni az adatok időbeli érvényességét: mely időszakra vonatkoznak, valamint az adatbázis(ok) exportálásának dátumát.

2. táblázat: A forrásfelhasználás TOP Plusz tematikus, valamint szakmai és pénzügyi elvárásokhoz való illeszkedésének vizsgálata

1.	2.	3.	4.	5.
Tematikus elvárások az OP-ban	Figyelembevételre kerülő TOP Plusz felhívások	ITP-ben szereplő tervadatok (Ft)	Tényadatok támogatói döntés alapján (Ft)	Teljesülés aránya ²⁸ (%)
Humán infrastruktúra: vármegyei ERFA legalább 20%-a (3. prioritás ERFA)	3.3.1, 3.3.2, 3.3.3, 3.4.1			
Humánfejlesztési programok: vármegyei ESZA+ legalább 27%-a (3. prioritás ESZA+)	3.1.3, 3.2.1			
Szociális városrehabilitáció (1. prioritás): vármegyei ERFA legalább 1,5%-a	1.2.2, 1.2.4, 1.3.2			
Szociális városrehabilitáció (3. prioritás ESZA+): vármegyei ERFA-t kiegészítik a társadalmi felzárkózás tematikus koncentrációhoz hozzájáruló beavatkozások a vármegyei ESZA+ legalább 10%-ával	3.1.2, 3.2.1			
Fenntarthatóság, klímacélok: önkormányzati energetika (2. prioritás) a vármegyei ERFA legalább 12%-a	2.1.1, 2.1.2, 2.1.4, 2.1.6			
Foglalkoztatás javítása: vármegyei ESZA+ legalább 33%-a; (3. prioritás ESZA+)	3.1.1			
A megyére jutó indikatív forráskeret legalább 10%-át a komplex programmal fejlesztendő járásokban (36 LHH járás) szükséges felhasználni. (amennyiben releváns)	minden felhívás			
A 4 és 5 számjegyű, állami tulajdonban lévő közutak fejlesztésére a TOP Plusz 1. és 6. prioritások együttes keretösszegének legfeljebb 15%-a fordítható.	6.1.2, 6.2.1			
TOP Plusz az alap és középfokú köznevelési intézmények, illetve kollégiumok fejlesztésére tervezett források legalább 90%-át az állami intézmények támogatására fordítja.	3.3.3, 3.4.1			

²⁸ A ténylegesen felhasznált forráskeretre vetített (és nem az ITP-ben tervezett) értékek kerülnek ide.

A program a 36 komplex programmal fejlesztendő járás területén megvalósuló beruházások támogatására fordítja az alap- és középfokú köznevelési intézmények fejlesztésére tervezett, TOP Plusz keretösszeg legalább 15%-át.	3.3.3			
A program a 36 komplex programmal fejlesztendő járás területén megvalósuló beruházások támogatására fordítja a helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztésére tervezett, TOP Plusz keretösszeg legalább 15%-át.	3.3.2			

3. Az eredményességet befolyásoló folyamatok értékelése

3.1 Az indikátorvállalások nyomonkövetése

Az Útmutató 3.1 fejezete alapján kérjük, töltsék fel az alábbi táblázatot és értékeljék röviden a megadott szempontok szerint. A táblázat oldala elfektethető a könnyebb használat érdekében. Az elemzés előtt egyértelműen fel kell tüntetni az adatok időbeli érvényességét: mely időszakra vonatkoznak, valamint az adatbázis(ok) exportálásának dátumát.

8. táblázat: Indikátorvállalások

Prioritási tengely	Indikátor		Mértékegység	Mérőföldő 2024	Forrásárányos célérték (2024)	Vármege által vállalt mérőföldő (2024)	Célérték 2029	Forrásárányos célérték (2029)	Vármege által vállalt célértékek (2029)	TSZ-ben rögzített vállalások összesen
	Azonosító	Megnevezés								
TOP_Plus-1 ²⁹	RCO58	Támogatott célzott kerékpáros	km	21,34	0,62	0,62	426,8	12,23	12,23	3,34

²⁹ Az 1. sor csak példa, ezért kitöltéskor törlendő!

		infrastruktúra								
...										

3.2 A partnerség értékelése

Az Útmutató 3.2 fejezete alapján kérjük, értékeljék a partnerséget a megadott szempontok szerint.

3.3 A megvalósítást befolyásoló egyéb tényezők

Az Útmutató 3.3 fejezete alapján kérjük, mutassák be a programvégrehajtási tapasztalatokat.

4. Megállapítások, javasolt beavatkozások, a következő programozási időszak előkészítése

4.1 Megállapítások, javasolt beavatkozások – félidei összegző értékelés

Az Útmutató 4.1 fejezete alapján itt az előző fejezetek következtetéseinek összefoglalása szükséges a táblázat kitöltésével és annak szöveges összegzésével.

4. táblázat: Megállapítások rendszerezése

Kategória	Megállapítások
Erősségek / Bevált működési gyakorlatok	Mely tényezők segítik a kiegyensúlyozott előrehaladást, a célok megvalósítását? Milyen pozitív tapasztalatok, együttműködések vagy projektek, forrásfelhasználási módszerek stb. bizonyultak sikeresnek?
Gyengeségek / Problémák	Hol marad el az előrehaladás a tervezettől, milyen kapacitás-, szervezeti vagy adminisztratív problémák akadályozzák a célok teljesülését? Hol mutatkozik elmaradás az ütemezéshez vagy a célokhoz képest, milyen problémák akadályozzák a források hatékony felhasználását, illetve a kiegyensúlyozott területi előrehaladást?
Lehetőségek	Milyen új szükségletek, tendenciák vagy fejlesztési fókuszok rajzolódnak ki a megvalósítás során, amelyek befolyásolhatják a jövőbeli beavatkozások tervezését?
Kockázatok	Mely feltételek hiánya akadályozza, vagy veszélyezteti a program céljainak teljesítését, illetve az új irányok megvalósítását? Milyen külső negatív folyamat jelenthet kockázatot?

4.2 Javaslatok a 2028-2034 programidőszak területfejlesztési szakpolitikai tervezéséhez

Kérjük, hogy az Útmutató 4.2 fejezete alapján az alábbi táblázat kitöltésével és annak szöveges összefoglalásával fogalmazzon meg előremutató javaslatokat az eddigi tapasztalatok alapján, a 2028–2034-es programozási időszak területfejlesztési szakpolitikai tervezésének elősegítéséhez. A kitöltést példák is segítik (dőlt betűvel jelölve, amelyek a véglegesítéskor törölendőek). A táblázat szükség szerint bővíthető.

5. táblázat: Javaslatok a következő programidőszak tervezéséhez

Szemponatok	Javaslatok
Tartós problémák	<p><i>Pl.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Előregedő népesség és fiatalok elvándorlása → a térség „elnéptelenedési spirálba” kerül, belső periféria.</i> - <i>Közlekedési elszigeteltség: a közszolgáltatások és munkahelyek nagyon nehezen elérhetők.</i> <p><i>A gazdasági leszakadás nem kezelhető 1-1 projekttel; Javaslat: Integrált, hosszú távú beavatkozási csomagok tervezése az előregedés, elvándorlás, közlekedési elszigeteltség és gazdasági leszakadás kezelésére.</i></p> <p>...</p>
	<i>egyéb javaslat</i>
Sikeres beavatkozási formák továbbvitele, megtartandó tématerületek	<p><i>Pl.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Térségi szociális szolgáltató hálózat kialakítása → költséghatékony, több település lakosságát elérő szolgáltatás.</i> - <i>Helyi civil közösségek megerősödése egy-egy kisebb beruházás nyomán.</i> <p><i>Javaslat: Helyi civil közösségek megerősítésének támogatása.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Helyi gazdaságfejlesztés és közösségi terek fejlesztése</i> <p>...</p>
	<i>egyéb javaslat</i>
Új fejlesztési irányok	<p><i>Pl.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Zöld átállás: közösségi energia, integrált finanszírozás.</i> - <i>Digitalizáció: digitális (mobil) közszolgáltatások, komplex mozgó szolgáltatások</i> - <i>Klímaadaptáció: integrált táj- és településgazdálkodás, kül- és belterületi integrált zöldinfrastruktúra.</i> - <i>Közösségi innováció: helyi lakosokat bevonó tervezés, önfenntartó kezdeményezések (pl. közösségi gazdaságok, városi agrárium).</i> <p>...</p>
	<i>egyéb javaslat</i>

Szempontok	Javaslatok
Javaslatok a szabályozási, intézményi keretek javítására	<p><i>pl.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Egyszerűsített eljárás, rugalmas indikátorkezelés kis értékű fejlesztések esetén - Előminősítési rendszer a projektötletek szűrésére (megelőzve az irreális projekteket). - Területi szereplők felkészültségének erősítése és az előkészítés finanszírozása (pl. pályázati előkészítő alap, képzési és mentorálási programok) <p>...</p>
Egyéb szempont	<i>egyéb javaslat</i>
	...

5. Önellenőrzési lista - félidei értékelés ellenőrzéséhez

9. táblázat: Önellenőrzési táblázat

Ellenőrzési szempont	Megfelel (igen/nem)	Megjegyzés
1. Teljesség és szerkezet		
Minden kötelező fejezet szerepel a dokumentumban (1–4. fejezet)		
2. Tartalmi megfelelés		
Az ITP verziók értékelése megtörtént		
A forrásfelhasználás adat-alapúan bemutatott		
A forrásfelhasználás területi mintázatának térképes ábrázolása elkészült		
Az indikátorvállalások értékelése az elérhető adatok alapján lezajlott		
A partnerség értékelése megtörtént		
A megvalósítást befolyásoló egyéb tényezők azonosítása megtörtént		
Az értékelés összegzése elkészült és a következő programozási időszakra vonatkozó javaslatok megfogalmazásra kerültek		
3. Formai megfelelés		
Az értékelés megfelel a sablondokumentumnak és az értékelési útmutatónak		

6. Mellékletek

Kérjük, hogy itt sorolja fel, számozással ellátva az értékeléshez csatolni kívánt mellékleteket.